

Mailed on Friday, 16th August 2013.

MAGYAR

Hungarian Life

ÉLET

Price \$ 3.20
Including GST

AZ AUSZTRÁLIAI MAGYARSÁG EGYETLEN HETILAPJA

THE ONLY HUNGARIAN WEEKLY IN AUSTRALIA

No 2783. 22 August 2013.

Printed post approved – PP 100002449

LV. évfolyam 33. szám

2013. augusztus 22.

Székyföld – az autonómia esélyei

Nyolcvan év telt el a nemzet életéből – a történelem szegényére – Európa közepén olyan körülmények között, amelyek során az erdélyi magyar és a maradékszársági magyar nem, vagy csak ritka alkalommal útlevelemmel látogathatta egymást, kivéve a röpké négy évet, amikor Erdély északi fele felszabadult a román megszállás alól. És milyen nyolcvan év? Egymilliót is meghaladó a háborús halottak, elűldözöttek, kivégzettek, haláltáborokba hurcolt magyarok száma.

Vége, az új évszázad elején Európa országai között helyreállt a korábbi rend, amiben természetes volt például a polgári szabadságra jellemző szabad közlekedés. Sajnos, ez sem az élet természetes helyreállító képessége által jött létre, hanem csak egy újabb politikai kötelék melléktermékeként. Be kell lépni az Európai Unióba, amelynek vállalt kötelezettségei ellenében – tehát nem a természetes jog alapján – szabad közlekedés nyílik a tagországok polgárai részére. Ismét rátelepedik az élet rendjére egy olyan hatalom, amely szolgálati engedmességhez köti a hozzájutást a szabadság elemeihez. A magyar nemzet részére nagyhatalmilag kiosztott súlyos korlátozások és méltánytalanságok közel évszázados elszenvéde után még ez az állami szuverenitás nagy részének feladásával elérhető kedvezmény is kinyúló kapuként jelenik meg napjainkban, ahonnan most már szabadon kiáramlunk egész Európa kulturális világába, és ami legfontosabb kellene legyen – testvéri öleléssel a Kárpát-medence magyarjaihoz.

Itt, a mondat végénél megzökken a gondolat. 2004. december 5-én volt az a szerencsétlen népszavazás, amikor megmutatkozott a magyarországi közönség érdektelensége és részben ellenérzése az iránt, hogy a Kárpát-medence magyarjaihoz.

Itt, a mondat végénél megzökken a gondolat. 2004. december 5-én volt az a szerencsétlen népszavazás, amikor megmutatkozott a magyarországi közönség érdektelensége és részben ellenérzése az iránt, hogy a Kárpát-medence magyarjaihoz.

Örvendetes módon fellelő a magyarok Kárpát-medencén belüli utazása, találkozási, társadalmi és egyéb kapcsolata. Magyar vállalkozások jönnek létre az elszakított területeken. Akadálytalan a határon túli ma-

Csapó Endre

gyar kulturális támogatás. A nagy cél mindezek után az autonómia megvalósítása.

Az autonómia mindenekelőtt öngazdátást, önkormányzatot jelent. Közigazgatási szempontból a helyi önkormányzat képezi a legalapvetőbb alkotóelemét. Elsősorban valamely község, városrész vagy város öngazdátásáról van szó. A formát a területi önkormányzat jelenti. Bizonyos körülmények között területen valószínűleg meg, melynek lakossága az egész térség igazgatásának különböző, alapvető fontosságú kérdéseit maga oldja meg. Ilyen alapvető fontosságú feladat a magyarság megtartása idegen állam területén. Ez a törekvés ütközik az idegen állam asszimilációs programjával, amit különböző heveséggel, de szünet nélkül folytat immár kilenc évtizede, és semmiképpen nem akarja abbahagyni. Az ideológiai alap a hódító nacionalizmus, ami megfogalmazást nyer ezen országok alkotmányában.

A nacionalizmus harcos, türelmetlen válfaját a XIX. századi liberalisták monarchia-ellenes irányzata gerjesztette nemzetek közötti gyűlölet szintjére, ahol – nagyon sajnálatos módon – megmaradtak Trianon utódállamai. Minden háború nemzetek, emberek egymást gyilkolásával jár, és minden igazságtalan területfoglalás állandósítja a háborús gyűlöletet. A győztesek farizeus módon elítélik a veszteseket a „nacionalizmus” bűnében, holott – mint Magyarország esetében történt – a királyi Magyarországon békésen éltek és fejlődtek a nemzetiségek. A világháborúk győztesei úgy döntöttek, hogy a vesztesek háborús bűnösök és nacionalisták, a győztesek és klienseik demokraták és hadizsákmányra jogosultak. Az így kialakult világrend azóta is fennáll, és alapvető igazságtalanságai elfogadásával (Trianon, Benes dekrétumok stb.) létrehozta az Európai Uniót. Tehát ebben a közegben kell a magyar nemzetnek megkísérlnie helyzetének javítását.

Az elcsatolt nemzetiségek mindaddig magukra hagyottan küzdöttek, szenvedtek, túrtak és fogytak. Ez most megváltozott, a törzsszország alkotmányos elkötelezettséggel megerősítve megfelelő intézmények létrehozásával munkálja a nemzet egyesítését. Sajnos ez hosszú folyamat lesz, és annak előre haladását sok akadály lassítja. A román politikai elit hallani sem akar a magyarság megmaradását elősegítő területi autonómiákról, erre utal, hogy Victor Ponta román miniszterelnök ez év május 25-én az RMDSZ Csíkszeredában tartott 11. kongresszusán hangsúlyozta: nincs lehetőség a román alkotmány első

cikkelyének megváltoztatására, amely kimondja, hogy Románia nemzetállam.

Most éppen régió-átrendezésre készül a román kormány, ami máris

va. *Habár nem önálló állam – az még messze van –, de nekünk is van szavunk Európához, és ha másban nem, akkor a nemzetek együttélése ügyében, a kisebbségi kérdésben, az autonómia, a kisebbségi önrendelkezés ügyében és mindazon problémákban, amelyek ebbe a fogalomkörbe tartoznak. Nekünk, Erdélynek és erdélyi magyaroknak is van válszunk, s úgy érzem, ez a 24. tábor nagyon jól pedzette ezt a választ, sokféle témakörben és sokféle problémakörben.*

Tőkés László mindenképpen szót akar érteni autonómia kérdésében a román szempont megfogalmazásával, éppen ezért hiányolja elmaradásukat az idei párbeszédre is alkalmas találkozórol:

„Szeretettel köszöntöm ezen az »ősi román földön« valamennyi vendégünket! Eppen mondta Dragnea elvtárs, hogy ez egy román föld. Látnivaló, csak körül kell nézni... Nagyon hiányolom egyébként is, hogy

nincs köztünk Traian Basescu néppárti államelnök úr. Azt fájlalom Németh Zsolt államtitkár úrral együtt, hogy ez egy román-magyar párbeszéd műhelyének indult valamikor, és sajnos a »párbeszéd« néha átcsapott »perbeszédbe«, majd csak kevesen bátorokdtek eljönni a mi körünkbe, hogy meghányjuk-vessük közös dolgainkat. És akkor még messze vagyunk attól, hogy rendezzük is közös dolgainkat! Akárhogyan is lenne, testvéreim, engedjétek meg, hogy ezen a mai napon, kinyilvánítsam, hogy itt mi egy autonóm tusanáfürdői területen gyülekeztünk össze. Ha jelzésekkel alátámasztjátok, akkor azzal tetézném az előbb mondottat, hogy mi egy székyel autonóm terület egyik településén vagyunk együtt a mai napon.”

Majd arról szolt Tőkés László, hogy cselekedni kell, amíg időnk van. Amikor kell, meg kell szólalni, tenni kell. Majd felemlítette:

„A 2003-as Szatmárnémeti Erdélyi Közgyűlésünk nyomán alakult meg a Fórum Mozgalom, megalakult a Székely Nemzeti Tanács, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, és hulltából, a szőnyeg alól, a mélyből felhoztuk a felszínre az autonómia, a nemzeti önrendelkezés ügyét. Van, amikor tiltakozunk kell a tüntetéseken, van, amikor pedig valamiért kell kiállanunk. Ilyen idő jött el. Most a mester-séges regionalizáció ellen kell fel-szólalnunk.

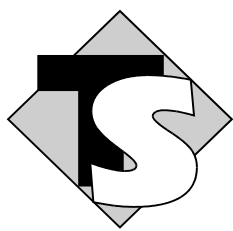
(Folytatás a 4. oldalon)

riasztó hír, mert a cél ugyanaz amit a szlovákok cselekedtek, kialakítani új régiókat úgy, hogy sehol ne legyen magyar többség. **Liviu Dragnea**, a régiók átalakításáért felelős miniszter azt állítja, hogy Székelyföld nemcsak egy nagyon szép térsége Romániának, hanem „egy román terület” is.

Nyilvánvaló, hogy területi autonómiát nem lehet megvalósítani Románia hivatalos jóváhagyása nélkül. Olyan Európát kellene kialakítani, amiben a kevert lakosságú területeken minden fél otthon érzi magát. Valamilyen általános új szemlélet érvényesülésére volna szükség, amiben az európaiság olyan türelemben nyilvánul meg a nemzeti kisebbségek iránt, mint amit megkövetelnek országban belül, egyéb kisebbségek számára. Ebben a tekintetben nemcsak Romániának és hasonlóknak kell felkerülnie a demokrácia türelmi magaslataira, hanem a tagállamokat összefogó Európai Uniónak is. Az a tény, hogy ennek a követelését Magyarország fogalmazza meg, az a magyarázata, hogy a magyar nép szenved a háborús időszak óta rögzült faji gyűlölet támadásait mind a mai napig.

A fentiek értelmében szolt Tőkés László európai parlamenti képviselő a 24. Bálványosi Nyári Szabadegyetem népes táborozásán, amikor az erdélyi magyarok autonómia lehetőségeit elemezte. Arról szolt, hogy „ebben a megoldáskeresésben Erdélynek, Erdélyországnak is van sza-

**TRUMBLE
SZANTO
LAWYERS**

ÜGYVÉDI MUNKAKÖZÖSSÉG

TANÁCSADÁS MINDENFÉLE ÜZLETI ÜGYBEN
HÁZ ÉS MÁS INGATLAN ADÁSVÉTELE ÉS BÉRLÉSE
VÉGRENDELETEK KÉSZÍTÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA
KÉPVISELET PERES ÜGYEKBEN

ÖRÖKSÉG ÜGYEK
KÖZLEKEDÉSI ÉS ÜZEMI BALESETEK
BEVÁNDORLÁSI ÜGYEK
CSALÁDI ÜGYEK ÉS VÁLÓPEREK
TÁRSULÁS FINANSZÍROZÁS
ADÓSSÁGOK BEHAJTÁSA
MAGYARORSZÁGI VONATKOZÁSÚ ÜGYEK INTÉZÉSE
KÖVETSÉGI HITELESÍTÉS

MAGYARUL BESZÉLÜNK

10 CECIL PLACE, PRAHRAN 3181

Telefon: 9529 6222

Fax: 9529 6777

Email: tsz@tsz.com.au

BOLDOG NÉVNAPOT KÍVÁNUNK!

Augusztus 22.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Menyhért és Mirjam nevű olvasóinkat.

Menyhért: A héber Melchior névből. Jelentése: királyi fény.

Mirjam: A Mária eredeti héber formája.

Köszönhetjük még: **Agenor, Arnold, Eulália, Mária, Szigfrid, Timót** nevű barátainkat.

Augusztus 23.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Bence nevű olvasóinkat.

Bence: A Bencenc névnek, ez pedig a Vincentinusnak a rövidülése. A 18. században a Benedek névvel azonosították, később pedig a Benjámínokat is így becézték.

Köszönhetjük még: **Farkas, Fülöp, Klaudia, Szidónia, Zakariás, Zdenka** nevű barátainkat.

Augusztus 24.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Bertalan nevű olvasóinkat.

Augusztus 25.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Lajos és Patricia nevű olvasóinkat.

Lajos: Az ófrancia Lois névből. Ez a germán Hlútwig, Hlodwis, Hlovís nevek fejlődési sorát követte. Elemeinek jelentése: hírnév + háború.

Patricia: A latin Patricius női párja.

Köszönhetjük még: **Patrik, Elemér, Elvira, Kleofás, Ludovika, Marietta** nevű barátainkat.

Augusztus 26.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Izsó nevű olvasóinkat.

Izsó: Több név egybeesése. 1. Az Ezsau alakváltozata. 2. A József régi Izsóf változatának rövidülése. 3. Később az Izsák becézője.

Köszönhetjük még: **Izsák, Izidor, Natália, Natasa, Rita** nevű barátainkat.

Augusztus 27.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Gáspár nevű olvasóinkat

Gáspár: Bizonytalan eredetű ószlovetségi név. Talán perzsa névre vezethető vissza, jelentése ez esetben: kincset megőrző.

Köszönhetjük még: **Cézár, Gilbert, József, Vilja** nevű barátainkat.

Augusztus 28.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Ágoston nevű olvasóinkat.

Ágoston: A latin Augustinus név Augustin rövidüléséből. Az Augustinus az Augustus név származéka. Ez utóbbi jelentése: fenséges, fennkölt.

Köszönhetjük még: **Ágost, Gusztáv, Auguszt, Herman, Hermina, Mimóza, Mózes** nevű barátainkat.

Kecskeméten is Muzsikál az erdő

Ismét nagy sikert aratott a június végétől július elejéig tartó Muzsikál az erdő összművészeti fesztivál, amely idén először a Mátra vidékén kívül — a kecskeméti meghívására —, a híros városban is bemutatkozik, tájékoztatta lapunkat **Szabó Lajos** erdőmérnök. A tíz esztendeje töretlen, sőt egyre növekvő népszerűségnek örvendő eseménysorozat megálmodója elmondta: az őszi Bács-Kiskun megyei műsort is a hagyományoknak megfelelően állítják össze, és nem változik az üzenet sem.

A Muzsikál az erdő fő célja változatlanul az, hogy az embereket a környezettudatosabb életmód, a fenntartható emberi lét irányába fordítsa az erdő, a zene és a művészetek segítségével, miközben változatos programok kikapcsolódást ígérnek minden korosztálynak. A Muzsikál az erdő — Mátrai művészeti napok idén körülbelül hatezer embert mozgató meg a rendező becése szerint.

Szabó Lajos felidézte: a kilencnapos fesztiválon mindennap más-más település kapott főszerepet. Természetesen most sem maradtak el a különleges helyszíneken, ligetek mélyén, patak partján tartott koncertek, ismeretterjesztő előadások, sportrendezvények, vásárok és az erdei kirándulások sem, amelyek alkalmával szakértők segítettek a flóra és a fauna vagy éppen az erdészeti, természetvédelmi munka megismerését. Komoly hangsúlyt kapott a rendezvénynek otthont adó települések bemutatása is, ezen belül a helyi gasztronómiára külön odafigyeltek a szervezők, hiszen a közös étkezés, a kulturált borfogyasztás közel hozza az embereket egymáshoz. A népszokások, a palóc folklór jellemzőinek feltárása a messziről érkezett vendégek előtt szintén fontos cél volt, hiszen a fesztivál az értékek megőrzéséhez, a turizmus fejlesztéséhez, illetve a helyi termékek, a kézműipar népszerűsítéséhez is hozzá kíván járulni.

Szabó Lajos hangsúlyozta, a Muzsikál az erdő a kezdetektől ingyenes, hiszen a célja az, hogy ebben az elanyagiasodott világban a művészetek segítségével hívásával változtasson pozitív irányba a látogatók önmaguk és környezetük viszonyáról alkotott képén.

Orbán Viktor még idén Japánba és Indiába látogat

Orbán Viktor kormányfő még az idén hivatalos látogatásra utazik Japánba és Indiába. Magyarországra vár-ák a vietnami és a szingapúri elnököket, valamint a japán és az afgán küldöttet külügyminisztert is — mondta **Takács Szabolcs**, a külügyminisztérium helyettes államtitkára. Hozzátette, a kereskedelmi forgalom növekedése is indokolja, hogy Magyarország erősítse afrikai jelenlétét. Etiópiában, esetleg Angolában, Mozambikban és Ghánában is szükség lehet magyar külképviseletek nyitására.

Az ázsiai, az afrikai és a latin-amerikai kapcsolatok erősítése közben szerinte „nem merülhet fel, hogy csökkentjük aktivitásunkat az euroatlanti együttműködésben”. Azt mondta, „egy modern államnak jelen kell lennie a globális térben”, azokon a területeken pedig ahol képes rá, vezető szerepre kell törekednie. Magyarország esetében ilyen terület a vízgazdálkodás, a sport és az oktatás — sorolta.

Megemlítette, hogy Brazília mintegy 10 ezer diákjának kíván külföldi ösztöndíjat adni. Közülük nagyjából 450-en érkeznek majd Magyarországra, erősítve a magyar egyetemek nemzetközi elismertségét. **Wintermantel Péter**, globális ügyekért felelős helyettes államtitkár elmondta, a viseigrádi együttműködés négy állama (Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia) Dél-Afrika után Vietnamban és Mongóliában tervezi a közös, diplomáciai és konzuli feladatokat ellátó Visegrád Ház megnyitását.

Hóvári János ankarai magyar nagykövet a következő évek feladatairól szólva arról beszélt, hogy a külgazdasági kapcsolatok építésében az eddigieknél még jobb eszközöket, módszereket kell találni ahhoz, hogy a magyar vállalkozások külföldön megjelenjenek.

Folytatódik Csatáry felfüggesztett eljárása

A Fővárosi Ítéltábla az egy hónapja felfüggesztett eljárás folytatására utasította a Fővárosi Törvényszéket a háborús bűntettel vádolt **Csatáry László** ügyében — hangzott el a Kossuth Rádió Krónika című műsorában.

Mint az előzményeket felidéztek: a törvényszék arra hivatkozva függesztette fel az eljárást, hogy a vádiratban szereplő cselekményekért Csatáry Lászlót egyszer már elítélték, így meg kell vizsgálni, hogy a volt kassai gettóparancsnok ügyében 1948-ban meghozott halálos, majd az idén tavasszal életfogytiglanra

MAGYAR

változtatott ítélet érvényes lehet-e Magyarországon, és ha igen, Csatáry László letöltheti-e itthon a büntetését.

A Fővárosi Főügyészség fellebbezett a döntés ellen. A vádhatóság arra hivatkozott, hogy a korábbi ítélet nem szerepel az uniós tagállami nyilvántartásban. Az ügyészség szerint a külföldi ítélet elismerhetőségének vizsgálata amúgy sem lehet akadály a büntetőper megkezdésének.

A Fővárosi Ítéltábla most helyt adott az ügyészség fellebbezésének és az eljárás folytatására utasította a törvényszéket. Az ügyben várhatóan ősszel tartják az első tárgyalást — hangzott el a műsorban.

Ibolya Tibor megbízott fővárosi főügyész június 18-án tájékoztatta az MTI-t, hogy a Budapesti Nyomozó Ügyészség háborús bűntett miatt vádiratot nyújtott be a Csatáry László ellen indított bűnügyben a Fővárosi Törvényszékhez.

A vádirat szerint Csatáry László 1944-ben szándékosan segítséget nyújtott a Kassáról koncentrációs táborokba deportált zsidók megkínzásában és törvénytelen kivégzésében.

A 99 éves Csatáry Lászlót tavaly júliusban emberek kínzásával megvalósított háborús bűntettel gyanúsították meg, őrizetbe vették, házi őrizetbe helyezték, majd ezt lakhelyelhagyási tilalomra enyhítették.

Csatáry Lászlót többször kihallgatták a Budapesti Nyomozó Ügyészségen. A vádlott tagadta a bűncselekmények elkövetését.

A kassai kerületi bíróság márciusban életfogytig tartó szabadságvesztésre változtatta a szlovákiai város népbírósága által 1948-ban Csatáry László ellen hozott halálos ítéletet.

A pozsonyi bíróság szóvivője az MTI-nek elmondta, hogy szeptember 26-ra tűzte ki a kassai kerületi bíróság annak a tárgyalásnak az új időpontját, amelyen Csatáry László életfogytiglani börtönbüntetésének letöltési módjáról kell döntenie.

Lapzártakor érkezett: Meghalt Csatáry László

Csatáry László augusztus 10-én hunyt el. Az idős férfit régóta belgyógyászati panaszokkal kezelték, az elmúlt napokban ezért volt az egyik fővárosi kórházban. Tüdőgyulladását kapott, ezért egy másik kórházba szállították át, ahol a szervezete végül feladta a harcot.

Biszkú Béla ellen még mindig nyomoznak

Továbbra is folyik a nyomozás Biszkú Béla ellen, közölte az ügyészség. Csatáry László halálával ő maradt az egyetlen közismert ember, aki ellen évtizedekkel ezelőtti, kommunista vagy náci bűnök miatt nyomoznak.

Az ügyszökhöz kapcsolódó iratokat szerez be és a már meglévő bizonyítékokat értékeli jelenleg a Budapesti Nyomozó Ügyészség a Biszkú-ügyben, közölte az Origo megkeresésére a hatóság. „A nyomozás változatlan tényállások mellett jelenleg is folyamatban van, a nyomozás határideje 2013. szeptember 28. napja”

	A Magyar Szellem Láthatatlan Múzeumában a Csapó Endre szerkesztette Magyar Élet című hetilap félévszázados nemzeti szolgálata MAGYAR ÖRÖKSÉG. A Magyarorszáért Alapítvány ezen határozatát az Aranykönyv őrzi.		
Magyar Élet Hungarian Life Felelős szerkesztő és kiadó: Márffy Attila Sydneyi szerkesztő: Józsa Erika Főszerkesztő: Csapó Endre Irodák: <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> Melbourne 15 Roselyn Crescent. East Bentleigh, Vic. 3165 Tel. : (03) 9557-2422 Fax: (03) 9563-9101 E-mail: amarffy@netspace.net.au Levélcím: P.O. Box 210, Caulfield, Vic. 3162 </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> Sydney 22 Marinella Street Manly Vale, NSW. 2093 Telefon: (02) 9907-6151 E-mail: hungarianlifesydney@gmail.com mecsapo@bigpond.com </td> </tr> </table> Hirdetési díjszabás: \$ 5.50/cm/column (Incl. GST) (Hasábonként 1 cm mély és 5 cm széles) Előfizetés egy évre GST-vel együtt \$ 160.— Advertising rate: Classified: \$ 5.50/cm/col. (Incl. GST) Half page: \$ 300.— Full page: \$ 550.— Translation and artwork free of charge. Proprietor and Publisher: Hungarian Life Publishing Printed by Attila Márffy, 15 Roselyn Cresc. East Bentleigh, Vic. 3165.		Melbourne 15 Roselyn Crescent. East Bentleigh, Vic. 3165 Tel. : (03) 9557-2422 Fax: (03) 9563-9101 E-mail: amarffy@netspace.net.au Levélcím: P.O. Box 210, Caulfield, Vic. 3162	Sydney 22 Marinella Street Manly Vale, NSW. 2093 Telefon: (02) 9907-6151 E-mail: hungarianlifesydney@gmail.com mecsapo@bigpond.com
Melbourne 15 Roselyn Crescent. East Bentleigh, Vic. 3165 Tel. : (03) 9557-2422 Fax: (03) 9563-9101 E-mail: amarffy@netspace.net.au Levélcím: P.O. Box 210, Caulfield, Vic. 3162	Sydney 22 Marinella Street Manly Vale, NSW. 2093 Telefon: (02) 9907-6151 E-mail: hungarianlifesydney@gmail.com mecsapo@bigpond.com		

**DOLLÁR
ÁRFOLYAM
2013. aug. 15-én
1.00 AUD = 204.36**

HÍREK

- írták válaszukban.

Biszkut, az egykori belügyminisztert az 1956-os forradalom leverése utáni két sortűz miatt több emberen elkövetett, emberöléssel megvalósított háborús bűntettel gyanúsítják, a nyomozást már többször meghosszabbították.

Biszkú Béla házi őrizetben van, ennek határideje 2013. szeptember 10. napja, azaz a nyomozás még tart majd, amikor Biszkura már nem vonatkozik kényszerintézkedés, hacsak addig meg nem hosszabbítják.

A kényszerintézkedés és a nyomozási határidő esetleges meghosszabbításáról az iratbeszerzés és -értékelés eredménye alapján dönt majd az ügyészség.

Egyszerűbbé válik az örökbefogadás

Tovább könnyíti a kormány az örökbefogadást és a nevelőszülővé válást. A változtatás célja, hogy a jelenleg állami otthonokban élő több ezer gyermek közül minél többen, minél előbb családba kerüljenek — mondta a Fidesz szóvivője a párt kihelyezett sajtótájékoztatóján, Helvecián.

Zsigó Róbert a négy állami gondozott gyermeket nevelő Gogolák családnál arról beszélt: nem szabad, hogy a gyermekek azért töltsenek el éveket állami gondozásban, mert a leendő nevelőszülőnek nincs energiája végigcsinálni az ezzel járó procedúrát a bonyolult és ésszerűtlen törvények miatt.

Rámutatott: a házigazda, **Gogolák Tiborné, Katalin** 10 éve döntött úgy, hogy nevelőszülő lesz és most négy olyan gyermeket nevel, akik a család szerepére nélkül állami gondoskodásra szorulnának. Rajtuk kívül egyre több gyermek és gyermekre vágyó szülő van, akik hasonlóan egymásra találnak. A kormány és a törvényhozás dolga az, hogy ezt az egymásra találást könnyebbé, egyszerűbbé tegye — mondta, hozzátéve: a kabinet családpolitikája azokra a házaspárookra, és egyedülállókra is gondol, akiket a gyermekkel nem a vér, hanem a szeretet köt össze.

Hangsúlyozta: ezért az elmúlt három évben a kormány sok paragrafust ártírt, és újabbak módosítását tervezi 2014 januárjától az örökbefogadás és a nevelőszülővé válás könnyítése érdekében. Közölte: bár a nevelőszülők átmenetileg fogadják be a gyermekeket, a tapasztalatok szerint sokukból válik később örökbefogadó. Az egyszerűsített eljárásoknak köszönhetően egyre több olyan házaspár és egyedülálló van Magyarországon, aki kész nem vér szerinti gyermeket nevelni. A kormányváltás óta évről-évre több gyermek talál örökbefogadó szülőkre: a korábbi 400-ról mára évente közel 500-ra nőtt az örökbe fogadott gyermekek száma.

Ennek ellenére most is több ezer gyermek él állami otthonokban Magyarországon; testi, lelki egészségük miatt fontos, hogy ők is családban nőhessenek fel — húzta alá **Zsigó Róbert**.

Ismertette: a 2014. január 1-jétől életbe lépő változások egyikeként a jelenleg ilyen státusszal nem rendelkező 3200 nevelőszülő is foglalkoztatotti jogviszonyba kerül. Emellett jövő évtől minden 12 év alatti, ma még otthonokban élő gyermeket 3-4 év alatt, fokozatosan családba adnak. Az újonnan érkező gyermekek automatikusan nevelőszülőhöz kerülnek — fejtette ki a szóvivő.

Elmondta: napjainkban 5500 nevelőszülő van az országban, akik mintegy 13 ezer gyermegről gondoskodnak. A kormány abban bízik, a változtatásoknak köszönhetően a nevelőszülők száma már jövőre több százszal nő.

A hazai bor védelméért mindent meg kell tenni

A kormány az elmúlt három évben számos olyan intézkedést hozott, mely javítja a magyar borászatok helyzetét — jelentette ki **Tiffán Zsolt** fideszes országgyűlési képviselő, borász a balatonfüredi borheteken. A Fidesz-kormány mindent megtett azért, hogy az ágazat helyezte javuljon, az új bortörvény megalkotásával csökkenjen a borászatokat a rendszerváltás óta sújtó túlzott bürokrácia — mondta a képviselő sajtótájékoztatón. Az új szabályozásnak köszönhetően a tavalyi évtől a borászatok helyben eladhatják a boraikat, leegyszerűsítették a pincekönyv vezetését, 2012 végén pedig megszületett az új hegyközségi törvény, amely által a borászoknak sokkal nagyobb beleszólásuk van a hegyközség életébe, valamint a helyi ismerettel rendelkező hegybírók dönthetnek a telepítésekről és kivágásokról — sorolta a képviselő.

Tiffán Zsolt tájékoztatása szerint ösztől európai uniós forrásokból a borászok évente 8,5 milliárd forintot támogatáshoz jutnak. Ezen belül a borászati beru-házásokra évente 4-5 millió eurót (1-1,5 milliárd forint), a borászati marketingre 3 millió eurót (900 millió forint), a szőlőültetvények szerkezetátalakítására hektáronként 3,5-4 millió forintot lehet majd fordítani. Korszakváltás volt 2010 után az ágazatban, s a kormány kiemelt figyelmet fordít a magyar szőlő — és borteherelésre — összegzett Tiffán Zsolt.

Zsigó Róbert, a Fidesz szóvivője arról beszélt, hogy a magyar bor nemzeti értékünk, melynek védelméért és támogatásáért mindent meg kell tenni. Hozzátette: a magyar bor nemcsak jó minőségű, hanem közvetve munkahelyeket is biztosít, ezért a Fidesz az elmúlt három esztendőben kiemelt ágazatként kezelte a szőlészeti-borászatot.

Az ágazat miniszteri biztost, parlamenti albizottságot kapott, megalakult az Országos Borbíráló Bizottság, a Tokaji Borbizottság, valamint meghirdették a nemzeti borkiválósági programot és csökkentették a borászatokra nehezedő bürokráciát — sorolta a szóvivő a kormány intézkedéseit.

Szabadkőműves-titkosírást fejtett meg a szegedi doktorjelölt

Magyarországon egyedülálló, de még Európában is igen ritka titkosírással készült szöveget fejtett meg a Szegedi Egyetem egy doktorjelölt hallgatója — írja a Szegedma. **Vámos Hanna** egy több mint kétszáz éves szabadkőműves naplót fordított le.

A lap szerint az SZTE klasszika-filológia szakos hallgatója három éve foglalkozik titkosírással, kódfejtéssel. **Vadai István** irodalomtörténész segítségével közel harminc titkosírást tört már fel, köztük olyan emberek leveleit, mint **II. Rákóczi Ferenc**, **Thököly Imre**, **Bercsényi Miklós**, **Teleki Mihály** vagy **II. Rákóczi György**.

A most megfejtett iratot eddig „nagybajomi rejtélyként” emlegették a helyiek, és az Irodalomtudományi Intézet már régóta várta, hogy valaki megoldja. A titoktörő páros közös előadása előtt egy hetet kapott a feladatra, és bár először maguk sem gondolták volna, de sikerült megfejteniük a szöveget. Sőt, a lánynak végül csak pár percébe került, hogy megoldja azt, amit több mint kétszáz év alatt senkinek sem sikerült.

A dokumentumot **Pálóczi Horváth Ádám** költő írta, és nagy valószínűséggel az egyetlen fennmaradt kötete egy 12 részes könyvsorozatnak, melyet az író megfejtett, lefordított, majd ismét kódolt. A szöveg szabadkőműves nagymesterek életrajzainak gyűjteménye. Köztük szerepel **Aquinói Tamás**, **Noé**, sőt még **Ádám** története is.

A Balaton már drágább, mint Budapest

Magyarországon immáron a harmadik egymást követő negyedévben stagnáltak a lakásárak, írja a Napi Gazdaság. A Duna House ingatlanközvetítő cég lakásárindexe 81 százalékponton állt a második negyedévben, ami mélypont az adatgyűjtés 2008. első negyedévi kezdete óta.

Nominális értéken csaknem ötödével értékelődött le a lakásállomány. A fogyasztói árindexszel korrigált index 64 ponton áll, ami azt jelenti, hogy a valós értékvesztés 36 százalék. A panelek ára hónapok óta araszol felfelé, míg a téglából épült házban lévő lakásoké lemorzsolódik. Az idei első félév eladási adatai alapján a Balaton környéki lakások drágábbak a budapestiekénél.

A Somogy megyei 279 ezer forint/négyzetméteres átlagát 20 ezer forinttal haladja meg a fővárosi átlagot. Budán és az V. kerületben 300 ezer forint felett van a négyzetméterár. A budapesti panelek négyzetméterenként átlag 169 ezer forintért cserélnek gazdát. Az idei első félévben 40,5 ezer ingatlant értékesítettek, majdnem annyit, mint a tavalyi másodikban, mivel mindig a második félév az erősebb, ez arra utal, hogy kissé élénkülhet az ingatlanpiac.

Megbarnult újságlapok

Mifelénk is zsibbasztó a hőség. Ezeket a sorokat a kerti almafa árnyékában írom, fejemen az öreg, kiszolgált szalmakalap, lábam a vizes lavórban, kempingnadrágomba meg épp az imént helyeztem el egy zacskós tejet (vészhelyzetben kreatív az ember), de már ez is melegszik, mint az előző. Boldogtalan pulikutyám még a reggeli órákban beásta magát az orgonabokor alá, onnan néz rám időnként lesújtón, mintha én tehetnék erről a plusz negyvenről... Gábor szomszédom imént át-szólt (átszólt? — átmotyogott, áthörögött) a kerítésen: úgy hallotta, ilyenkor forró teát kell inni, az arabok is azt csinálják, meg sem kottyán nekik a sivatagi kánikula. Visszahörögtem neki, hogy ki igyon ilyenkor forró teát...

Újságcikket viszont most is kell írni, ami, persze, abszurdum. Egyezkednék is a napos szerkesztővel, de csak annyi az engedmény, ne a politikáról írjak, talán akkor nem megy föl az agyvizem. (Délben kiszuszogtam a központi ivóba — a téma az utcán hever —, de nem hevert ott semmi, csupán az elgyötört csapos nyöszörgött a pultnál, nem volt túl közlékeny. Hármán voltak eddig, legyintett, közülük is elvittek egyet a rendőrök, talán hűvösre. Jó neki...) Enyhülés később sem érkezett, sőt... A kerti asztalon hagyott újság délutánra megbarnult, megpörkölődött a napon, ahasábok berepedeztek (levéltárakban, archívumokban látni ilyet). Ráadásul a felforrósodott szemüvegtől hólyagos lett az ornyergem — margarinnal kenegtettem, de az meg szétcsurgott a fejemen, sőt a fogalmazásában is gátolt. Most is gátol, úgyhogy kirakom a pontot. Pfü!

Pilhál György
(Magyar Nemzet)

A brisbanei Magyar Református Egyházon keresztül az alábbi személyek adakoztak a Magyarországi árvízkarosultak részére.

Összesen 1,400 dollár gyűlt össze. Isten áldása legyen az adakozók életén.

Lakatos Viktória,
Kuchár Zsolt,
Gáspár Gyöngyi és Károly,
Kacsó Tibor,
Szegedi Lajos és Ildikó,
Bolgar Erzsébet,
Antal András és Sára,
Várnai Éva,
Handl Róza,
Lcsei Lajos és Mária,
Gregory Gergely és Anna,
Teljes Evangéliumi Magyar Gyülekezet,
Toldy Sarolta,
Kuti Pál,
Pók Zsigmond,
Gold Coast-i Magyar Nyugdíjas Klub,
Kovács Lrinc és Izabella

Fizessen elő lapunkra!
A postaköltséget mi fizetjük!

L.Y. TONGE & CO. LAWYERS Personal Injury Lawyers

NO WIN, NO FEE !!

Dr. Livia Tonge Principal

BSc, Eng (Hons), PhD, Master of Laws (Legal practice, Skills & Ethics)

Our legal service is exceptional

YOU BE THE JUDGE

BALESETET SZENVEDETT?

JÁRMŰVEL, MUNKAHELYEN, KÖZUTAKON, KÖZÉPÜLETBEN, KÓRHÁZBAN (GONDATLANSÁG, ORVOSI TÉVEDES), SPORTOLÁS, ERŐSZAK, TESTI SÉRTÉS, LELKI Bántalmazás, STB. MINDEN AMI MARADANDÓ FIZIKAI, SZELLEMI VAGY LELKI KÁRT OKOZOTT.

MIT KELL TENNI?

AZONNAL KÉT TELEFONSZÁMOT HÍVNI:

MENTŐK: 000

L.Y.TONGE & CO. LAWYERS (03) 9670 5504

IRODÁNK MINDEN MÁS ÁLTALÁNOS JOGI ÜGYEKET IS VÁLLAL.

www.tongelawyers.com.au

Suite 7, 600 Lonsdale Street, Melbourne VIC 3000

Telefon: (03) 9670 5504

Fax: (03) 9602 5615

Email: ltonge@tongelawyers.com.au

Magyarul és angolul beszélünk.

Említse, hogy a MAGYAR ÉLET hetilapja hírdetése alapján hívott.

Visit Hungary in 2014

With Bon Vivant Euro Tours

For details visit www.bonvivanteurotours.com

Free no obligation travel consultation by appointment.

Ring, Toth Tamas on (03) 9826 8876

Email: bonvivanteurotours@gmail.com

5/40 Lansell Road, Toorak Vic. 3142

Székelyföld – az autonómia esélyei

(Folytatás az 1. oldalról)

Ez az év az Európai Polgárok Éve, az európai jogokról és köteleességekről szól. Legyetek cselekvő, öntudatos európai és erdélyi polgárok, magyarországi polgárok, világ nemzetünk polgárai – ahogy mondta Orbán Viktor –, és álljunk ki a gátra, amikor »hí a haza«! A kommunista restaurációnak nem szabad engednünk! Tipikus nacionalista, sovinszta, nacionál-kommunista restaurációs törekvés Románia, illetve Erdély területének a felosztása, az újrafelosztása.”

Felidézte Tőkés László a ceausescu faluromboló program veszélyeit, kijelentve: „most pont olyan veszélyes a helyzet – békés, változott viszonyok között – ez a regionális átszervezési politikai kísérlet, mint a falurombolás ügye volt, mert ezek azok az események – mint a meggyésítés, a rajonálás –, amikor veszélybe kerülünk. ... Az európai polgárok évében mondom: a mi akaratunk nélkül, és remélem, főleg a józanabb és félre nem vezetett román testvéreink, polgártársaink akarata nélkül ez a gyalázat és ez a vértelen genocídiumra jellemző módszeres háttérbeszorítás és átszervezés nem mehet végbe.”

Tőkés László euroképviselő Tusnádfürdőn azt kérte Magyarország kormányfőjétől, Orbán Viktortól, hogy az általa vezetett kormánnyal együtt építsen ki „egy nemzeti együttműködési rendszert” oly módon, hogy az „védőhatalom” legyen Erdély számára, „ahogy Ausztria cselekedett Dél-Tirol esetében”.

Érdekes megfogalmazással nem is a Székelyföldnek, hanem Erdélynek a védelmét kérte. A román sajtóban ezt egyértelműen valamiféle súlyosan irredenta, Románia területi épségét veszélyeztető kezdeményezésként tárgyalták, sűrűn használva a gyarmatbirodalmakkal kapcsolatban egykor használt „protektorátus” fogalmát is. A heves vita közben azonban valójában nemigen vállalkozott senki egyik oldalról sem arra, hogy tisztázza: mit jelent tulajdonképpen a **védőhatalmi státusz**, és mennyi annak a realitása.

Kardos Gábor nemzetközi jogász szerint Ausztria tekinthető nemzetközi jogilag elismert védőhatalomnak, a dél-tiroli osztrákok jogait illetően. 1946-ban az osztrák és az olasz kormány képviselői írták alá azt az egyezményt, amelyben rögzítették, hogy milyen jogokat biztosít Olaszország a dél-tiroli osztrákoknak, és ezek tekintetében védőhatalmi státuszt biztosított Ausztria számára. Ez azt jelenti, hogy Ausztria fellephet a nemzetközi fórumok előtt is, de természetesen elsősorban az olasz kormánynál, hogy ha úgy érzi, hogy ezek a jogok veszélyeztetve vannak. Ezzel indult el egy hosszú folyamat, amely elvezetett az 1970-es évek végére oda, hogy széleskörű autonómia épült ki Dél-Tirolban. Akkoriban Ausztria az *Emberi Jogok Európai Bírósága* elé vitte a problémákat. Ez az egyezmény mind a mai napig hatályban van, tehát Tőkés László feltehetően ennek alapján gondolta, hogy ilyen státuszt kellene kialakítani az erdélyi magyar közösség jogainak védelmében. Egy állam, adott esetben a magyar állam, mint anyaország, különböző nemzetközi fórumok előtt az egyébként is minden állam számára rendelkezésre álló eszközöket megpróbálhatja felhasználni ilyen jellegű egyezmény nélkül

is. Ehhez természetesen nem kell a területi államnak az egyetértése.

★

Most persze minden román hazát véd. Traian Basescu román államfő megjelent a 11. Marosfői Nyári Egyetem megnyitóján, a székelyföldi településen, a külhoni románság képviselőinek jelenlétében rendezett fórumon, ahol spontán kijelentette, hogy Romániában nem fog semmilyen autonóm térség alakulni. „Románia nagyon gyorsan lépni fog, más országokkal együtt, mert Magyarország az instabilitás tűzfészkevé vált a kisebbségi kérdésben (...) Románia vezető szerepet fog vállalni Budapest rendreutasításában” – jelentette ki Marosfőn a román államelnök.

Basescu kemény kijelentését valószínűleg Tőkés László korábbi, szintén a szabadegetemen elhangzott kijelentése is kiválthatta: „itt mi egy autonóm tusnádfürdői területen gyűlünk össze.” Majd mintegy megerősítve: „mi egy székely autonóm terület egyik településén vagyunk együtt”.

Victor Ponta, román miniszterelnök éles hangú reakciójában büntetendőkné nevezte az EP-képviselőnek Tusnádfürdőn, a 24. Bálványosi Nyári Szabadegetemen tett kijelentéseit, és sajnálkozását fejezte ki, hogy az ország elnöke nem foglal állást, amikor „Románia területi épségét és függetlenségét éri támadás”. Micsoda művi érzékenység – hol vannak a hadosztályok?

„A dél-tiroli példánál maradva: amikor Ausztria védőhatalmi státusáról Olaszországgal megegyezést kötött, akkor egyben elismerte ez utóbbi államhatárait. Következésképpen szó sincs arról, hogy valaki is megkérdőjelezné Románia területi épségét és államhatárait” – reagált Tőkés László.

„Nekünk, erdélyieknek, elegünk van abból, hogy Bukarest tulajdonképpen egyfajta gyarmataként kezeli Erdélyt (...) Európai polgárként és erdélyi magyarként azt kérem: hagyják, hogy a mi dolgainkat mi intézzük – ez mind az erdélyi románságnak, mind az erdélyi magyarságnak, de az egész országnak is hasznára fog válni” – írta nyilatkozatában Tőkés László EP-képviselő.

Tőkés László úttörő politikus. Közben tudja azt, hogy Románia belátható ideig nem járul hozzá semmiféle autonómiához, követelése valójában honfitársaihoz szól: tessék úgy viselkedni Erdélyben és kívált a Székelyföldön, hogy mi itthon vagyunk, a föld attól a mienk, hogy rajta és belőle élünk, öngazgatásunkhoz ragaszkodunk, annak mindenféle csorbítását jogtalanannak tekintjük és visszautasítjuk.

Ismételten utal Erdély különállásának fontosságára, amihez az erdélyi románoknak is kifejezésre juttatható régi igénye van Bukarest kizsákmányoló politikája miatt. Erdély többször élt önálló államként, amikor a kényszer követelte.

Ugyanúgy szól az egységes magyar nemzet törzsországát vezető politikai elithez: függetlenül attól, hogy a védőhatalom legitimitása kétoldalú szerződés eredménye, vagy egyoldalú nemzeti elkötelezettség, az idegen impériumban sérelmet szenvedő magyar nemzetrészek és egyének védelmét egyaránt vállalnia kell. Ilyen vállalásnak nem feltétele a védőhatalom státusz intézményesítése, elég ha része a magyar alaptörvénynek.

Állítsuk föl Bethlen Gábor emlékjelét Kolozsvárt!

„Mi minden erői, ami a haza javára akar és tud lenni, nem eltiporni, hanem együvé fogni kívánunk.”

A Bethlen Gábor Alapítvány – névadója erdélyi fejedelemmé választásának négyszázadik évfordulóján – egészalakos bronz szobor fölállítását kezdeményezi Kolozsvárt.

Alapító okiratuk 1982-ben rögzítette: „A fejedelem születésének négyszázadik évfordulója érlelte meg a felismerést: égető teendőink természete bethleni munkát kíván. Olyan tehetséget, hűséget, szívósságot, bölcsességet, hayyennek ő – nagy veszedelmek között – Erdélyt oltalmas várrá, a benne élő nemzetiségek és felekezetek otthonává építette...”

A Bethlen Gábor Alapítvány a névadó példája jegyében született és működik. Az elmúlt 33 évben működési feltételei változtak, de céljai változatlanok. Adományozóik megfogytakoztak, táboruk azonban egyre gyarapodik: hiszen a világ országaiban, több, mint háromszáz kitüntetettjük – személy, szervezet, intézmény – él, akik közösségi munkájukkal, önkéntes nemzetszolgálatukkal teljesítették, kiteljesítik az alapítói szándékot.

2013-ban, a névadó Nagy Fejedelem tiszteletére Bethlen Gábor Emlék-évet hirdetett meg az Alapítvány; néhány programmal. Megvalósításukhoz kérte eddigi kitüntetettjei segítségét. Hármunkat fölkérték az Emlékév fővédnökeinek. Úgy véljük, hogy az Emlékév alábbi célkitűzése a magyarság egészét érinti:

A Kuratórium kezdeményezte, hogy közadakozásból, s alapítványi pályázati támogatással állítsunk szobrot Bethlen Gábornak; fejedelemmé választása napján és helyszínén: 2013. október 23-án, Kolozsvárt. A Bethlen-szobor makettjét negyedszázada, Péterfy László Székelyföldről származó szobrászművész adományozta az Alapítványnak.

A fejedelem szobrának fölállítását intéző *Szoborbizottság* – a Bethlen Gábor-díjas (1994) Kató Béla, Erdély református püspöke vezetésével –, 2013. június 11-én Kolozsváron megalakult, munkáját megkezdte. Alakuló ülésükön – gondos mérlegelés után megállapodásra jutottak: a szobor legméltóbb, legjobb helyszíne a kolozsvári Alsóvárosi Református (Kétágú) Templom bejáratí kertrésze,

Bölcs választ adott a magyar Külügyminisztérium Trian Basescu román államfő heves mondataira, amiben kifejezi, hogy magyarok és románok részére egyaránt jogos a nemzeti lét: „Magyarország és Románia érdekei közösek a nemzeti közösségek védelmét illetően, ezért Magyarország az építő párbeszédre és az együttműködésre törekszik ebben a kérdésben is.”

FELHÍVÁS

ahol a templomon kívül és belül egyaránt igen sokan elférnek, megemlékezések, ünnepségek tarthatók. Ez olyan „köztér”, mely a város központi részében lévő egyházi tulajdon, ahol kerítés védi a szobrot, s az emlékezőket.

A kőtalapzaton álló, 2,10 méter magas alkotás, a Nagy Fejedelem első egészalakos szobra lesz Erdélyben. A szobor elkészítése, bronzba öntése Magyarországon, a Bethlen Gábor Alapítvány támogató szervezésével és az alkotó, Péterfy László szobrászművész közreműködésével történik. A fölállítandó szobor adományként az Erdélyi Református Egyházkerület tulajdonába kerül; a szoborállításról erdélyi testvéreink gondoskodnak.

A szobor és a szoborállítás költsége tetemes, mintegy 25 – 27 MFt, s ez meghaladja a civil Alapítvány lehetőségét, erőforrásait. **Nemzeti összefogásra, szolidaritásra szólítunk és kérünk mindenkit, aki segíteni tud.** Nemcsak az anyagiak előteremtése miatt. Szeretnénk elérni, hogy a Nagy Fejedelem közadakozásból állított emlékjele a támogatók közreműködésével Erdély múltján és jelenén túlmutasson; öröksége, emberi példája, jövőt építő tettekre sarkalljon bennünket, utódainkat. Ezért:

Kérjük honfitársainkat a Kárpát-medencében, és nemzetársainkat szerte a nagyvilágban, hogy közösségi vagy egyéni adományaikkal, közreműködésükkel járuljanak hozzá, segítsék elő, hogy e történelmi jelentőségű szoborállítás Bethlen Gábor fejedelemmé választása napján, 2013. okt. 23-án, Kolozsváron megvalósuljon.

A pénzadományokat az OTP Banknál vezetett „Bethlen Gábor szoboralap” önálló számlán fogadjuk.

Számlaszáma: 11702036-20725602. Az adományozók nevét megőrökitjük.

Kérjük, kísérjék figyelemmel a *Bethlen Gábor Emlékév 2013* című honlapot (elérhető a www.bethlenalap.itvany.com-ról is). E honlapon hírt kapnak és adhatnak a szoborállítás helyzetéről, a közreműködő felajánlásokról, s az Emlékév további programjairól.

„Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?” (Róm.8.31.)

Budapest– Déva – Kolozsvár, 2013. július 10-én.

Tisztelettel,
a *Bethlen Gábor Emlékév* fővédnökei:

**Böjte Csaba OFM
Kató Béla
Lezsák Sándor**

★★★

**Mutassunk példát
magyar összefogásból!**

„Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?” – Bethlen Gábor –amikor 33 évesen erdélyi fejedelemmé választották Kolozsváron –, ezt a bibliai ígét íratta zászlóira. Ezzel a bizonyossággal indult harcba és erős hittel, Istentől kapott bölcsességgel teremtett „Tündérkertet” Erdélyből a török-Habsburg elnyomás alatt nyögő Kárpát-medencében.

Amit mai modern korunkban legfeljebb csak szólamokként hallunk az emberi jogokról, vallási türelemről, azt Bethlen Gábor már 400 évvel ezelőtt megvalósította Erdélyben. Fejedelmi udvarában békésen megfért egymás mellett a református zsoldárfordító, *Szenczi Molnár Albert*, a katolikus bibliafordító *Káldy György*, de szombatos kancellárja, *Péchy Simon* is... Megbékítette a székelyeket és a szászokat; helyreállította autonómiájukat. Missziót szervezett a románok között és kiadatta román nyelven a négy evangéliumot. (Ezeket tekintjük az első román nyomtatványoknak.), Gyulafehérváron pedig külön román fiúiskolát alapított. Befogadta a protestáns morva menekülteket, s a Spanyolországból elűldözött zsidók közösségét, akik hiba kérték menedéket Európa más országaiban!

A fejedelem nagyon fontosnak tartotta az értelmiség kinevelését, ezért kollégiumokat alapított, ahova neves külföldi professzorokat hívott meg a színvonalas oktatás biztosítására, és nagy értékű könyvtárat gyűjtött számukra.

Bethlen Gábor meggyőződéssel vallotta, hogy a fejedelem Isten kegyelméből uralkodik, ezért Isten akaratának megfelelően kell vezetnie népét – ez hatotta át egész életét.

Igazi példaképnek tekinthetjük őt! A nevét viselő Alapítvány ezért emelte a nemzeti együttműködés közügyévé Bethlen Gábor egész alakos szobrának felállítását; fejedelemmé választásának 400. évfordulója napján és helyszínén, „kincses” Kolozsváron.

Bizonyosak vagyunk abban, hogy ez a kezdeményezés valóban közös ügyünké válik, összefogunk és ha kell, a bibliai szegény asszony két fillérjeiből, de hozzájárulunk a szoborállítás költségeihez. Ezzel Erdély Nagy Fejedelme történelmi örökségének részeseivé leszünk. A támogatókat, közreműködőket és a segítőköt a Bethlen Gábor Emlékévről készülő jubileumi kiadvány megőrökíti.

Találkozunk 2013. október 23-án Kolozsváron, a kétágú református templom kertjében!

Zika Klára

1914. június 28.: halál Szarajevóban

Kilencvenkilenc éve, hogy egy nem egészen húszéves, tüdőbeteg, boszniai szerb fiatalember végrehajtotta a történelem egyik legügyetlenebb, ám legnagyobb hatású terrorista merényletét. **Gavrilo Princip** Szarajevóban két pisztolylövéssel kioltotta az Osztrák–Magyar Monarchia trónörökösének és feleségének életét. A hagyományos történetírás szerint ez volt az első világháború kitörésének fő oka.

Mi történt 99 éve Szarajevóban?
Ferenc Ferdinánd Habsburg főherceg, I. Ferenc József osztrák császár és magyar király unokaöccse, egyben trónörököse, a k. u. k. hadsereg felügyelője a szarajevói és a raguzai hadtestek nyári hadgyakorlatát szemlélte Bosznia-Hercegovinában, az 1908-ban a birodalomhoz csatolt korábbi ottomán török, részben szerbek lakta és Szerbia által megszerzni kívánt balkáni tartományban. A trónörökös cseh feleségével, **Hohenberg hercegnével** éppen június 28-án, vasárnap, Szent Vid napján, a szerbek 1389. évi rigómezei tragikus vereségének 525. évfordulóján érkezett a tartomány fővárosába, Szarajevóba. A látogatás részletes programja, a főherceg útvonala az újságokból mindenki számára ismert volt. Azon boszniai szerb fiatalok számára is, akik az elnyomónak tartott, gyűlölt Osztrák–Magyar Monarchia trónörökösének meggyilkolására készültek.

Hibák és véletlenek sorozata
Az öt szerb és egy mohamedán bosnyák fiatalemberről álló merénylőcsapat — revolverekkel és kézigranátokkal felszerelve — vasárnap reggel elvegyült a tömegben a központi folyóparti sugárút, az Appel rakpart mentén fekvő felvonulási útvonalon. Amikor a főhercegi pár autókonyvoja egyikük közelébe ért, **Nedjelko Cabrinovic** kibiztosított kézigranátját a trónörökös kocsjára dobta, de az a lehajtott vészontetőről leesett a kövezetre, a következő kocsi alatt robbant, s annak két utasa, valamint több bábmészködő súlyosan megsebesült. **Ferenc Ferdinánd** sofőrje ekkor rákapcsolt, s a többi merénylő úgy döntött, a sebesen hajtó gépkocsi ellen nem próbálja meg végrehajtani a támadást. Ferenc Ferdinánd a városházára hajtatott, ahol kérdőre vonta a helyi vezetőket: *„Szarajevóba jövök barátként, és valaki bombát dob rám, ez felháborító!”* Mégsem változtatták meg a főhercegi pár programját, amiért a főfelelősség **Potiorek tábornokot**, a tartomány kormányzóját terheli, aki hibák egész sorát követte el. Főként azzal, hogy elmulasztotta az eredeti útvonal katonai biztosítását, és az első merénylet után sem tett kellő óvintézkedést, sőt azzal intette le az egyik aggályoskodót: *„Őn azt képzeli, hogy Szarajevó tele van gyilkosokkal?”* A főherceg feleségével az autóján a kórházba indult, hogy meglátogassa a merényletben megsebesült főtiszteket, de Potiorek tanácsára más útvonalon indult el a konvoj. A sofőr eltévedt, ezért le kellett lassítania, hogy visszaforduljon a Ferenc József utcánál. Fatális véletlen folytán éppen Gavrilo Princip előtt állt meg a kocsi, aki közvetlen közelről pisztolyából két lövést adott le a kocsiiban ülőkre: az egyik — Potiorek tábornok helyett — a főherceg feleségét, **Zsófiát** találta el a hasán, a másik

lövés Ferenc Ferdinánd nyaki ütőerét érte. A sérülteket azonnal a kormányzó palotába szállították, de az ezredorvos már nem tudott segíteni rajtuk: néhány percen belül mindketten meghaltak. Még nem ütötte el az óra a delet...
Bár Cabrinovic és Princip is öngyilkosságot kísérelt meg, egyiküknek sem sikerült, így a rendőrök mindkettejüket elfogták. A kihallgatáson gyorsan megtörték, és feladták a többi összeesküvőt, őket is napokon belül elfogták. A nyomozás feltárta, hogy a fiatalok a Fekete Kézként emlegetett, „Egyesülés vagy halál” nevű titkos szerb terrorszervezet tagjai, akik fő céljuknak a Monarchia szerbek lakta területeinek elszakítását és Nagy-Szerbia létrehozását tűzték ki. A szervezetet **Dragutin Dimitrijevic** ezredes, a szerb katonai hírszerzés és elhárítás vezetője irányította, aki azzal vált hírhedtté, hogy ő vezette 1903-ban az **Obrenovics Sándor** szerb király és felesége brutális meggyilkolását végrehajtó összeesküvő tiszteket a királyi palotába. A szarajevói merénylőcsoport három tagjának vallomásaiból kiderült, hogy civilként Szerbiában kaptak kiképzést, egy szerb fegyverraktárból kapták a fegyvereiket, és szerb határőrök segítettek nekik átkelni a szerbiai-boszniai határon.
Szükségtelen és valószínűtlen
Bár a 99 évvel ezelőtti szarajevói merénylet kétségkívül súlyos incidens volt, amelyben Szerbia közvetlen vagy közvetett bűnrészessége pár napon belül nyilvánvaló lett, egy hónapig korántsem volt egyértelmű, hogy a Monarchia milyen válaszlépéseket tesz déli szomszédjával szemben. **Leopold von Berthold** gróf, közös külügyminiszter és **Conrad von Hötzendorf** tábornok, a hadsereg vezérkari főnöke például egyaránt a Szerbia elleni azonnali büntető háború híve volt, míg a 84 éves uralkodó megfontoltságra intett, **Tisza István** gróf, a magyar miniszterelnök pedig határozottan elutasította azt a gondolatot, hogy a merénylet háborús bonyodalomhoz vezessen. Ferenc Józsefhez intézett két memorandumában és a július 7-i közös minisztertanácson is Tisza — egyedül a Monarchia legfelső vezetői között! — a Szerbia elleni háború ellen foglalt állást, mert (mint Ferenc Józsefnek írta) Szerbia megtámadása minden emberi számítás szerint Oroszország beavatkozását, s így világháborút idézne elő, és ebben az esetben az Erdélyt régóta elszakítani akaró Románia semlegessége is kétértelműséggé válna. Ezért azt javasolta, hogy *Szerbiával szemben — a kétoldalú viszony rendezése érdekében — olyan politikai követeléseket kell támasztani, hogy azokat teljesíteni tudja, és a Monarchiának együttal ki kell nyilvánítani, hogy Szerbiát nem akarja megsemmisíteni, még kevésbé annektálni...*
Az első világháború tragikus és szükségtelen konfliktus volt — így kezdi monumentális művét **Sir John Keegan**, a tavaly elhunyt kiváló brit hadtörténész. Abban, hogy tragikus volt, a tízmillió halotton túl már csak azért is igaza van, mert a második, még szörnyűbb világháború egyenesen következett az elsőből, ebben gyakorlatilag minden történész, író, politikus egyet-

EREDETI MAGYAR GYÜMÖLCS-PÁLINKÁK és LIKŐR

a híres Miskolci Likörgyártól

DIREKT AZ IMPORTŐRTŐL

“WHOLESALE” ÁRON !

TERMÉK	A/V	ŰRMÉRET	ÁR, GST-vel	ÜVEG PER DOBOZ
BARACK Pálinka	40%	500ml	\$297	8@ \$37.12/üveg
SZILVA Pálinka	40%	500ml	\$275	8@ \$34.37/üveg
VILMOSKÖRTE	38%	700ml	\$242	6@ \$40.33/üveg
CSÁSZÁRKÖRTE likőr	25%	500ml	\$220	8@ \$27.50/üveg

RENDELÉS:

PALINKA IMPORTS AUSTRALIA
WEBSITE: www.palinkasales.com.au
MOBIL: 0439 138 085
EMAIL: palinkasales@bigpond.com

FIGYELEM:

1. A MINIMUM RENDELÉSI MENNYISÉG: 1 DOBOZ (8 VAGY 6 ÜVEG)
2. SZÁLLÍTÁS AZ “AUSTRALIA POST” COURIER-REL, A VEVŐ KÖLTSÉGÉRE, VAGY A VEVŐ FELVEHETI A KÉRÉSRE MEGADOTT CÍMEN
3. A MEGRENDELŐNEK ÉS AZ ÁTVEVŐNEK 18 ÉVEN FELÜLINEK KELL LENNIE
4. FIZETÉS: CHEQUE, VAGY “EFT” – DIREKT CREDIT

A SZÁLLÍTÁS VÁRHATÓ KÖLTSÉGE PER DOBOZ:

TO: MELBOURNE:	\$20	PERTH:	\$42	BRISBANE:	\$31
SYDNEY:	\$29	HOBART:	\$31	GOLD COAST:	\$31
ADELAIDE:	\$29	CANBERRA:	\$31	NOOSA:	\$35
GEELONG:	\$20	DARWIN:	\$45	NEWCASTLE:	\$31

PALINKA IMPORTS AUSTRALIA (ABN: 86 048 435 419)
(LICENCE NO: 36124535). PO BOX 2015, KEW, 3101

ért. *És hogy szükségtelen?* Az utóbbi évtizedekben inkább az a történeti felfogás dominált, hogy az európai nagyhatalmak már jóval a „nagy háború” kitörése előtt készen álltak az összecsapásra. Imperializmus, kolonializmus, nacionalizmus, szociáldarwinizmus, militarizmus — könyvtárakat töltenek meg az első világháború kiváltó okait taglaló művek. Keegan mégis azt állítja, a háború szükségtelen volt, mert az események láncolatát, amely a kitöréséhez vezetett, a szemben álló hadseregek első összecsapását megelőző ötletes válság bármelyik pontján megszakíthatták volna, „ha szószólóra akad a józan megfontoltság vagy az egyszerű emberi jóakarat”. Niall Ferguson brit történész szerint a kortársak szemében nyilvánvalóan valószínűtlennek tűnt a háború, amely villámcsapásként érte az európai társadalmakat 1914 nyarán. Ugyanakkor Tisza István (aki 1913 és 1917 között Magyarország miniszterelnöke volt) már 28 évesen, 1889 januárjában a budapesti képviselőházban elmondott beszédében látnoki módon kifejtette: „Idestova tizenkét esztendeje annak, hogy hol közelebb, hol távolabb jövőben, de folytonosan kísért bennünket egy nagy európai háború veszélye és szelleme...”, s ha ez a háború kiüt, az nem lesz gyermekjáték sem a monarchiára, sem a magyar nemzetre nézve, s igen könnyen fejlődhetik életha-

lálharccá”.
Ifj. gróf Andrássy Gyula, az Osztrák–Magyar Monarchia utolsó külügyminisztere szerint a háború fő okai a következők voltak: a két nagy politikai államszövetség létrejötte, ami az 1880-as évektől kettéosztotta Európát, a századfordulótól, főleg a Német Császárság kezdeményezésére felpörgő, példátlan fegyverkezési verseny, az egyre élesebb német-angol ellentét, s közvetlenül a megoldatlan Balkán-probléma, ami párosult az orosz birodalmi terjeszkedéssel, a fanatikus pánszlávizmussal és az agresszív nagyszerb-törekvéssel. Andrássy idézi **Ignatyev** orosz külügyminisztert, aki memoárjában őszintén bevallotta, hogy célja az összes szlávok egyesítése a cárr protoktorátusa alatt a németek és Ausztria-Magyarország ellen.
Beindul a láncreakció
Ismert, hogy az európai nagyhatalmak mindegyike rendelkezett erőltetett ütemben fejlesztett, növelt, ütőképes hadsereggel (legkevésbé a Monarchia), és régen megalapozott, hétpecsétes titokként őrzött haditervekkel, mozgósítási menetrenddel. (A Monarchia hadseregének teljes mozgósítási tervét azonban **Alfred Redl** ezredes, a császári-királyi hírszerzés és kémelhárítás főnöke cári ügynökké beszervezve jó pénzért eladta az oroszoknak.) A hatalmas hadseregek és a precíz haditervek alapján elmondható, hogy

Európa felkészült a „nagy háborúra”, mégsem volt szükségszerű, hogy az osztrák-magyar trónörökös meggyilkolása világháborúhoz vezessen. A június 28-i szarajevói gyilkos merénylet után kerekén egy hónap telt el a Monarchia Szerbia elleni hadüzenetéig, s még onnantól is több nap a másik négy nagyhatalom háborúba lépéséig. (A Németországgal és a Monarchiával formailag szövetséges Olaszország pedig még háromnegyed évig semleges maradt.)
Bár a győztes antanthatalmak kizárólag a Monarchiát és Németországot (vagyis a veszteseket) tették felelőssé a világháborúért, a június 28-tól augusztus elejéig eltelt öt hét diplomáciai eseményeinek tüzetes vizsgálatából az a kép körvonalazódik, hogy a Monarchia vezetésén belüli háborús párthoz — amely csak a Szerbia elleni helyi konfliktussal számolt! — hasonló felelőssége volt a Monarchia biztonságát fenyegető szerb kormányzatnak, a Habsburg császárt bátorító-sürgető német politikai és katonai elitnek, s főként a Szerbiát nyíltan támogató és a Monarchia ellen uszító cári Oroszországnak, amely a július 31-i általános mozgósítással beindította azt a láncreakciót, amely néhány napon belül az összes európai nagyhatalom háborúba lépéséhez vezetett.

Faggyas Sándor
(Magyar Hírlap)

MAGYAR CÍMTÁR

NSW-I MAGYAR SZÖVETSÉG, SZERVEZETEK, EGYESÜLETEK, EGYHÁZI KÖZÖSSÉGEK, ISKOLÁK

NSW-i Magyar Szövetség, Ilosvay-Egyed Katalin, 19 High St. Gladesville, NSW 2111. Tel.: (02) 9879 6496, Mobile: 0414 740 079 E-mail: hcnsww@outlook.com Honlap: www.hungarians.org.au ——— Délvidéki Magyar Szövetség, 31 Glendenning Rd. Glendenning, NSW 2761, Tel.: 9675-2103. ——— Magyar Ház, 1—5 Breust Pl. Punchbowl 2196, T.: 9759 6974, — Szent Erzsébet Otthon, 1 Symonds Rd. Dean Park 2761, Tel.: 8818-8501, Fax: 9626 5756 —

Társadalmi és karitatív szervezetek:

Szent Erzsébet KaritásZ Társaság. 120 Parramatta Rd. Ashfield 2131, Tel.: 9799 5469. — Ausztráliai Magyar Kisebbségi Alap, Bánki Éva 118 Boronia Rd. Greenacre NSW 2190, Tel.:9793 2789.

Társadalmi és érdekközösségi szervezetek:

Hungarian (Magyar) Social Club, 706—708 Smithfield Road, Edensor Park NSW 2177. Tel.: 9610 6226, Fax.: 9610 0123. — Blacktowni Magyar Nyugdíjasok Társasága Kildare Rd és Gribble Place sarok, Blacktown. Elnök Kendrella Gizella Tel 4733-3941

Bajtársi szervezetek

Független Magyar Szabadságharcos Szövetség Ausztrália, v. Bene Ferenc elnök. FMSZSZ P.O. Box 10. Helensburg, NSW. 2508. Tel/Fax: 4294-1919.

Magyar egyházközösségek és lelkeszek:

Ft. Lédeczi Dénes, katolikus lelképásztor, 51-59 Allawah Street, Blacktown, NSW 2148; Telefon: (02)9622-1125, Mobil: 0418135020; email: ledeczidenes@gmail.com . — Magyar Református Egyház, Nt. Péterffy Kund, Tel.: 4751-7860, Mob.: 0416 370 100, Email: mresydney@yahoo.com.au Cím: 114 Hamrun CCT., Rooty Hill 2766.

Magyar Iskolák és Ifjúsági Szervezetek

Flemingtoni Magyar Iskola, Exeter Rd. Homebush West, NSW 2140, Katona Rózsa, Tel.: 9750 2792. — Bankstowni Állami Magyar Középiskola, Mona Street, Bankstown, NSW 2200, Sólyom Judit, Tel.: 9314-0247. — Magyar Cserkész Otthon, Melville Reserve, Hampstead Rd. Homebush West, Tel.: 9764 1687. — Maci Klub Magyar Játzó-csoport, Cserkészotthon, Melville Reserve, 52 Hampstead Rd. Homebush West, NSW 2140. Péterffy Réka Tel: 4751-7860, Hegyi Vanda Tel.: 4732-5020. vagy 0407-412-622.

SZAKMAI CÍMTÁR

Külképviselet

Magyar Nagykövetség. Cím: 17 Beale Crescent, Deakin, ACT 2600. Email: consulate.cbr@kum.hu

Internet:

www.mfa.gov.hu/emb/canberra

Telefon:

(02) 6282 3226 és (02) 6282 2555

Fax: (02) 6285 3012

Nyitva: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 09.30 – 16.00 óráig, előzetes telefon bejelentkezés alapján.

Cukrászat:

Sweet Kiss Cake Shop,
343-345 Clovelly Rd. Clovelly 2031,
T.: 9664-2654

Wellington Cake Shop,
157 Bondi Rd. Bondi 2026
(Opp. Wellington St.)Tel.: 9389-4555.

Éttermek

Bondi Cosmo
Hungarian Cafe/Restaurant
Tuesday to Sunday
Ph: 9369 3425
212 Bondi rd Bondi

Corner 75 magyar étterem

75 Frenchmans Rd. Randwick
NSW 2031 Tel: 9399 5712

Motel:

Tarcutta Halfway Motor Inn (Magyar vezetés alatt), Hume Highway, Tarcutta. Tel.: (02) 6928-7294, Fax: (02) 6928-7128.

Magyar italok

Goulburn Wine & Spirits
9 Brisbane St. Darlinghurst 2010
Tel 9264-8459, fax 9264-8941.

Takarítás

STRATA. Lépcsőház, irodaháztakarítás, fűnyírás (ABN-nel).Pepi Cleaning Service, Telefon: 0414-354-595.

Orvos:

Dr. Halász Elisabeth GP
170 A Wardell Rd. Dulwich Hill,
2203. Tel.: 9559 2511.

Orthopéd Sebész

Dr Szomor Zoltán, Térd, csipő és egyéb mozgásszervi betegségek sebészi kezelése Tel: [02] 8568 6700
12-14 Ormonde Pde, Hurstville 2220
www.sydneyhipandkneesurgeon.com.au

Fogorvos:

Dr. Oliver Szakáll, 14 Hillend Rd. Doonside, 2767. Tel.: 9622-4177.

Szállító, Költöztető:

OSS (World Wide Movers Pty. Ltd.)
36—38 Bearing Rd. Seven Hills, 2147
T:(02) 8825 9300, Fax: (02) 8825 9333.

Tolmács, Fordító:

Bárány Márta,
Tel: 9211 3664, Fax: 9280 0340

Állami tolmács és fordító

Szabó Éva Van Steenwyk
Tel.: 02-9427-1160
Mobile: 0418-420-236

Ügyvédek:

Esther Simons, 19 Birrel St. Queens Park, NSW 2022 (Bondi Junction)
Tel.: 9387 6382, Fax: 9369 5457

A. B. Török & Company,
Level 1. 9 Burwood Rd. Burwood 2134.
Tel.: 9745-4988,
Fax: 9715-2440.

Gellért Róbert ügyvéd és közjegyző

Lang Gellert & Co
9 Bronte Rd. Bondi Junction 2022
Tel: 9389-7355, Fax: 9369-5342
E-mail: robert@langgellert.com

HÍREK=HÍREK=HÍREK=HÍREK=HÍREK=

Az ENSZ egyik osztálya (Egyesült Nemzetek Szövetsége Világturisztikai Szervezete) készített egy jelentést arról, hogy hová mennek a legtöbben vakációzni. Franciaország a legnépszerűbb célpont, több turista megy hozzájuk, mint az egész Egyesült Államokba. Utánuk Kína, Spanyolország és Olaszország következik.

Van viszont a franciáknak egy nagy problémája: hiába jönnek hozzájuk többen, mint bárhová máshová, az Egyesült Államokban a kevesebb ember is kétszer annyi pénzt költ el. Ennek valószínűleg az az oka, hogy Franciaországba nagyon sokan a szomszédos országokból érkeznek, és ők csak 2-3 napot töltenek ott. Az Egyesült Államokba sokan érkeznek másik kontinensről, ők egész heteket töltenek Amerikában.

A turizmusból jön be a teljes francia GDP 7 százaléka, úgyhogy ez a dolog elég fontos nekik. Párizsban indítottak is egy kampányt, úgy hívják, hogy „*Do you speak Touriste?*”, és arról tanítgatják benne a lakókat, hogy a különböző nemzetiségek mitől boldogok. Az angolok például attól, hogy a keresztnevükön szólítják őket, egy német pedig semmitől nem érzi magát jobban, mint egy rendes, férfias kézfogástól. Szerintünk első körben az is nagy haladás lenne, ha a franciák végre hajlandók lennének megszólalni angolul.

* * *

Kitiltotta egy svájci település a menekülteket közttereiről és középületeiből — írja az Independent. A Zürichtől nyugatra eső Bremgarten településen júliusban nyitott meg egy menekülttábor. A település vezetői azzal indokolták, hogy olyan rendeletet hoztak, amely alapján a menekültek nem tehetik be a lábukat a helyi uszodába, a templomba, vagy a játszóterekre, hogy olyan szabályokat kell hozniuk, amelyek a helyiek és a menekültek békés és rendezett együttélését segítik elő. Összesen 32 „tiltott övezetet jelöltek” ki.

„Biztonsági okok miatt döntöttünk úgy, hogy nem mehetnek be ezekre a

helyekre, hogy megelőzzük a konfliktusokat és a droghasználatot” — mondta a település polgármestere, **Raymond Tellenbach**.

Mario Gattiker a svájci menekültügyi hivatal vezetője egyetértett az intézkedéssel, az újságíróknak azt mondta, hogy a rendmegteremtésének a záloga az ilyesfajta törvénykezés.

Egy nem kormányzati szerv, a Menekültügyi Tanács azonban „elfogadhatatlannak és embertelennek” nevezte a szabályozást, és annak felfüggesztését követelte. A Solidarité Sans Frontières nevű jogvédő csoport szerint a korlátozás „csúnyán diszkrimináló”.

Egy közeli település, Menzingen polgármestere ugyanakkor azt nyilatkozta, hogy ő teljes mértékben támogatja a menekültek a távoltartását az iskoláktól: „*ez biztos, hogy egy nehéz terep, hiszen a bevándorlók itt találkoznak a fiainkkal és lányainkkal*”.

Svájc népességarányosan kétszer annyi menekültet fogad be mint a szomszédai, minden 332 lakosára jut egy menekült, miközben az európai átlag 625 lakosonként egy menedékkérrő.

Jelenleg közel 48 ezer menekült van Svájcban. Az országban idén júniusban tartottak népszavazást, amelyen a svájciak egyértelműen kiálltak a menekültekre vonatkozó szabályok szigorítása mellett.

* * *

A magyar kormányt is tájékoztatta a romániai Nagybánya polgármesteri hivatala a városba tervezett cián-technológiás bányaberuházásról.

Az Agerpres hírügynökség jelentése szerint a városvezetés azért látta szükségét a tájékoztatásnak, mert a 2000-es tiszaí ciánszennyezést okozó Aurul aranyfeldolgozó vállalat eszközeit megszerző Romaltyn Mining társaság megkapta a román államtól a jóváhagyást a nagybányai aranyfeldolgozásra.

A Romaltyn egyelőre perben áll a vároosi önkormányzattal, amely azzal

akadályozta meg a nagybányai aranyfeldolgozás újraélesztését, hogy lakóövezetté nyilvánította a területet, ahol a vállalat ipari tevékenységre készült.

„A tájékoztató anyagban adatokat közzöltünk a 2000-es ökológiai balesetről, a ciánfelhasználású bányászattal kapcsolatos európai normákról és ajánlásokról, az európai emberi jogi bíróságnál e tárgyban hozott ítéletekről, a nagybányai urbanisztikai biztonság álláspontjáról, valamint egy esetleges műszaki baleset lehetséges határokon átnyúló hatásairól” — nyilatkozta az Agerpresnek **Catalin Chereches** polgármester.

Hozzátette, a magyar kormánynak küldött tájékoztatás ellenére elsősorban a román kormánytól várják a megoldást.

Az Agerpres emlékeztetett arra, hogy a nagybányai polgármester által kezdeményezett két évvel ezelőtti helyi népszavazáson a város lakóinak a többsége elutasította a ciántechnológiás bányászatot. A hírügynökség azt is megemlíti, hogy a helyi sajtóban kampány indult a ciántechnológia alkalmazása ellen.

A Ion Sturduza volt moldovai miniszterelnök érdekeltségi körébe tartozó Fribourg Investments befektetési alap ez év februárjában jelentette be, hogy 49 százalékos részesedést szerzett a Romaltyn társaságban, és 40 millió dolláros beruházással nekilát a Nagybánya melletti bányászati hulladék feldolgozásának.

A befektető arra készült, hogy az év utolsó negyedében újraindítja a Romaltyn tevékenységét, és 5 év alatt nyolc és fél millió tonna bányászati hulladékot dolgoz fel, hogy kinyerje belőle az aranyat és ezüstöt. A művelet végére a 165 hektáros munkaterület ökológiai rehabilitációját ígérte.

* * *

Darabokra törik Olaszország szépségeit és még meg sem fizetnek érte — fogalmazott az Il Giornale azután, hogy a firenzei dóm múzeumában kiállított egyik 14. századi szobor kezéről

Imperialisták

A francia szoci **Alexandre Millerand**, alig néhány hónappal azután, hogy elfoglalta a miniszterelnöki hivatalt még mindig a békekonferencia nevében 1920 május 6-i dátummal egy levélben válaszolt a Magyar Békedelegáció (trianoni) békefeltételekkel kapcsolatos észrevételeire.

Mindjárt az elején mellbe vág ez a képmutató, lekezelő, farizeus kijelentés:

„*A Szövetséges és Társult Hatalmak ugyanis bár kifejezik azt a reményüket, hogy a jövőendő Magyarország Európa biztonságának és békéjének egyik oszlopa lesz, a maguk részéről nem felelhetik el mekkora felelősség áramlik Magyarországra a világháború kitöréséért és általában a kettős monarchia imperialista politikájáért.*”

Talán jó lenne ha megvizsgálnánk azt a folyamatot, amit a történelem Új Imperializmusnak nevez. Ez a korszak 1830-tól 1914-ig azaz a francia győzelemtől Algériában az első világháború kitöréséig tartott. Vad terjeszkedés, kegyetlen katonai műveletek, hódítás, népeket szétszakító határok, és a gyarmatok kizsákmányolása jellemezte ezt a korszakot. Ha a gyarmatok területét és lakosságát nézzük, akkor a brit birodalom állt az európai imperialisták élén, utána jött Franciaország, Hollandia, Belgium, Németország, Portugália és Spanyolország. (Az orosz birodalom építése egy külön fejezetet igényelne). De bármilyen lexikont vagy történelem könyvet böngészünk is az Osztrák-Magyar Monarchia nem szerepel az imperialista államok sorában. Ennek a kettős monarchiának nem voltak gyarmatai Afrikában, Ázsiában, Amerikában, és Óceániában. Ha valamiféle imperializmus történhetett, akkor itt csak Bosznia-Hercegovináról lehetne szó. De ha visszatekintünk a 19. és 20. század történelmére, akkor nyilvánvaló, hogy a délszláv te-

rület elfoglalása (okkupáció) 1878-ban és a Monarchiához való csatolása (annexáció) 1908-ban az akkori nemzetközi jog és gyakorlat szerint sem nevezhető imperializmusnak.

Bosznia teljes területe 1482-ben oszmán kézre került. Az orosz-török háborút lezáró Berliini Kongresszus,(1878)-ahol a Monarchiát **gróf Andrássy Gyula** külügyminiszter képviselte — úgy döntött, hogy az Osztrák Magyar Monarchiához került Bosznia közigazgatása. Pontosan fogalmazva, a terület egy condominium volt, mert amíg Bosznia hivatalosan még mindig a Török birodalom része maradt a gyakorlatban a közigazgatás a Monarchia kezében volt. Habár volt német, horvát és szlovén kormányzó az új tartomány élén, ott magyar egyszer sem szerepelt.

Az 1908-ban történt átszatolás (annexáció) az u.n. Új Török forradalom idézte elő. De már 1909 februárjában a Török Birodalom elismerte a bekebelezést és ezt 1909 márciusában a Német Birodalom az Orosz Birodalom, Szerbia és Montenegro is követte.

Nos, így nézett ki a „magyar imperializmus” !

Lehet olyan vélemény, hogy most már 2013-t írunk, és mindenféle imperializmus csak a múlt tárgya, ami legfeljebb a történészeket érdekeli. De nézzük csak meg azoknak a francia tengeren túli területeknek a jegyzékét ahol még mindig Párizs parancsol akkor tizenegy nevet találunk, olyanokat mint Francia Guiana, Francia Polinézia, Reunion, Új Kaledonia stb.

Végül is ne feledkezzünk meg a francia imperializmus kemény ökléről az Idegen Légióról, amely még most is büszkén hirdeti mottóját „legio patria nostra”

Kroyherr Frigyes

=HÍREK=HÍREK=HÍREK=HÍREK=HÍREK=HÍREK=HÍREK=HÍREK

letört a kisujj, mert egy 55 éves amerikai turista „pacsit adott” neki. A turista bocsánatot kért, a múzeum pedig elállt a kártérítési követeléstől, mivel a szobornak ez az ujjá már egyébként sem volt eredeti, hanem gipszből készült másolat. Az eset ugyanakkor jól példázza, hogy a turisták jó része még mindig nem tanulta meg, hogy a múzeumokban nem érinthetik meg az alkotásokat — írta az újság. Az Il Giornale friss adatok hiányában egy tíz évvel ezelőtti felmérés eredményét idézte fel, amely szerint külföldi és olasz turisták jelentős kárt okoznak az olasz műkinckekben. A lap visszaidézte, hogy Nápolyban csak 2003-ban majdnem másfél millió eurós volt a műkinckekben okozott kár, és abban az évben a délolasz városban történt a legnagyobb értékű műkinckszombolás. Az Il Giornale két kiemelkedő esetet említett még a múltból. Felidézte, hogy egy magyar származású ausztrál állampolgár még 1972-ben a Szent Péter-bazilikában kalapáccsal támadt **Michelangelo** *Pieta* című szobrára, egy olasz turista pedig a Vatikáni Múzeum képtárában **Raffaello A folignói Szűz Mária** című festményét akarta felgyújtani.

A brit kormány is be akar szállni az űrversenybe, ezért 60 millió font támogatást adott a forradalmian új rakétahajtóművet fejlesztő Reaction Engines cégnek. A Sabre névre keresztelt hajtómű olyan egyedi előhűtő rendszert tartalmaz, ami a belépő levegőt mínusz 150 Celsius-fokra hűti le, ennek köszönhetően sokkal tud

Ezeket a bika hajtóműveket egy Sky-lon nevű repülőgépben fogják kipróbálni, ami 15 perc alatt felszáll a sztatoszférába, de akár arra is használható, hogy az utasai nagyjából 4 óra alatt elérjenek Londonból Sydneybe.

Úgy tervezték meg a gépet, hogy normál kifutópályáról is fel tudjon szállni, mielőtt körülbelül 30 000 km/órás sebességre gyorsít. A gép először a hangsebesség 5,5-szörösére pörög fel, majd — ha nem földi célja van, hanem a világűrbe tart -25 kilométeres magasságban átvált rakéta üzemmódba. A Skylon ilyenkor éri el a Mach 25-ös sebességet.

A szupergépet elsősorban űrsiklóként használnák: 10-15 tonnányi terhet képes szállítani, és úgy alakítják ki, hogy a kinyitható rakteréből műholdakat is

pályára tudjanak állítani.

Utasszállítóként nem biztos, hogy nagyon gazdaságos lesz, mert darabja 1,1 milliárd dollárba kerül, vagyis három Airbus A380 is kijönne az árából. Ráadásul egyáltalán nincsenek rajta ablakok, így az utasok nem élvezhetik a nagyszerű panorámát. Egy ideig még várni is kell a Sky-lonra, mert az első próbarepülések csak 2019-ben várhatók.

II. Erzsébet királynő személyesen igyekezett volna tartani a lelket alattvalóiban, ha Nagy-Britanniát nukleáris támadás veszélye fenyegette volna a Varsói Szerződés részéről. Ez is kiderül a szokásos harmincévi titkosítás alól csütörtökön feloldott, 1983-ban kelt brit kormányzati feljegyzésekből. A nemzeti levéltár által most kutathatóvá tett, három évtizeddel ezelőtti dokumentumtömeg egyik legkirívóbb darabja az a rádióbeszéd, amelyet a kormány az uralkodó számára állított össze arra az esetre, ha a NATO és Kelet-Európa nukleáris ütésváltással fenyegető közvetlen fegyveres konfliktusba keveredik egymással. A szerencsére soha el nem mondott királynői beszéd része volt annak az átfogó háborús forgatókönyvnek, amelyet a brit kormány a hadvezetés és a hírszerző szolgálatok szakértőivel együtt állított össze, felvázolva az elképzelt konfliktus lehetséges kibontakozási irányait. A forgatókönyv alapján a Szovjetunióban az akkor már nagybeteg **Jurij Andropov** SZKP-főtitkártól háborúra elszánt, új vezetés veszi át a hatalmat, és 1983. március 3-án fegyveres támadást indít Nyugat-Németország, Skandinávia, Olaszország és Törökország ellen. A gyorsan kiszélesedő konfliktusban vegyifegyver-támadás éri Nagy-Britanniát is.

A NATO katonai vezetői a hadi helyzet láttán arra a következtetésre jutnak, hogy a Varsói Szerződés elsőpró erejű invázióját csak a Szovjetunióra és a vele szövetséges többi kelet-európai országra mért első nukleáris csapással lehet megállítani. A nyugati hadvezetés felismeri azt is, hogy a kisebb hatóerejű hadszíntéri — taktikai — atomfegyverek alkalmazásával a NATO nagyobb károkat okozna saját magának, mint az ellenségnek. Mindezek alapján a NATO döntést hoz a hadászati atomfegyverek bevetéséről. Ebben a helyzetben mondta volna el 1983. március 4-én, pénteken délben

rádióbeszédét II. Erzsébet királynő, gyakorlatilag bejelentve népének a harmadik világháború kitérését. A csütörtökön nyilvánosságra hozott, eddig soha nem publikált beszédben — amelynek pusztá léte sem volt közismert — az uralkodó a konfliktust „a világot elborító háborús örületnek” nevezte volna, és őszintén kifejtette volna, hogy Nagy-Britanniának nagyon rossz esélyekkel szembenézve kell készülnie a túlélésre.

A királynő visszautalt volna arra a pillanatra, amikor 1939-ben, a második világháború kitérésének „végzetes napján” saját édesapja, **VI. György** király felhívását hallgatta a rádióban hűgával, Margit hercegnővel összebújva. „Egyetlen pillanatig sem gondoltam volna, hogy egy nap rám is ez a rettenetes kötelezettség hárul” — hangzott volna az uralkodó beszéde. Hangsúlyozta volna ugyanakkor, hogy ezúttal nem a fegyveres katona, nem is a brit városok égboltján ólálkodó harci pilóta, hanem a rossz célokra használt technológia az ellenség.

II. Erzsébet királynő utalt volna másodszülött fiára, **András** yorki hercegre, aki akkoriban a királyi haditengerészet harcihelikopter-pilótájaként szolgált. *„Szeretett fiam, András e pillanatban már bevetésen van egységével, és szünet nélkül imádkozunk biztonságáért, ugyanúgy, ahogy minden (brit) katona biztonságáért is, szolgáljanak akár hazai földön, akár más országokban”* — hangzott volna a beszéd. **András** herceg egyébként egy évvel korábban, a Falkland-szigetekért Argentínával megvívott 74 napos háborúban tényleges — és életveszélyes — bevetéseken vett részt.

A népet az atomháború borzalmaina felkészítő beszédében a királynő a rá szorulókat, a hajléktalanná váltak befogadására és vigasztalására kérte volna népét. A beszédet mindazonáltal soha nem terjesztették ténylegesen II. Erzsébet királynő elé jóváhagyásra, és így nem is rögzítették előre. A szöveg felett, a papír tetején nagybetűkkel a „Gyakorlat” szó olvasható, jelezve, hogy az atomháború forgatókönyv kidolgozóinak reményei szerint az uralkodói beszédtervezet elhangzására soha nem lesz szükség.

Betiltotta a szotyolázást a közterületen a dél-romániai Giurgiu polgármestere: az előírás ellen vétők 50 és 200 lej közötti bírságot kockáztatnak — adta hírül a Romania TV hírtelevízió.

A Duna-parti város parkjaiban a „Fűre lépni tilos!” táblák mellett nemrég a „Magot enni tilos!” feliratok is megjelentek.

Nicolae Barbu polgármester elmondta: a szotyolázókra vadászó rendőrök valójában nem a fogyasztást, hanem a személtelést fogják büntetni. Az előjárót az bosszantotta fel, hogy a padok körül minden reggel kupacokban áll a napraforgómagok héja.

A románoknál „nemzeti sportnak” számít a különféle magok rágcsálása, amelyből 13 ezer tonnát vásárolnak egy évben mintegy 50 millió euró értékben. Ezzel a második legnagyobb szotyolázó nemzet a világon Spanyolország után, de nem kizárt, hogy az egy főre eső magfogyasztásban világszázadik, tekintettel arra, hogy Spanyolország kétszer népesebb ország — írta a témát elemző cikkében a Romania Libera című lap. A szerző számításai szerint a felnőtt lakosság átlagosan 0,83 kilogramm szotyolát vásárol egy

évben, de még becslések sincsenek arról, mennyi házi termésű vagy utcasarkon árult tök- és napraforgómagot esznek meg a románok.

Afganisztánban tavaly 44 brit katona veszítette életét, és közülük 40-en haltak meg akció közben. Ez idő alatt a szolgálatban lévő katonák közül 21-en, a veteránok közt 29-en vetettek véget az életüknek, derítették ki a BBC Panorama munkatársai.

Néhány katona családja arra panaszkodik, hogy nem kaptak megfelelő segítséget a poszttraumás stressz szindróma (PTSD) leküzdéséhez. A brit védelmi minisztérium ugyanakkor arra hívta fel a figyelmet, hogy a katonáknál sokkal ritkábban fordul elő a poszttraumás stressz, mint a civil lakosság körében.

Eddig hét katona esetében erősítették meg a tényt, hogy tavaly megölték magukat, további tizennégy halálesetben még vizsgálják, hogy öngyilkosság történt-e.

A brit kormány nem vezet statisztikát arról, hogy a volt katonák közül mennyien követtek el öngyilkosságot. A Panorama stábjá ezért levelet írt Nagy-Britannia összes halottkémjének, hogy megtudja az öngyilkosságban elhunyt katonák és veteránok nevét. Így tudták meg, hogy tavaly 29 veterán végzett magával.

A brit védelmi tárca szerint a PTSD a katonák 2,9 százalékát érinti, ami jobb arány, mint a lakosság körében. Az egykor Afganisztánban szolgált katonák közt az elmúlt három évben a duplájára nőtt a PTSD-s esetek száma, derült ki a minisztérium adataiból, amit a Panorama munkatársainak kérésére hoztak nyilvánosságra. Azt azonban nem lehet tudni, hogy a 21 katona és a 29 veterán esetében mi-

lyen szerepe volt a PTSD-nek. Az orvosok szerint az öngyilkosságok okai ennél sokkal bonyolultabbak.

A bizonyítékok mindenesetre azt mutatják, hogy nagy a gond, ezért a katonai szakértők azt szeretnék elérni, hogy monitorozzák a veteránok öngyilkosságát is. A brit védelmi tárca elzárkózott attól, hogy egyedi eseteket vizsgáljanak meg, és közölte a BBC-vel, hogy 7,4 millió fontot szán minden érintett mentális kezelésére.

A Pacific Standard adatai szerint az IKEA használja el a világon kivágott fák 1 százalékát. A svéd óriáscég igyekszik környezetkímélően működni, ez a hatalmas nyersanyagmennyiség azonban nem egy környezetkímélő vállalat benyomását kelti.

Az IKEA 2012-ben 17,8 millió köbméter fát használt el olcsó bútoraik gyártásához. Ez a mennyiség a világ teljes vágottfa-készletének 1 százaléka.

A svéd bútorgyár tudja, hogy az általa felhasznált nyersanyagok mennyisége alapján az a benyomás alakulhat ki róla, hogy nem kifejezetten környezetbarát cég, próbálja is ellensúlyozni, ezért igyekeznek minél több fát fenntarthatóan és környezetkímélően kezelni és vágott erdőkből beszerezni. Ilyen forrásból származik jelenleg az IKEA bútrok faanyagának negyede, de a cég folyamatosan növelni kívánja ezt az arányt, emellett különböző erdészeti projekteket is támogat.

Ez sem változtat azon a tényen, hogy az IKEA saját fakitermelő cégénél, a világszerte 46 telephelyen 15 ezer embert foglalkoztató Swedwoodnál semmilyen más cég nem vágott ki tavaly több fát.

TARCUTTA HALFWAY MOTOR INN

magyar vezetés alatt várja magyar vendégeit.
Szálljanak meg Sydney és Melbourne között félúton!
Olcsó, modern szobák,
úszómedence, BBQ., játszótér festői környezetben.
Az étteremben magyar ételek is kaphatók!
Toth Éva szeretettel várja önöket.
Telefon: (02) 6928-7294 Fax: (02) 6928-7128
Email: halfwaymotel@bigpond.com
Hume Highway, Tarcutta

Magyar pékség

Hazai ízek, hazai bő választék, hazai tudás és gyakorlat nyomán.

Naponta friss sütésű kenyerek és péksütemények.

Specialitásunk a fonott kalács

valamint az eredeti magyar pogácsák.

126 Main St. Croydon VIC 3136

Tel.: (03) 9723-1807

E.mail: info@hungarianbakehouse.com.au

Repülőjegyek, külföldi utak, rokonok kihozataláért
forduljon Szabó Edith professzionális utazási ügynökhöz.
Suite 1, 128 Acland St. VIC 3128
Tel: 03 9534-0901 License No: 30016

Egyéni és csoportos utak igény szerinti összeállítása:
Folyami és tengeri hajóutak, európai történelmi és wellness programok.
Repülőjeggyel, teljes ellátással, idegenvezetővel, kedvezményes áron.
Ha kényelmes és biztonságos útra vágyik forduljon hozzánk bizalommal.
Tel: 03 9801-8887 e-mail: koronatours1@gmail.com

Atomkausz azokról, akik átélték a hirosimai és a nagasaki atombombázást is

Talán 18 ilyen ember élt földünkön, de csak kilenc esetéről tudunk röviden beszámolni.

Tibbets parancsnoksága alatt a B-29-es bombázó 65 tonna súlyával, beleértve a négy és fél tonnás uránium 235-ös atombombát és a 25 tonna üzemanyagot, 1945 augusztus 6-án felemelkedett és reggel 8:15: 17-kor a bomba *Hirosima* felé indult, ami 43 másodpercig tartott, még 530 méter magasban felrobbant.

A robbanás ereje becslésünk szerint megfelel 15 ezer tonna dinamit robbanási erejének.

Kensi Hirata könyvelő Nagasaki-ban a Mitsubishi Nehézipari vállalatnál dolgozott, amikor katonai szolgálatra behívták. Betegsége folytán leszerelték és 26 éves korában a Mitsubishi hajógyár alkalmazta, ugyancsak könyvelőként. A háború alakulása miatt 1945-ben Hirata egy újabb behívástól tartott, és ezért többször látogatott Hirosimából haza Nagasakiba.

Nem szerelmi házasság volt a japán kultúra megszokott módja, s így látogatást tett egypár alkalmas helyen a kiválasztási folyamat légkörében. Akkor a japán szokások szerint egy szerződés szerint vagy a szülők egyezménye alapján történt a nagy lépés a fiatal férfiak és nők életében. Házassággal kezdődött az együtt élés és utána vagy jött vagy nem a szerelem, a szeretet, a megbecsülés valamilyen kombinációja. A csinos **Setsukó** lett a felesége, és már 10 napja éltek Hirosimában a Hajógyár által biztosított házban.

Nászútjukon a Hirosima közelében lévő *Miyajima*-t is meglátogatták. (Olga feleségemmel mi is jártunk ott, egy Shinto zárándok sziget, és egyben turista attrakció is).

Kensi később írta a sziget egyik istennőjének dedikált részéről: ha az új házások együtt látogatják azt a helyet, az istennő féltékeny lesz és a fiatal asszony halálát éri. A hotel tulajdonosa legyintett – mondván –, ez csak babona. Augusztus 5-én Hirata éjszakai szolgálatra beosztva, reggel 8.15-kor a nagy iroda felé haladt, ahol beosztottjai dolgoztak, még a folyósón érte az aranyszínű villámlás fénye, melynek láttán automatikus módon földre vágódott. Nem sokkal később, már fejét két kezében szorongatva és imádkozva, a lőkes hullám odaért, mely az egész épületet földrengésszerűen táncoltatta. Semmi baja nem esett, de munkatársai az irodában ablakszilánkok sérülésében kiáltottak segítségért. A látvány borzalmas volt, de Hirata feleségére, Setsukóra gondolt, és miután kötelességének lelkiismeretesen eleget tett, nekivágott az útnak hazafelé.

Miután házukat már csak faszén és hamu állapotában találta, a folyó partjára igyekezett, ahol emberek gyülekeztek, A megégett testek a folyó vízében találtak enyhülést. Kérdősködve haladt és minden hölgy arcában feleségét szerette volna látni. A környező házakat vagy a légnyomás vitte szét, vagy a tüzek áldozataként semmisültek meg.

Ismét vissza a házak felé, gondolatokba burkolózva kereste-kereste Setsukót, míg a nyomort teljes „pompájában” több színben látta emberi testekről visszavetítve. *Vízet, vizet* – suttogta a bőréből kinyílt emberi

hústömeg, mely azután suttogás nélkül adta át magát a víz sodrásának.

Már este 9 óra volt, amikor volt házuk hamuba öltözött maradványára roskadt rá. Az éjszaka folyamán katonák szedték a hullákat, és egy pillanatilig Hiratát is annak vélték. Másnap már hajnalban ismét keresésre indult, és dél felé barátokra akadt, akikkel házának maradványait kezdték ásátással feltárni. A nappali szoba helyén vagy 30 centiméter mélyen csont darabokra akadtak. Lassan **Setsuko** csontmaradványainak egy részét kosárkába gyűjtötték össze. Augusztus 7-én Hiratát egy barátja fogadta vendégül. Másnap, 8-án, visszagyalogolt munkahelyére, ahol elrendezve ügyeit, a vonatállomásra sietett, mert a hírek szerint délután egy vonat volt esedékes *Nagasaki* felé.

★

Tsutomu Yamaguchit egy hajótervezéssel kapcsolatban helyezték át Nagasakiból három hónapra Hirosimába az ottani Mitsubishi hajógyárba. Elérkezett az utolsó napja és augusztus 6-án reggel elbúcsúzott szállásáról, és villamoson, majd gyalog igyekezett a Mitsubishi hajógyárba utolsó műszakjára. A nyári nap reggeli csöndjét repülőmotorok bűgása zavarta meg. Yamaguchi feltekintve látta, amint a gép hasából indulva egy pont a föld felé zuhan, s röviddel utána egy csillagó ejtőernyő nyílt ki. Azt követően egy iszonyatos fény bomba villant fel ott a levegőben, amire a gyakorlatok alapján, Yamaguchi földre vágta magát, kezeit szemre és fejére kulcsolva. A robbanás hangja légnyomás kíséretében érkezett, mely testét a földről felemelte. Amikor ismét földet ért és szemeit kinyitotta, egy elsötétült városrészt látott csak.

Lassan a körülötte lévő részen tüzek gyulladtak ki, és testén égési sebek jelentkeztek. Később ő is felbecsülte a távolságot, s eszerint 2 kilométernyire lehetett a robbanástól.

A város felé nézve egy gombaszerű felhőképződmény kialakulását látta. Az égési sebek hatása nőtt, s egy közeli fához igyekezett, ahol már kegyetlen szomjúság gyötörte. A környezet lerombolt házakból állt, és lángok világították meg a szürkéséget, a füst áramlását. Az egyik házból 15-16 éves fiuk rohantak ki ruházat nélkül, véres tagokkal és vizet kértek. A hőség egyre nőtt. Yamaguchi tovább vánszorgott, majd egy csúnyán megégett női alakra bukkant. Két egyenruhás fiatal is oda került: uram, te erősen meg vagy égve az arcodon, mondta az egyik, és valami olajszerűséget tett Yamaguchi testrészeire, aki tovább igyekezett munkahelyére. Az irodája helyén csak égési maradványokra talált, és sok holttest mellett haladt el.

★

Tomoyuki Jamishita generális a háború vége felé arra az ötletre jutott, hogy a nagyobb hajókat védeni lehet, ha a hajó fedélzetéről több nagyméretű sárkányt engednek fel vagy 500 méter magasságba, egy-egy kisméretű bombát, gránátot erősítve a sárkányhoz. Az amerikai gépek ezekbe belerépülve esetleg ott fent megsemmisülnek. A sárkányeresztésnek, mint sportnak, Nagasaki volt a központja. **Shigeyoshi Morimoto**, a legjobb

Abel András

sárkánytervező Hirosimába helyeztetett, és magával vitte segédjeit, **Shinji Kinoshitát**, **Massai Komatsut** és **Tsuitaro Doit**. Augusztus 6-án Morimoto kiadta a napi munkát és a városba sietett anyagbeszerzés végett, de útközben beugrott unokatestvéréhez. Az atombomba robbanás ott érte, s nem a város közepében. Elbeszélése szerint, mindent átható fény előzte meg a ház összeomlását mely rájuk omolva betakarta őket az amúgy is elsötétült világban. Vagy 10 percig tartott amíg a törmeléken a három ember bol-dogan konstátálta életben maradását. Ez Isten büntetése volt – a téves reakció. A radiációs és égési sebek nyílt hűsfelületeket okoztak, csöpögő vér és csüngő végtagokkal. **Morimoto** nem reagált gyermekek nyöszörgésére, segítség sóhaja és megindult céltudat nélkül a város romjaival küszködve. Az Ota folyó partján állt meg egy rövid időre, melynek felszínén házak fa alkatrészei és emberi maradványok adták át magukat a víz folyásának. Tovább haladva időnként lángoló falak között már látta a nagy életmentő aktivitást, mely bizony nem sok eredménnyel járt. **Doi** a hotelszobájában feküdt a padlóra terített futonon, összegöngyölíthető, növényből kötött szőnyegen, amikor a fény igyekezett még a fa szerkezetű épület falait is átvilágítani. Üvegszilánkoktól eltekintve sérülése nem volt számottevő, de egy órán át csak bámulásra volt képes.

Előbb-utóbb iskoláslányok sérült seregeit vette észre, akik házsorok lebontására voltak mozgósítva, még jóval a bombázást megelőzően. Nagy hálószerű tisztásokat építettek, azaz romboltak le a tipikus fa építményű házsorokban a tűz terjedésének korlátozására. Ez a megoldás már a bombázott városok tapasztalatai alapján alakult ki, ahol 10 vagy 20 négyzetkilométernyi területek is leégtek egy-egy intenzív bombázás hatására. **Doi** megindult társai kutatására, meztelenül bolyongó emberek között haladt, feketére égett fejű, szem nélküli, szemüreges arcú, torz arcú, égett testű embereket hagyva maga mögött.

Kinoshita és **Komatsu** a repülő bűgását hallván szemmel az eget pásztázták, amikor a nagy fénykissülés bekövetkezett. Még a gombafelhő kezdeti állapotában kialakuló színpompában játszott szemük világa, amikor arcukat egy magas hőmérséklet hóhullám csapta meg. Ezt követte a robbanás pokoli hangja (fénysebesség versus hangsebesség) és mindketten épületdarabok becsapódásából sérülten vágódtak el. **Komatsu** maradt jobb állapotban, és így **Kinoshita** ő vitte egy katonai mentőszolgálati állomásra, ahol azonban nagy számban és súlyosabb állapotban álltak már diákok, és így a légvédelmi óvóhelyen telepedtek meg. Délután 4-re mindnyájan a hotelben voltak ismét, mely 3 km-nyire volt a zéró ponttól. Helyet takarítva az alváshoz, egy égő város látványa tartotta őket ébren augusztus 7-én reggelig.

★

A Nagasaki napilap, *Minyu* (Nép), tulajdonosa **Takejiro Nishikoa**, Tokyoba utazott magas állású barátaihoz engedélyt szerezni munkások felvételére, hogy nyomdáját sziklába vájt barlangba helyezhesse. Úton visszafelé Hirosimában kellett még egy pecsétet szereznie Hata tábornoktól. A vonat érkezési ideje augusztus 6 reggel 8 óra lett volna. Légítámadás

miatt a vonat késett, és a hihetetlen erejű fényorkán még a külvárosban érte a vonatot. Hirosima vasútállomása elpusztult, de a vonat lassú ütemben oda igyekezett. A látvány borzasztó volt, és a víz! víz! kiáltás szörnyetegszerű embermaradványokból tört ki. A vonat utasai egyre inkább a radiációs központ felé haladtak, anélkül, hogy fogalmuk lett volna a radiációról.

★

Sakajiro Mishima 36 éves munkásemberként dolgozott a Mitsubishi hajógyárban, amikor 5 km-nyire egy hatalmas benzintank felrobbant. Amikor a lökeshullám felkapta őt és társait, már tudta, hogy az nem lehetett a benzinkút robbanása. A tengerpartra menekülve órákon át a tehetetlenség uralkodott felettük, később hotelje felé indult, de a kép lépésről – lépésre pokolibbá vált, míg a hotelje és a benne levők megsemmisülését észlelte. Tovább haladva egy katonai raktár megmaradt állományából egy cipőt húzott lábára és ott töltötte az éjszakát. Másnap egy villamos roncsai között látta a benne égett emberi maradványokat. Papírt kapott személyi állapotáról, és egy vasúti állomás felé indult.

★

Akira Iwanga, 25 éves hajótervező, **Yamaguchi** szobatársa volt. Munkahelyét egy hegyvonulat választotta el a robbanás színhelyétől, de a gombafelhők és szelek ott is félelmet keltettek. Amikor a menekülők hada oda ért, a szörnyűség világossá vált. Az égett testekből még a nemi különbség felismerése is nehéz lett. Iwanga és Yamaguchi is visszatért volt lakóhelyükre, ahol már csak romhalmaz várta őket. Yamaguchi félt a terjedő tűztől, és a tengerparton töltötte az éjszakát. Iwanga a megmaradt körülményeinek vendége lett.

★

Nagasaki augusztus 9-re nem volt célpont, de mivel *Kokura*-t felhő takarta, és a parancs szerint a célt látni kellett a bomba ledobása előtt, a B-29-es atombombázó a tartalék áldozati bárány felé repült. Nagasakiban volt a tengerparton az a Mitsubishi gyár, mely azokat a torpedókat tökéletesítette, amelyek Pearl Harbourban Rooseveltnek zöld lámpát gyújtottak a háborúba való belépésre. Ugyancsak ott épült a világ akkori legnagyobb hadihajója, a 73 ezer tonnás *Musashi*, 483

A világ második atombombája, de a legelső plutónium 239-es töltetű, ilyen körülmények között indult lefelé *Nagasaki* római-katolikus *Urakami* városrészére, Kelet Ázsia legnagyobb római-katolikus katedrálisa közelében, ahol a hívők ünnepre készülve megtöltötték a katedrális. Déléltől 11 óra 02 perc volt a helyi idő, és a robbanás pillanatában 21 ezer 670 ember vesztette életét, ebből 8500 római katolikus, azaz a város kereszténységének a fele

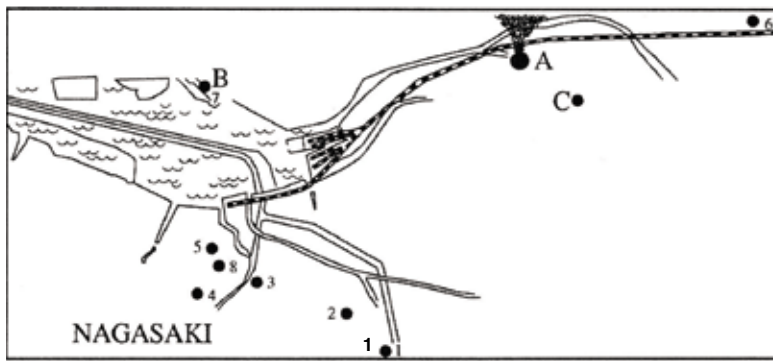
Mi történt Hirosimai ismerőseink körében?

Takejiro Nishikoa, a nyomdász, vonattal ért Nagasakiba még 7-én és szervezni kezdte nyomdájának a sziklába való áttelepítését. A város vezetőivel 9-én déleltől 11-re tervezték a helyszíni látogatást az *Urakami* hegyoldal felmérésére. **Nishikoa** 8-án megbetegedett és az éjszaka folyamán pakolni kezdett. Reggel már 30 km-nyire volt Nagasakitól amikor a robbanást páholyoszerű helyzetből látta és hallotta.

Yamaguchi 8-án ért Nagasakiba, és megégett kezével és arcával vállalati kórházba sietett. Az orvos kezelése után indult csak haza családjához, ahol nagy pánikot okozott sérüléseinek látványával. Éjszaka eszméletét veszítette ugyan, de reggel a Mitsubishi céghez indult hirosimai élménybeszámolójával. Előadása alatt 2 és fél kilométerre robbant a bomba – (A – B pontok 2.5 km – látható az alábbi térképvázlaton) – és ismét sérüléseket szenvedett, de családja megmaradt.

Doi: menjünk haza Nagasakiba. **Morimoto**, a csapat feje: háborúban állunk, kötelességeink vannak. **Komatsu**: úgysem tudunk dolgozni, a város életképtelen. **Kinoshita** javasolta Morimotonak: kérjél engedélyt egy katonai parancsnoktól, és menjünk haza Nagasakiba. 7-én este 7 órakor egy tiszt megadta a papírokat és másnap 8-án reggel megindultak *Koi* állomása felé, útközben látva *Hirosima* pokoli állapotát. A vonat túlpakolva indult 9-én reggel. **Komatsu** Omurában leszállt a nővérét meglátogatni, azután egy másik vonattal folytatta útját. Három társa reggel 10-re ért Nagasaki fő állomására, utána három irányba széledve családjaikhoz siettek.

Reggel 11-re **Komatsu** is beért *Nagasaki* külvárosába *Nagoyába* és ott látta meg az életelő fény jelét másodszor és a kupéjában lévőkre parancsként üvöltötte:

Az életben maradtak földrajzi helyzete Nagasakiban a bombázásnál

A Atombomba robbanási pontja **B** Mitsubishi gyár; az igazi célpont **C** Urakami katedrális; 600 méter **A**-tól
1. Kenshi Hirata **2.** Masao Komatsu **3.** Shigeyoshi **4.** Shinji Kinoshita
5. Tsuitaro Doi **6.** Akira Iwanaga **7.** Isutomu **8.** Sakujiro Mishima

mm (fél méter) átmérőjű ágyújával. Nagasaki is a felhők alatt próbálta megúszni, de a kiélesített atombombát nem akarta a legénység hazavinni, és benzinkútunk már annyira elfogyott, hogy a visszafelé a felhők között azonban épületek feletti helyzetet mutatott.

feküdj! Jött is a lökeshullám és a robbanás pusztító robaja. A gombafelhő is felkúszott az égre. Egy óra múlva **Komatsu** gyalog indult tovább és a sebesültek hadával találkozott. Nagasaki dombos oldalai elég sok védelmet nyújtottak, és a házat ablakok nélkül, de családját jó állapotban találta. (Folytatás a 9. oldalon)

Egy miniszterelnöki előadásból mindeki arra a részletre figyel, amire akar. Előre lehetett tudni, a balliberálisoknak nem fog tetszeni, mert „kampánybeszédet” hallottak, különben is, minek ment Orbán Erdélybe, inkább maradna ott, és vigye magával híveit is. A beszéd tényeken alapuló, logikus mondanivalója felvázolta hazánk jelenlegi helyzetének okait, és reális célokat jelölt meg, minden indulat és túlzás nélkül.

Azt írják, Orbán Viktor a bizonytalan szavazókhoz szólt, valójában a józanul gondolkodó többség nevében fogalmazott. A Tusnádfürdön vázolt országépítő terv realista volt, ha már Erdélyben hangzott el, a Bethlen Gáborhoz hasonló türelmes, óvatos, megfontolt politika jegyében mutatta fel Európa problémáit és az összmagyarság lehetséges válaszat azokra a kérdésekre, amelyeket egyedül egy szétszórt, kicsiny lélekszámú nemzet nem tud megoldani, legfeljebb a károkat enyhítheti. Egy kiszolgáltatott és kihasznált ország talpra állítása nehéz feladat, és mindig a nemzeti kormányokra hárul, a nagy világhatalmi átrendeződés láttán pedig különösen indokolt az összes anyagi és szellemi magyar erőforrásszámbevétele és koncentrációja. Politikai szuverenitás nem létezik gazdasági függetlenség nélkül, a nemzeti

Atomkausz

(Folytatás a 8. oldalról)

Szülei akik az *Urakami* térségben laktak nem voltak olyan szerencsések. Öten a robbanás pillanatában megsemmisültek.

Akira Iwanga ugyanazon a vonaton utazott amelyen Komatsu, noha nem ismerték egymást. A bomba robbanása után a vonat megállt, és *Michino* állomástól Iwanga gyalog ment keresztül majdnem csak a robbanási pontot érintve a dombokon túl – épségben maradt családjához.

Kinoshita gyalog indult a *Nagasaki* állomástól, és miután a család örömmel fogadta, a házak előtti mosdóhoz sietett mosakodni. Ott érte a vakító fény és a légnymás.

Tsuitaro Doi is gyalog ért haza az állomásról, és feleségének kezdett magyarázni a fényhatásról, amikor a fény – mintegy – átvilágította őket, bejelentve a robbanás hatásának jöttét. Komolyabb sérülés nem történt.

Morimoto már családját kioktatta amikor a szomszédok körülvettek, szennációt kelte, mint Hiroshima túlélője, és akkor, beszéde közben tört rájuk a fény és az azzal járó istentelenség. Sérülést csak a házuk szenvedett, de rokonai közül tízen vesztették életüket.

Sakajiro Mishima már 8-án hazaért és feleségével élték át a Nagasaki bombázást. Utána felesége szüleit keresték az Urakami részen – mindhiába. A rokonság megszűnt létezni.

Kensi Hirata öregedő szüleinek nagy boldogságot okozott, amikor az ajtóban megjelent. És hol van Setsuko? volt az azonnali kérdés. Leengedte a kosárkát és a csontokra mutatott. Nem volt elég bátorsága egyedül átmenni apósáéhoz, s apjával ketten indultak Setsuko szüleihez. Útközben érte őket a fényjelzés és a robbanás. Eléggé védve a Kompira domb által, nem lett komolyabb sérülésük. Megérkezvén Setsukoék házához, azt a légnyomás-döntötte állapotban találták. Hirata életének legnehezebb pillanata következett: Setsuko maradványait kosárákban adta át szüleinek.

Szentmihályi Szabó Péter (Magyar Hírlap)

Sarkosan fogalmazva

tulajdon növelése nélkül nincs önrendelkezés, erős anyaország nélkül pedig a szétszórt magyarság sem képes gyarapodni. Ezek olyan alapigazságok, amelyeket a kákan is csomót keresők sem képesek tagadni, s egyébként a térség valamennyi országára nézve érvényesek, ugyanis az a bizonyos pénzszivattyú nem ismer határokat. A birodalmi periférián lévő államok, népek sorsa mindig nehéz volt, a helyzet ma annyiival bonyolultabb, hogy nem „két pogány közt” kell saját szerény lehetőségeinket megtalálni, nem egyik vagy másik birodalomnak kell adóval és ajándékokkal kedveskednünk, mert ezernyi „pogány” bank- és cégbirodalom várai épültek ki, és nem lehet egyszerűen rájuk mutatni, mint egykor a szovjet helyőrségi laktanyákra, hiszen mindenütt jelen vannak, és a javunkat (a javainkat) akarják. Végül megjegyzem, hogy a devizahitelek felszámolása ugyanúgy nemzetgazdasági érdek, mint az IMF-kölcsöntől való szabadulás. Ha jól emlékszem, a miniszterelnök az „erkölcs” szót egyszer sem használta, sem a „kettős mérce” fogalmát, egyébként helyesen. Nincs értelme panaszkodni, méltányosságról beszélni, össze kell szedni magunkat, és küzdeni, világos és megvalósítható célokért — „ahogy lehet”, hogy — Pázmány Péter szavaival élve, senki se pökhessen a gallérunk mögé.

* * *

Hőségriadó idején ne bosszantsuk a lakosságot! Azt hittem, ezt az őszi rém és stábj a tudja, de sajnos éppen most jutott eszükbe félezer óriásplakátot kihelyezni a rém portréjával és a rendkívül szellemes jelszóval: „Összefogással a Köztársaságért!” Ha létezik rossz ötlet és feleslegesen kidobott pénz, akkor ez a kampány a Demokratikus Koalíció jobb megismertetésére és népszerűsítésére minden bizonynyal.

Rossz emlékeket idéz fel, ébren tartja az ellenszenvet, élcélődésre és gúnyolódásra ad alkalmat, hiszen ezzel az emberrel senki sem óhaját összefogni, legkevésbé a köztársaságért. Arra viszont jó a kissé korai kampány, hogy a többi pártnak tanulságul szolgáljon a jövőre nézve, ugyanis ha nincs értelmes mondanó és hiteles arc, nem kell erőltetni a reklámot. Nem árt kicsit ismerni a „nép” lelkét, mert nem mindegy, hogy híres vagy hírhedt személyiség hozza ránk a frászt, ha plakátja felbukkan egy beláthatatlan kanyarban. A legnagyobb probléma mégis az, hogy körülbelül kétszáz ember aggódik hazánkban a köztársaság miatt, őket név szerint ismerjük, valamint nagyjából negyvenötven külföldi újságíró, közgazdász, politikus és egyetemi tanár. Meg vannak sértődve, hogy senki nem óhaját összefogni velük, hogy minden pontosan úgy legyen, mint 1989-ben volt, a „nép” nem akarja feltámasztani az SZDSZ-t Kuncze Gáborral vagy Fodor Gáborral, Magyar Bálinttal együtt, sőt Dávid Ibolya és Herényi Károly MDF-jét sem, Surányi Györgyöt sem szeretné látni a Magyar Nemzeti Bank élén. Isten malmait lassan, de biztosan őrölnék, az uborkafáról leesettek visszakapaszkodási kísérletei és tanácsai neveltségesek. Ha ostoba csöcselékek

tartják mindazokat, akik a jelenlegi kormányt támogatják, és képtelenek szembenézni azzal a ténnyel, hogy a színjátéknak vége, az legyen az ő dolguk, felsőbbrendűségük tudatából legkevésbé a tények fogják kizökkenteni őket. Nyilván már készülnek a fényképek Bajnairól, Mesterházyról is, de előre szölok, a portrék óriásplakátokon való megjelentetése kétélű fegyver, rontja a közízlést és a közhangulatot. Jól tudjuk, kik ők, nem kell szórni a pénz, egészen picike fénykép is megteszi egy szórólapon, ha már muszáj. Ingeny jó tanács az is, hogy lehetőleg kerüljék az „összefogás” és a „köztársaság” szót, ugyanakkor ne legyen a közös lista neve sem Demokratikus Charta, sem Hazafias Népfönt vagy Legújabb Márciusi Front. Gondolkozni, elvtársak, gondolkozni! Nem „fortélyos félelem” fenyeget, hanem a régi fortélyosok lelepleződése.

* * *

A „nemzet” szó állandóan borzolja a balliberálisok idegeit, kirekesztve érzik magukat, mert szerintük a nemzetfogalmat kisajátította a jobboldal. Pedig szó sincs kisajátításról, hiszen éppen a balliberálisok támadnak mindent, amire rásüthető a nacionalizmus bélyege. Olyan összetett, történelmi és szociológiai, jelentéstani probléma ez, mint a „nép” és az „állam” mibenléte.

A Rákosi-korban minden „népi” volt, a rendőrségtől a köztársaságig, ugyanakkor állami is — pártállami. Az „állam” a mai sajtónyelvben és politikában is sajátos módon magán hordozza a korábbi korok történelmi tapasztalatait, az állam úgy jelenik meg, mint egy szigorú, törvénykező, ítélkező, adóbehajtó idegen hatalom, mely velejéig romlott, bürokratikus és hazug. Ezért aztán le kell építeni, vissza kell szorítani, szabadságot kell adni a népnek, a nemzetet pedig felejtjük el, mert a „külföldi” magyarok törődjenek a maguk dolgával, semmi közünk hozzájuk. Ezt a balliberális politikuskok és bértollnokok ennyire nyíltan nem merik kimondani, annál inkább a médiában megnyilatkozó, egyszerű híveik. A proletariátus és a burzsoázia szembenállásának ismétlése is előfordul néha, de a „szegények” és „gazdagok” ellentétének állandó felidézése többet hoz a baloldali populizmus konyhájára, mert nyugat-európai viszonylatban a lakosság túlnyomó többsége valóban szegénynek mondható. A nyugodt, kiszámítható, megbízható polgári létezés ráadásul a nálunk szerencsésebb országokban is veszélybe került, a „nemzetközi” szolidaritásnak nyomát sem lelmi, ahogyan már munkásosztály sem nagyon van, a képlet brutálisan egyszerűvé vált: vannak, akik dolgoznak, és vannak, akik munkanélküliek. A polgárság alapértelmezés szerint szabadságot és tulajdont jelent, mára annyi lett a klasszikus kapitalizmus jelszavából, hogy a szabadság fogalma cseppet sem érdekli azt az egyre növekvő tömeget Európában, melynek a bankok áldásos működése folytán már saját tulajdonával sem kell vesződnie. A régi osztályfogalmak használhatatlanok, akár a szakszervezetek, a gazdasági válságban és eladósodásban lehet szidni az államot, a dúskáló gazda-

gokat, a lusta és segélyből élő szegényeket, az „improktív” nyugdíjasokat, sőt ígérni is lehet munkát, kegyeret, de a balliberális hazudozás képtelen bármit is kezdeni azzal a ténnyel, hogy a „jó állam” sem varázsló, nem tud „teremteni” munkahelyet, ha pedig újabb hitelekkel és kizsákmányoló célzatú „befektetésekből” teremt munkalehetőséget, akkor öt-tíz évvel később átkozni fogják még emlékéit is a „hálátlan” emberek. Pontosan úgy, ahogyan ma Medgyessyre, Gyurcsányra, Bajnaira emlékszünk. Isten óvja tőlük szegény hazánkat!

* * *

Nemrég olvastam a hírt, hogy Mongóliában erősödik a neonácizmus. Ezen kicsit meglepődtem, bár korábban már arról is értesültem, hogy Oroszországban egyre népszerűbb a fasizmus, persze a kommunizmus mellett.

Nem szép tőlem, de ez jutott eszembe, amikor láttam a Népszavában Hanti Vilmosnak, a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége (MEASZ) elnökének a felhívását (Add te is az arcod, mondj nemet a Magyarországon kialakuló nácizmusra!) Hanti Vilmos „abban bíz, hogy az emberek nem félnek, és valóban arccal, névvel mernek csatlakozni a közösséghez, és így tiltakoznak a Horthy-korszakot visszaálmodó kormány ellen”, mely ráadásul „a Jobbik programját valósítja meg”. Mindennapi tapasztalatunk egyik súlyos állítást sem igazolja, de nem is lehet mit kezdeni azzal, hogy egy kormány mit álmodik vissza. A lejárt lemez egyre karcosabb, de megértem a problémát, akciózni kell minden szervezetnek, ha élni és virulni akar. A MEASZ figyelmébe ajánlanám Révész Sándor cikkét (Zuroff áldozatai) a Népszabadságból (2013. július 29.), melyet nagy csend fogadott minden oldalon. Révész így ír: „Az idő nagy úr, de az intézményi önérdék még nagyobb. A nácivadász szervezet mindenáron túl akarja élni történelmi létjogát.” Anakronisztikus pótcselekvésnek nevezi a szerző a Wiesenthal Központ háborúját a sok évtizeddel ezelőtti időkben többnyire bizonyíthatatlan, de súlyos bűnök elkövetésével gyanúsított aggasztánok ellen. A cikk vége: „Érdemes megpróbálkozni tehát a könnyű pénzkeresettel bármely látkörükbe eső aggasztán feljelentésével, aki koránál fogva akár vezényelve is lehetett valamelyik táborba. Ha nem, nem. Ha fennakad egy-két igazi bűnös, az ítélet már nem sokat vehet el tőlük. Ellenben bárki, aki a táborok közelében sem volt, belehalhat a feljelentéssel és a végzálással járó izgalmakba. Ehhez ebben a korban már nem kell sok. Ők lesznek Zuroff úr áldozatai.” Az „intézményi önérdék” anakronisztikus pótcselekvése a várt hatás ellenkezőjét biztosítja, ugyanakkor felerősíti az ellenszenvet, mely ellen aztán ismét lehet harcolni. A marxizmus szívesen alkalmazott száz évvel korábbi történelmi és politikai párhuzamokat és politikai kudarcához nagyban hozzájárult, hogy racionálisan megnevezni sem tudta ideológiai ellenfeleit, elég Lenin és Sztálin műveit olvasgatni, ha még megvannak a könyvespolc hátsó soraiban. De hát mindenki ahhoz adja az arcát, amihez akarja, nem kerül semmibe, biztosan remek érzés.

* * *

Az idegen népekről először a felfe-

dezők, kereskedők, kémek és követek tudósításaiból értesültek az emberek, az utazás nem volt divatban, hiszen lassú volt, fárasztó és veszélyes. A 18. században kezdődött el az, amit ma turizmusnak nevezünk, először arisztokraták járták a világot, később kíváncsi polgárok. Ebben az időben alakultak ki az egyes népekről alkotott, máig használatos közhelyek. A „néplék” fogalmának helyessége azóta is vita tárgya, a hidegvérű angoloktól kezdve a békaevő franciákig, vagy a szorgalmas németekig. Ránk, magyarokra is sok jelzőt aggattak, a romantikus túlzások ma is élnek, no meg a mocskolódások is. A hős, vitéz, nagylelkű, lovagias, vendég- és szabadságszerető, lóra termett, pusztai magyar képe aztán az irodalomban és a filmekben is rögzült, lényegében a nemesség és a parasztság életmódjából és jellemvonásaiból állt össze. Lélektanilag is érdekes azonban az a jelenség, hogy az idegenek által sugallt önképünk bizonyos mértékig meghatároz ma is bennünket, sőt a turizmus fel lendítése kedvéért magunk is eljátszszuk, hogy ilyenek vagyunk, minden nap gulyást eszünk, borozunk, nótázunk, csattogtatjuk a karikás ostort. Mivel a magyar „nehéz” nyelv, hálás szívvel fogadjuk azt a néhány külföldit, aki megtanul magyarul, de a rólunk alkotott kép alapvetően az idegen nyelvet beszélő magyarok révén módosul csak, márpedig nyelvtudás tekintetében hagyományosan az utolsók között vagyunk Európában. Talán nem túlzás azt állítani, hogy a „népi diplomácia” hiányában ma is egy viszonylag szűk, liberális értelmiségi réteg közvetíti Magyarországról azt a véleményt, amely finoman szólva is lenéző, megalapozatlan, ellenséges. A nyugati, jobban fizetett munkát, vagy egyáltalán, munkalehetőséget kereső magyar fiatalok (amennyiben hazajönnek), talán hasznos szolgálatot tesznek a hazának pusztán azzal is, hogy tisztességesen megtanulnak egy nyelvet, és a rólunk kialakult képet közelítik a valósághoz. Ebben az összefüggésben is rendkívül fontos és hasznos számunkra, ha külföldi diákok nálunk tanulnak, és hazatérve a mi követeink és tolmácsaink lesznek távoli régiókban. Egykori hallgatóimnak is mindig azt mondtam: a nyelvtanulás minden tudás és tapasztalat egyik legfontosabb előfeltétele, a bezárkózás pedig azzal jár, hogy csak azt ismerjük meg a világból, amit mások adnak élénk, nem mindig a legjobb szándékkal. Nem világpolgárokat kell nevelnünk, hanem okos hazafiakat, akiket nem lehet becsapni, megfélemlíteni vagy megvesztegetni lejárt szavatosságú szellemi termékekkel, divatokkal és liberális szólamokkal.

* * *

**Fogászati
rendelő**

497 New South Head Road
Double Bay 2028

Bejelentkezés telefonon:
02 93620058
Nyitva a hét minden napján!

Sürgősség esetén 0418620477
Hétvégén magyarul is beszélünk!

AUSZTRÁLIAI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ

Nth.Fitzroyi Gyülekezet

Az Ausztráliai Magyar Református Egyház

121. St. Georges Road, North Fitzroy Vic. 3068
szolgálatai

A victoriai kerület lelkipásztora Dézsi Csaba

Lelkeszi hivatal: 121 St. Georges Road, North Fitzroy

Postacímünk: P.O. Box 1187 North Fitzroy, 3068

Az Egyház honlapjának címe:

www.hungarianreformedchurch.comE-mail: melbref@gmail.com

Telefon: (03) 9481-0771

Mobile: 0414-992-653 (Dézsi Csaba lelkész)

MELBOURNE (VIC)

2013. augusztus 25-én vasárnap de. 11. órakor

Istentisztelet,

Igét hirdet: Dézsi Csaba

121 St. Georges Rd. North Fitzroy.

(112-es villamos a Collins St.-ről, 20-ik megálló)

12 órától ebéd a Templom melletti Bocskai Teremben,

Minden kedden 12 órától

Biblia óra a Bocskai Nagyteremben

Mindenkit szeretettel várunk!

N.S.W. Sydney Strathfield

2013. augusztus 25-én vasárnap de. 11.30 órakor

Istentisztelet

Igét hirdet: Péterffy Kund

Uniting Church, Carrington Ave.

ADELAIDE (SA)

2013. augusztus 25-én vasárnap de. 11. órakor

Istentisztelet

Igét hirdet: Szabó Attila

az Unley Uniting Churchben (Unley St. és Edmund Ave. sarok)

Minden szerdán du. 6-tól BIBLIAÓRA, a Templomban

Mindenkit szeretettel várunk.

BRISBANE (QLD)

2013. minden vasárnap de. 11 órakor Istentisztelet

Istentisztelet

Igét hirdet: Kovács Lőrincz

150 Fourth Avenue, Marsden, a marsdeni Magyar Házban,

Istentisztelet után minden vasárnap ebédelni lehet

Minden hónap negyedik vasárnapján délután 2 órakor

Istentisztelet és magyar nyelvű játszócsoport gyermekeink számára

Honfitársi szeretettel hívjuk.

Ige hirdetés után szeretet vendégség

St. Paul Templom Tce. Brisbane

GOLD COAST — ROBINA

Minden hónap első vasárnapján du. 2. órakor Bibliaóra

Minden hónap harmadik vasárnapján du. 2. órakor Istentisztelet

Igét hirdet: Kovács Lőrinc

Cottesloe Drv. and University Drv. sarok Robina

**Rendezze születésnapját,
névnapját, családi
összejövedeleit
a vasárnapi ebédek keretében
a Bocskai Nagyteremben.**

REFORMÁTUS SZEMLE

Az Ausztráliai Magyar Református Egyház fizetett melléklete és kiadása

Felelős szerkesztő Csutoros Júlia

Postai címünk: P. O. Box 1187, North Fitzroy VIC. 3068

Telefon: (03) 9439-8300 Email: csutoros@tpg.com.au

Búcsú Burány Pétertől!

Kedves Péter olyan hirtelen hagyta itt bennünket, hogy nem tudtunk elköszöni egymástól.

1926. október 15-én született Zentán, Bácskában. Te is, akárcsak én, 1949-ben érkezett Ausztráliába.

Évtizedek óta ismertük egymást. Te azok közé a ritka emberek közé tartoztál, aki embertársaiban csak a jót látta. Tőled nem tudott senki olyat kérni, amire te azt mondtad volna, hogy nem, vagy nincsen.

Te hithű katolikus voltál, de ha egy református kért tőled egy szívességet, éppen olyan szívesen teljesítetted, mintha egy katolikus lett volna. Te egyike voltál azon keveseknek, aki a keresztyénség tanítása szerint éltek: „ha megdobnak kövel, dobd vissza kenyérrel.”

Melbourne magyarsága, legyen az a Regnum Marianum, a Magyar Központ, a Bocskai, a cserkészek, vagy az MHBK, egy igaz magyart veszített el veled. Elvesztéssel csak egy vigaszunk lehet: eggyel több magyar kéri a Jó Istent, hogy segítse szegény hazánkat!

Péter, nem úgy búcsúzom, hogy Isten veled, hanem úgy, mint amiben mindketten hittünk: a viszontlátásra!

Id. Sági Imre

Kedves magyar testvérünk

Templomunk előcsarnoka elhunyt testvéreink hamvai számára épített emlékfalal rendelkezik, mely élők és holtak számára hirdeti keresztyén reménységünket:

Tudom az én megváltom él és utoljára porom felett megáll. (Jób 19,25)

Az emlékfalban egy örökös helyet biztosító rekesz ára 800 dollár, két rekeszé pedig 1200 dollár. Az emlékfal bevételei a gyülekezetet támogatják.

Szeretettel kérjük a gyülekezet és a helyi magyar közösség tagjait, hogy aki óhajtja, biztosítsa magának és szeretteinek végső pihenőhelyet az Ausztráliai Magyar Református Egyház North Fitzroy-i templomának előcsarnokában, ahol mindig lesz valaki, aki egy virágszálat elhelyez és egy fohászt elmond hamvai felett.

A műemlék templom emlékfala biztosítja, hogy neve nem tűnik el nyomtalanul, emléke fennmarad.

Amennyiben igényelne helyet a templom emlékfalában szíveskedjék az alábbi nyomtatványt kitöltve visszaküldeni.

A North Fitzroy-i Magyar Református Templom Előcsarnokában Elhelyezett EMLÉKFAL-ban egy/két helyet szeretnék igénybe venni, és 800/1200 dollár adományt befizetem.

Név

Lakcím

Az Emlékfalban helyet nem igénylek, de a templom fenntartásra megajánlok.....dollárt.

Befizetések:

Hungarian Reformed Church of Australia

BSB 033 195

Account 50 01 01

Csutoros István 0407 683-002 Dézsi Csaba 0414 992-653

Szeptember 7-én
Szombat este
7 órai kezdettel

TAVASZI CSALÁDI EST

A BOCSKAI NAGYTEREMBEN
123 St. Georges Rd. North Fitzroy

Jó hangulatot biztosít
A DÉVTELEN BANDA

Belépő Vacsorával 25 dollár

Asztalfoglalás
Csutoros István 9439 7067 Dézsi Csaba 0414 992 653 Benedek Ilona 0417 747 347

Bagin Livia

Magyar Konzulátus Melbourneben

közösségért tett áldozatos, példamutató munkájukat. Itt ragadnám meg az alkalmat, hogy Világos Istvánnak születésnapja alkalmából további sok sikert és jó egészséget kívánjunk.

Következzen tehát **Dr. Sándor Ildikóval** folytatott beszélgetés.

Hol született, nőt fel?

Erdélyi vagyok, Székelyföldön születtem, Sepsiszentgyörgyön.

Mi a legmagasabb iskolai végzettsége és hol tette le a doktorátusát?

Tanulmányaim során kerültem Budapestre. Jogi végzettségem van, a doktori cím a jogi tanulmányok befejeztével jár.

Milyen területen dolgozott Magyarországon?

A jogi pályaválasztásomat többnyire a kisebbség és emberi jogok iránti elkötelezettségem, küldetéstudatom motiválta. 2010-ben kerültem a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumba, ahol **Répás Zsuzsanna** vezette Nemzetpolitikai Államtitkárság munkáját segített. Ennek során vettem részt az állampolgárság/honosítási eljárásokat kidolgozó Honosítási Munkacsoportban is.

Honnan jött az ajánlat, hogy Ön itt

Melbourneban Konzuli feladatot lásson el?

A konzuli szakvizsgabizottságban vizsgáztatóként vettem részt és felkeltette érdeklődésemet az a pályázat, mely Ausztráliába konzuli feladatkörre volt kiírva. Benyújtottam pályázatomat, amely sikeresnek bizonyult, és rendkívül megtisztel számomra, hogy megkaptam annak lehetőségét, hogy itt Melbourneben honfitársaim szolgálatára lehetek.

Mikor érkezett?

Május közepén érkeztem.

Hol praktizál, mikor vannak fogadó napjai, fogadó órái?

Addig is amíg Melbourneben a hivatásos Konzulátus hivatalosan megnyitja kapuit, már most is folyamatos konzuli ügyintézészt biztosítunk. **Helyileg:** a Bocskai Centrumban, 123 St. Georges Road, Fitzroy North 3068; hétfőtől — péntekig reggel 9 órától délután 5 óráig, előzetes időpontfoglalás alapján a 0439 266 806 mobil számon.

Mi tartozik az Ön feladatkörébe, mint Konzulnak?

Klasszikus hivatásos konzuli tevékenység, többek között honosítás/visz-

szahonosítás, állampolgársági eljárások, lakcím bejelentések, stb.

Hány nyelven beszél?

Angolul, románul, és németül is tudtam.

Nagyon közel van a választás Magyarországon, az itt élő magyar állampolgárok is természetesen szeretnék szavazni. Hogyan történik ez? Lesz megadott időpont a Konzulátuson, amikor ez megtörténhetik? Eleve mi a feltétele, hogy valaki szavazhat?

Természetesen, az itt élő magyar honfitársaink is élhetnek állampolgári választói jogukkal. A 2014. évi országgyűlési választásokra jövő év áprilisában vagy májusában kerül sor. Az szavazhat, aki magyar állampolgár és szerepel a Választási Névjegyzékben.

Honnan lehet ilyen névjegyzékbe vételi kérelmet beszerezni?

A kérelem kinyomtatható a www.nvi.hu honlapról, illetve a Konzulátuson is elérhető lesz. Időben igyekeznünk még erre vonatkozó további széleskörű tájékoztatással szolgálni szavazó állampolgáraink részére, de addig is folyamatosan tájékozódhatnak az érdeklődők a www.valasztas.hu honlapon.

Önhöz lehet fordulni a honosítási eljárás ügyében? Milyen segítséget kapnak a jelentkezők?

Természetesen, igen. Sőt kérem, éljenek az egyszerűsített honosítási eljárás adta lehetőséggel, és bármilyen kérdésük van, forduljanak hozzánk

bizalommal. Az eljárás nem bonyolult: igazolni kell egy felmenőt, aki magyar állampolgár volt; vagy igazolni magyarországi származását; továbbá a saját születési és ha, van házasság, akkor a házassági anyakönyvi kivonatot kell benyújtani.

Az eljáráshoz szükséges nyomtatványok kitöltésében segítünk. Az eljárás díjmentes. Ami pénzbe kerülhet az esetleges anyakönyvi kivonatok lefordítása.

Mit kérne Ön az itt diaszpórában élő magyaroktól, ami elősegítené az ön munkáját is és egyben nekünk is segítséget jelent?

Lehetőség szerint találkozunk, találkozzanak egymással, minél gyakrabban; látogassák a magyar vonatkozású rendezvényeket, nemzeti ünnepek alkalmából rendezett eseményeket. Fordítsanak figyelmet gyermekeik, unokáik magyar nyelv tanítására, magyar hagyományaink megismertetésére, mert ezért később nagyon hálásak lesznek.

Hogy érzi magát Melbourneban, hogyan telnek a munkaidején kívüli órái, napjai?

Mivel csak két hónapja érkeztem a munkámon kívül nem igen sikerült másra koncentrálni. Minden örömmel azon vagyok, hogy a megfelelő segítséget megadjam a hozzám fordulóknak részére, de a jobb időjárás megérkezéssel igyekszem majd a környék természeti szépségeit is felefedezni.

Akkor is öreg volt már, amikor megismertem (jobban mondva: föleszméltem a jelenlétére), ami nem csoda, hiszen édesanyám volt az utolsó, 52 éves korában született gyermeke, akit „pótlásnak”, vigasztalásnak hozott világra egy ugyancsak Margit nevű, öt-évesen, torokgyíkban elhalálozott kislánya után.

Szép, csontfehér haját, amely sohasem látott tartóshullámot, simán hátrafésülte, és két kis, görbe fésű segítségével tartotta össze. Néha könnyű, áttört főkötőt tett rá, mert -mint mondta — „*öregasszonynak nem illendő hajadonfővel járnia*”. De ugyanez a konzervativizmus mutatkozott meg öltözködésében is. Hiába változott egyre-másra a divat, Ő nem igazodott hozzá: hosszú, sötét ruhában, fűzőscipőben járt, pedig 90 felé már nehezen préselte belé a lábát, s reggelenként egy darabig az ágy szélén kellett üldögelnie és megvárnia, amíg „belegyaluszik”.

Én voltam a legkedvesebb unokája. Tótosan „dusamojának” (lekecskémnek) becézett, amit alföldi sláv falvakban töltött fiatalkorából hozott magával.

Sokáig képtelen voltam sírás nélkül beszélni róla (most is érzem szememben a kitörni készülő könnyek szurkalását), de visszatartott a kimondott, leírt szavak erőtlenségének tudata is. Úgy éreztem, ezt a jó tündért, gyermekéveim balványát és jellemem formálóját, nem képesek körültaogatni, visszaadni. (Ezt az emlékezést is csak kísérletnek, vázlatnak tekintem. Nem akarok meghalni anélkül, hogy valamiképpen emléket ne állítsak neki.)

Velünk élván, nagyon (túlságosan!) elkényeztetett. Tisztelte szellemi foglalatosságaimat, sohasem kényszerített rá a házi munkára, s én mitagadás, voltam annyire kíméletlen és önző, hogy nem igyekeztem neki följánni a segítségemet. Legfeljebb vásárolni szaladtam le időnként, de azt is vonakodva, többszöri nógatás után, hárma-

Saáry Éva

NAGYMAMA

sával ugrálva le és föl a lépcsőfokokon, hogy „kevesebb időt veszítsek”!

Életbölcsségem (ha egyáltalán van ilyen?) a **Benedek Elek** földolgozta népmeséken kívül, tőle származik. Főleg az emberekkel való bánásmód terén vettem sok hasznát a figyelmeztetéseknek. Ma is hallom:

— *Mosolyogj! Egyformán kedvesnek kell lenni mindenkinek, mert sohasem tudhatod, kire fogsz még az életben rászorulni!*

— *Nincs utálatosabb, mint mikor valaki arcokat vág. Nem szabad soha gyűlölködni, haragot tartani!* („Ne müljék el a nap a Te haragoddal!” —

mondja az Irás is.)

— *Mindenkinek hangosan kell köszönni, de főleg az öregeknek, mert azok süketek. Inkább köszönj és köszönj meg mindent kétszer, mint egyszer se!*

Ami pedig egyetemi vizsgáimat illeti, mindig így indított útnak:

— *Lényeg az, hogy ne nyögdécselj! Akármiről, de beszélj folyamatosan, megállás nélkül, mert az jó benyomást kelt!*

Beszéltem is. Most már belefáradtam a szavakkal zsonglörködésbe, de annak idején híres „jó svádám” volt, minek alapján kollégáim tréfásan

nem egyszer „szélhámosnak” tituláltak.

Szókincsem egy részét — az ízes kecskeméti kifejezéseket, melyek egyikét-másikat átörökítettem Nyugaton született lányaimra, unokáimra is! — tőle örökölttem, ételek dolgában pedig még mindig az Ő főztjét (lebenscsleve, tarhonyaleves, disznóhús sült krumplival, töltöttkáposzta, kocsonya, lekváros bukta...) tekintem mércének.

Nagyon nehéz élete volt. Édesapja, **Kubinyi Konrád**, egy buta baleset következtében korán meghalt. Ő segített édesanyjának 8 testvére fölnevelésében.

Főképpen húgát, **Veronikát** kárhóztatta, aki megszökött hazulról egy diákkal (a későbbi kecskeméti iskolai-gazgató **Kerekes Jóskával**).

Aztán Ő is özvegyen maradt 12 csemetével, illetve a végén már „csak” 6-al, mert a többit elvitték az akkor még gyógyíthatatlan gyermekbetegségek.

Óvónő volt (házvezetőnő, betegápoló is időnként), de fiát és lányait mind kitaníttatta, kenyérkereső foglalkozást adott a kezükbe. Mindebben támogatta

elpusztíthatatlan optimizmusa, a lényéből áradó örök fiatalság és derű.

Egyetemi barátaim gyakran olyankor is följöttek hozzánk, mikor pedig biztosan tudták, hogy nem vagyok otthon: Nagymamával akartak beszélgetni.

Imreh Lacit szerette a legjobban, mert emlékeztette őt fiatalkori jogász gavallérjára. Sokszor mondta:

— *Majd jön az én Lacikám, és segít megdagasztani a beiglitésztát!*

* * *

Ha Nagymama nem hal meg 1952-ben, valószínűleg sohasem tudtam volna rászánni magam, hogy elhagyjam az országot: őt! De elment 92 éves korában, s bennem örökre megroppant valami.

Távozása volt életem egyik legnagyobb megrázkódtatása. Akkor gondoltam bele először minden dolgok hibavalóságába, hívságába, hogy „*Életünk perc tévedése, más sem /S hogy nem segít itt a halál sem. Ámen!*” — miképpen **Juhász Gyula** írja.

Az volt az első nagy „pörösködésem” Istennel is! Nem tudtam neki megbocsátani, hogy Nagymamát elragadta!

BELLA MARINA

magyarul beszélő ügyvédnő

Forduljon hozzám bármilyen törvényes ügyével

Ingatlan adás-vétele és bérlete

Ingatlan vétel finanszírozása

Végrendelet készítése, végrehajtása, megtámadása

Örökség ügyek

Váloperek és családi ügyek

Követségi hitelesítés

Suite 2, Level 7 / 221 Queen St. Melbourne 3000

CAULFIELDI IRODÁMBAN is fogadok ügyfeleket

Telefon 9505-4999

Fax 9505-4899

E-mail: marina@bellalawyers.com.au

A 20. század elejének egyik legünnepebb színésznője azt akarta, hogy szűnjön meg Trianon átká, s szeretett szülővárosa, Beregszász örökre magyar maradjon. Elkeseredésében a háborút is folytatni akarta.

*„Ez a leány tökéletesség,
Ez a leány a szebbik élet,
Ez a leány szomorú vígság,
Ez a leány csak idetévedt.
Körülte sír; suhogva, szállva,
Heinének s Offenbachnak árnya.
Mennyit fog még sírni, bűnhődni,
Mert szebb és különb, mint a többi.”*

Ady Endre ünnepelte így a századfordulón, még a pályája elején járó, huszonkét esztendőös **Fedák Saroltát**, habár keresztnévének ebben az anyakönyvi komolyságában csak nagyon kevesen szólították. Mindenki csak Fedák Sáriként, vagy becenevén Zsaszaként ismer-te és a rajongásig szerette a múlt század

Mindent vitt a beregszászi magyar lány

első felének legnagyobb magyar operett-primadonnáját. Pedig édesapja, **Fedák István** doktor, Bereg vármegye tiszti főorvosa bizony nem fukarkodott a keresztnevekben, amikor feleségével, **Kokoli Emiliával** nevet választott gyermekének. Így lett hát az ünnepelt színésznő teljes neve Fedák Sarolta Klára Mária. A generációknak, akik már nem láthattuk őt színpadon, csak a korabeli feljegyzések és anekdoták őrizték meg a csodálatos művésznő alakját — és persze a korabeli, mára már megsárgult újságok lapjai. Mindezekből pedig az derül ki, hogy Fedák Sári nem elsősorban szépségével, énektudásával, hanem — elvitathatatlan tehetsége mellett — mindenekelőtt kisugárzásával, a belőle mindig áradó életerővel hódította meg közönségét. Temperamentumát, évvődő természetét minden bizonnyal édesapjától örökölte, akiről kortársai már ugyancsak megállapították, hogy a színészi pályán is sikerrel kereshette volna az érvényesülés útját.

Fedák Istvánról írta **Kozma György** az 1942-ben megjelent A Beregmegyei kaszinó százéves története című kötetében: „Fedák Istvánnak testi-lelki jó barátja volt **Füzesséry Péter**, aki életének utolsó éveiben szívbjában szenvedett és egyszer csak ágnak esett. Megkérte barátját vizsgálja meg. Fedák megvizsgálta, majd így szólt:

— *Péterkém, azt ajánlom, csináltsd*

meg a végrendeletedet, mert ebből az ágyból nem kelsz fel többé.

Füzesséry így is tett, de néhány nap múlva felkelt s élte tovább a maga megszokott életét. Pár hónap múlva azonban ismét ágnak esett s megint hívatta Fedákot. Megint megvizsgálta s most csak ennyit mondott:

— *Péterkém, most már nem csapsz be!* Nem is csapta be, harmadnapra meghalt...”

Fedák Sári szülei ellenkezése ellenére, tizennyolc évesen utazott Budapestre, hogy megvalósítsa álmait. „...elvégezte **Rákosi Szidi** színésziskoláját. Ettől kezdve a **Rákosi–Beöthy** család egyengette a céltudatos lány karrierjét, és minden idők egyik legismertebb és leg-sikeresebb magyar színésznője lett. A legnagyobb gázsit kapta, körberajongták, nagy vacsorákat adott. Mint az ország első női sofőrje a fővárosban az első között vásárolt autóbílt, huszonöt éves korában már 350 holdas birtoka volt Tót-szerdahelyen” — jegyzi róla **Verrasztó Gábor**, a Napkút Kiadónál megjelent Fedák Sári és a mérsárosné háza című kötetében.

De nemcsak Ady Endre volt Zsazsa rajongója, hanem például **Németh László** is, és szenvedélyes szerelem fűzte **Molnár Ferenc** íróhoz, akinek második felesége lett. De rajongással kísérte szerepléseit a korabeli pénzvilág egyik jeles alakja és annak felesége is. Amikor 1916

februárjában az Színházi Élet című lap tematikus számmal ünnepelte a Mágmás Miska bemutatóját, az újság szerző megjelölése nélkül publikált írásában egy, a kor börzsekirályához fűző anekdotát elevenített fel **Krausz Simon** adóssága címmel: „Fedák Sári a minap, ahogy hét óra tájban megérkezett a Mágmás Miska előadásához, rögtön küzent a Király-színház hátsó bejáratánál található híres Hatvani-vendéglőbe, hogy előadás után ott fog vacsorázni. Hatvani nyomban nélkülötött és kezdett süttetni-főzteni, mi szem s száznak ingere.

Kilenc óra tájban lejött **Lázár Ödön** a Zsazsa öltözőjébe.

— Kérlek, Zsazsa, **Krausz Simonné** telefonált, hogy előadás után várnak vacsorára. Az ura autóval érted fog jönni.

— *Helyes — felelt Zsazsa —, légy szíves, izenj ki Hatvaninak, hogy mégsem vacsorázom nála.*

Az izenet eljutott rendeltetési helyére és mérgezett tör gyanánt döfte át szegény Hatvani szívét, ő lukullusi lakomát készített Zsaszának és egy kérlelhetetlen dolog ime rombadönti a pompás vacsorát. Hatvani búsulásnak adta a fejét és bánatában kiáltt a Király-színház Csen-gery utcai kapujához szomorkodni. Ahogy ott állt, egyszer csak egy autó robog elébe s az autóból egy téli kabátos úr száll ki. Hatvani bőszi haragra gyuladt.

— *Az úr Krausz Simon?* — kérdezte elkeseredve.

— Az vagyok.

— *Az úr vízi el Zsaszát vacsorára?*

— Én vagyok olyan bátor.

— Hát jöjjön be az úr a konyhámra és nézze meg, milyen vacsorám megy tönkre a maga vacsorája miatt.

Krausz Simi bement és megnézte a Zsaszának hiába készült vacsorát. Nagyszerű vacsora volt. De hát a börzsekirály nem tehetett egyebet, mint hogy udvariasan sajnálkozott. Aztán — még nem lévén vége az előadásnak — leült a Hatvani-vendéglőbe és Zsaszára várakozván megivott szép csendesen két deci bort.

Ekkor vége lett az előadásnak. Krausz Simi fizetni akart. De nem volt nála aprópénz. Egy ezrese volt, azt pedig Hatvani nem tudta felváltani. Számos ott üldögélő színész sietett a tárcáját két deci bor erejéig felajánlani a pénzfejedelemnek. De Hatvani akkor a kéjes bosszú hangján tiltakozott:

— Nem lehet. Tessék csak adós maradni. Ezt a siccet nem hagyom ki. Az unokáimnak is mesélni fogom, hogy Krausz Simon az adósaim közé tartozott.

És a Hatvani-vendéglő legfeltűnőbb pontján most a következő vastag betűs írás díszíti a falat:

Itt járt Krausz Simon 1916. február 18. és adós maradt két deci borral.”

Fedák Sári, aki az 1920-as évek elején Amerikában turnézott, hazatérése után, 1922. október 11-én kötött házasságot Molnár Ferencel. Kapcsolatuknak talán ennél is izgalmasabb fejezete volt az egybekelésük előtti időszak. A művésznő naplója szerint ugyanis jóval korábban, 1908-ban ismerkedtek meg Bécsben, s akkor Zsazsa még úgy érezte, Molnár ellenszenvesnek tartja. A következő tizenkét évben nemcsak a magánéletben egészítették ki egymást, de szakmailag is: a férfi színműveit párja vitte sikerre.

Tucatnyi esztendő elteltével azonban kapcsolatuk megromlott, eltávolodtak egymástól, a tengerentúli turné ideje alatt az író itthon beleszeretett az akkor még zsenge, alig húszéves színésznőbe, Darvas Lilibe. Ahogyan azonban Fedák Istvánt másodszorra már jó barátja, Füzesséry Péter sem verte át, úgy hazatérve Zsazsa sem volt kevésbé morbid hűlen kedvesével. Molnár szakítani akart vele, de ezt egy feltétellel fogadta el: vegye feleségül — és szabadon távozhát.

Mint a kor jeles botrányhőse, az író első szóra rábólintott erre a lehetőségre. S ezért is nevezték közös barátaik ezek után már csak búcsúhúzásságnak az es-kiúvjüket. Ez a furcsa szerelmi háromszög pedig kacagtatóan izgalmas szituációkat produkált. Így például — bár Molnár ekkor már Darvas Lilivel élt együtt —, a különböző rendezvényeken mindig feleségével jelent meg. Adtak is mindezzel bőven témát a társasági lapoknak... (Nagyon is érdemes hát a megsárgult, régi újságdalakat lapozgatni...) Sőt, bizarrnak tűnő jelenetként feljegyezték azt is, hogy az író Az üvegcsipő című darabjának bemutatójára — amelyben Darvas játszotta a női főszerepet — Zsaszával együtt ült be a nézőtérre.

Molnár Ferenc 1939-ben már harmadik feleségével, Darvas Lilivel vándorolt ki Amerikába, és telepedett le New Yorkban. Fedák Sári a helyén maradt. A világot jelentő deszkákon — Magyarországon. Nagy bűne volt, hogy 1944-ben, a bécsi Donauser rádióban a háború folytatására buzdított, ezt a rezsime tudta neki megbocsátani. Pedig csak annyit szeretett volna, hogy szülővárosa, Beregszász, Magyarország része maradjon. Hiszen a sikerei és a népszerűsége, az életvitale ellenére sem érezte magát semmi másnak, csak egy „egyszerű” beregszászi magyar lánynak. „Ezért a Népbíróság teljes vagyonelkobzásra és két év börtönre ítélte, amit végül nyolc hónapra mérsékeltek. A büntetés letöltése után Fedák Sárít komornájával, Kerék Margittal együtt kitelepítették Nyáregyházára, egy kúria kertészlakjárt kapta meg” — írja a Budai históriák című sorozatában megjelent új kötetében **Verrasztó Gábor**. S habár a művésznő a saját költségén rendbe hozta, felújította az épületet, a szerző hozzáteszi még: „...innen is kiköltöztették, mert kellett a ház a termelőszövetkezetnek.” Vagy ez csak egy jó kifogás lett volna ahhoz, hogy egy újabb csorbát ejtsenek egykori nagyságán? — teszem hozzá mai szemmel nézve. Fedák Sári legnagyobb bűne ugyanis, ami miatt ilyen mértékben, ennyire meg kellett alázni, valójában az lehetett, hogy egy olyan kor jellegzetes alakja, mintegy jelképes személyisége volt, amelyik szállka volt az újonnan felállt rezsime szemében.

„Elhagyatott, koszos, egyszobás lakást adtak neki a falu végén. Maga húzta a holmijával megrakott kékikocsit egyik kijelölt lakhelyétől a másikig” — jegyzi kutatásai alapján Verrasztó.

Zsazsa soha többé nem tért vissza a színpadra. Még egy esélye lett volna erre, amikor 1954-ben a Déryné színház felkérte, hogy játssza el **Csiky Gergely** vígjátéka, a Nagymama főszerepét. Fedák Sarolta Klára Mária készült ugyan a szerepre, de időközben lebetegedett, és 1955. május 25-én, hetvenöt éves korában elhunyt.

A nyáregyházai évek alatt, magányában, a faluvégén írt emlékiratai csak nemrég kerültek elő, az évtizedekig a Caracasban élő rokonoknál lappangó kéziratot 2009-ben publikálta a fővárosi Magyar Ház Kiadó. A művésznő visszaemlékezéseit kései pályatársa, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház színésznője, a Tompa Miklós Társulat tagja, **Farkas Ibolya** alkalmazta színpadra Börtönnapló címmel. Mert mi más is lehetett volna ez a nyáregyházai, faluvégi romos ház Zsazsa számára, mint a valódi börtönből való szabadulása után is csak — fegyház. *Némiféle elégtételt jelenthet azonban ebben a történetben, hogy ily módon térhetett vissza a színpadra sok évvel később, évtizedekkel a halála után Fedák Sári – ezúttal immár szerzőként.*

Szabó Palócz Attila
(Magyar Hírlap)

BANDHOLTZ TÁBORNOK NAPLÓJA

Román megszállás Magyarországon Magyar Világ Kiadó, Budapest

Az idősebbek közül valaki talán emlékezik rá, a fiatalabbnak azonban valószínűleg semmit sem mond ennek a délcég, elegáns amerikai katonatisztnek a neve, akinek **Ligeti Miklós** által készített bronzszobrát 1936-ban avatták fel a budapesti Szabadság téren. Igaz, 45 után, a kommunisták eltávolították (nem is tudták, ki volt, miként a híres óceánrepülőről, **Endresz Györgyről** elnevezett teret is átkeresztelték), de a rendszerváltás idején, 1989-ben, a Főváros Tanácsa ismét visszaállította eredeti helyére.

Ugyanakkor, az általa „nem diplomata módra” írt naplót, mely korai halála (61év) után, 1933-ban jelent meg New Yorkban, csak a múlt század végén, 1993-ban fordították le, és jelentették meg magyarul, holott igen fontos dokumentuma az első világháborút követő időknek.

Harry Hill Bandholtz 1919-ben, mint a Szövetséges Katonai Misszió amerikai tagja, a román megszállás legsötétebb hónapjaiban került Budapestre. Nem volt semmi köze sem a magyarokhoz. Erről, naplója végén, már a búcsúzás szomorúságával, így ír:

„Jómagam úgy jöttem ide, hogy nagy részben elnézem, és nem tulajdonítok különösebb jelentőséget a román eljárás-módnak, de felháborító magatartásuk révén, amely sértette a nemzetközi jogot, a tisztességet és minden emberiességi megfontolást, a magyar ügy támogatójává váltam. Átadni Magyarországi területének egyes részeit, a civilizált és kifinomult lakosságot alkotó emberekkel, olyan dolog, mintha Texast és Kaliforniát adnánk át a mexikóiaknak. Szégyelljék magukat a Szövetséges Nagyhatalmak mindazért, amit a fegyverszünet után ebben az országban megengedtek.

A régi Magyarország területének és la-

kosságának illogikus néprajzi felosztásához ragaszkodni éppoly értelmetlen dolog volna, mintha ahhoz ragaszkodnánk, hogy Svájcot osszák fel három külön államra vegyes, francia, német és olasz lakossága miatt.

Ez még egy eset, amikor hosszú távú elméleteket érvényesítenek tényleges körülményekkel szemben.

A magyaroknak bizonyosan sok hiányosságuk van, legalábbis amerikai szemszögéből nézve, de annyira felette állnak bármelyik szomszédjuknak, hogy a civilizáció elleni büntetett jelentené ennek az országnak a javasolt felosztása.”

Milyen ember volt a tábornok? Ha a Pester Loyd riporterének hinni lehet: középkorú, átlagos természetű, homlokán kopaszodó, de nagyon jó kiállású férfi, meleg, mosolygós, barna szemekkel. Nagyon határozott és igazságos volt (ha kellett, erőlyesen az asztalra is csapott), de kedélyes, vidám is tudott lenni. Naplójában gyakran megcsillan a fölüényes irónia, a humor.

Gondolatait, melyeket rendszeres pontossággal vetett papírra, nem a nyilvánosságnak szánta. Ez a tény teszi naplóját nagyon izgalmassá, érdekessé. Mindenről és mindenkiről kerteles nélkül (sokszor keresetlen szavakkal) megmondja, amit gondol. A történelmi alakok (a katonai misszió angol, francia, olasz tagjai, a nevezetes román, cseh, szerb és magyar politikusok) így hús-vér embereké, szinte személyes ismerőseinkké válnak. Nem egyszer tesz kifigurázó, tréfás, bosszús megjegyzéseket emberekre, de akadnak olyanok is — például, „Horthy tengeragy” —, akiről nagy elismeréssel és tisztelettel beszél: „*Jó megjelenésű, intelligens kinézetű katonatiszt, s úgy vélem, őszinte az az óhaja és szándéka, hogy megtegyen minden tőle telhetőt.*”

De miért volt Bandholtz tábornoknak olyan hálás a magyar nép? Mert a többiek nagyon részrehajlók voltak. („A magyarok jól tudták, hogy a franciák például, rokon-szenveztek Magyarországot valamennyi el-lenségével, és hogy nemiféle méltányosság sem várható tőlük.”)

Ó azonban mindent megtett, hogy mentse, ami menthető. A román rabló hadjáratnak gyakran erőlyesen — és eredményesen — ellenszegült.

Legbravúrosabb cselekedete a Nemzeti Múzeum kincseinek a megmentése volt:

„1919. október 6. Tegnap este alighogy felálltunk azon kitűnő lakomák egyike után, amelyekkel **Gore** százados táplál bennünket, bejelentkezett **Horowitz** ezredes és elmondta, hogy a románok egy egész konvojny teherautóval a Nemzeti Múzeumnál állnak, és készülnek elvinni számos művészeti alkotást.”

.....

„Lore ezredes és egy amerikai katona társaságában visszakísértem Horowitz ezredest a Múzeumhoz, amelyet szoros román őrség vett körül. Az egyik férfi megpróbált megállítani bennünket, de nem szereztünk neki nagy örömet. Bementünk az épületbe, s előkerítettük az igazgatót. Másnap, délután 6 órakor **Serbecsu** tábornok, tiszték és civilek egy csoportja kíséretében megjelent a Múzeum előtt egy konvojjal és egy különítmény katonával. Kijelentette, hogy **Madrescu** tábornoktól s **Diamandi** főbiztostól felhatalmazást kapott arra, hogy átvegye az Erdélyből származó tárgyakat, és kövelette a kulcsokat. Az igazgató tájékoztatta őt arról, hogy a Szövetséges Katonai Bizottság vette át a Múzeum felügyeletét, és hogy nem adja ki a kulcsokat. Serbecsu tábornok ezt követően megfenyegette, hogy reggel visszajönnek és amennyiben a kulcsokat nem kerítik elő, erőszakkal viszik el a műtárgyakat.

Mindeztért elkértem az igazgatótól a rak-tár kulcsát és Lore ezredessel lepecsételttem valamennyi ajtót. Mivel a románok, és minden európai kedveli a gumibélyeg-zős eljárást, és mivel más nem állt a rendelkezésünkre, egy amerikai postacenzúrázó bélyegzőt használtunk fel ehhez, amellyel bejelöltünk minden pecsétet.”

Természetesen, sok más dologról is esik szó a naplóban: hadifoglyok helyzete, a nép éheztetése... de a tábornok beszámol derűs társadalmi eseményekről is: vacsorák, kirándulások, bálók, sőt operaelőadások, melyeknél — nem lévén zeneértő — főként a daljátékok történeteit bírálja, kissé feszélyezve érezve magát a számára átengedett „királyi páholyban”.

Saáry Éva

Hetedszer lett világbajnok a férfitáborcsapat

Aranyérmet nyert a Boczkó Gábor, Imre Géza, Rédlí András, Szényi Péter összeállítású párbajtőr-csapat a budapesti vívó-világbajnokságon. A csapat egész nap kiválóan versenyzett, és a döntőben és végigvezetve győzte le az ukránokat.

A 32 között Argentínát 45-31-re, a 16 között Kazahsztánt 45-31-re, a negyeddöntőben Venezuelát 43-39-re verte, ezt követte a lengyelek elleni 45-41-es elődöntőbeli siker.

Ugyan Boczkó sérüléssel bajlódott, de ez nem zavarhatta abban, hogy pástra lépjen a fináléban. „Húzóadás már volt a combizmomban, de most beszakadt. Bevettem egy gyógyszert, és vívtam tovább” — magyarázta.

A döntőt Rédlí és Bogdan Nikisin kezdte, de miután egy percen át nem akadt még csak támadás sem, a paszszívna ítélt páros helyére következhetett egy újabb duó. Boczkó már kicsit agilisabb volt, Vitalij Medvegyev ellen 3-1-re alakította az állást, és bár Imre kicsit visszafogottabb volt Anatolij Herej ellen, a csata harmadánál egytusznyi volt a magyarok előnye (9-8).

A következő három asszó sem hozott érdemiváltozást, Rédlí Medvegyevvel 2-2-re, Imre Nikisinnel 5-5-re végzett, Boczkó pedig megelégedett azzal, hogy pihentetve sérült lábát egypercnyi, akciómentes vívás után pihenni mehessen Herejjel egyetemben.

A 7. asszóban következett Imre Géza, aki gyakorlatilag ebben a három percben megnyerte a világbajnoki címet, hiszen pazar, látványos vívással 12-8-ra hozta a Medvegyev elleni csatát, így öt tus előnnyel adta át a pástot Rédlinek, majd ő Boczkónak.

A lábát fájlaló, egyéniben ötödik helyen végző magyar kiválóan tartotta magát, bár Nikisin két tusra még felhozta az ukránokat, közelebb nem tudott lopakodni, így 42-38-as állásnál, hat másodperccel a vége előtt látta be, hogy erőfeszítése hiábavaló, s jelezte, számára véget ért az asszó. A magyar csapat 1959, 1970, 1971, 1978, 1998 és 2001 után hetedszer lett világbajnok. A kulcsembert, Imre Géza már a legutóbbi két viadalon is aranyérmes volt.

A magyar vívás hat év után ünnepelhet ismét világbajnoki aranyérmet. A 2007-es, szentpétervári világbajnokságon párbajtőrben Kulcsár Krisztián diadalmaskodott, de Szentpéterváron a férfi kardcsapat (Decsi Tamás, Lontay Balázs, Nemcsik Zsolt és Szilágyi Áron) is a dobogó legmag-

sabb fokára állhatott.

„1991-ben, amikor a budapesti vb-n önkéntesként segédkeztem, *reménykedtem abban, egyszer én is átélhetem, hogy hazai közönség előtt világbajnok lehetek. Akkor azért nem nagyon hittem, hogy ez sikerül*” — mondta Imre. „Tizenkét év elteltével lettem ismét világbajnok. Ennek a mostaninak az értékét növeli, hogy hazai közönség előtt jött össze.”

„Nyugodt voltam, fájdalmat sem éreztem vívás közben, mert a profi orvosok rendbe hozták a lábamat” — jelentette ki Boczkó. „*Világbajnokságon eddig két ezüst és két bronzérmet szereztem, nagyon vágytam az aranyra. Külön öröm, hogy ezt hazai közönség előtt sikerült megnyernem.*”

Boczkó emlékeztetett rá, az egyéni verseny után nagyon el volt keseredve, mert akkor nem jött össze az éremszerzés, de erőt adott neki Gyurta Dániel és a vízilabdacsapat világbajnoki sikere.

„Az volt a taktikánk, hogy szerezzünk vezetést, kíméljük a sérült Boczkót, hogy a végén ne neki kellemen mennie az eredmény után” — összegzett Rédlí. „Két olyan rutinos versenyző mellett, mint Géza és Boczek élvezet vívni. Lázba hozott a közönség. Végig a mi akaratunk érvényesült. Jó időnyt zártam, remélem, a lendület kitart a riói olimpiáig. Motivált és szenvedélyes vagyok, Rióban egyéniben és csapatban is olimpiai bajnok akarok lenni.”

„Nagyon szerettem volna ma én is vívni. Ez a nap elején adatott meg nekem” — nyilatkozott Szényi. „A legfiatalabb vagyok a csapatban, még be kell érnem, van rá időm. Boczkó sérülése után állandó készenlétben kellett állnom, ha bármilyen történet, bevetésre kész legyek.”

Öcsiből Pancho, avagy Madrid bevétele

A valaha volt legfelelőtlenebb játékosvárlásnak tűnt. Puskás Ferenc akkor már csaknem két éve nem rúgott labdába — legalábbis hivatalosan nem —, 18 kiló túlsúly rakódott rá az eltöltés hónapjai alatt, Santiago Bernabéut, a Real Madrid elnökét minden beosztottja próbálta lebeszélni az ügyletről, kivéve egyvalakit: Östreicher Emilt. A Presidente kereken ötvenöt éve, 1958. augusztus 11-én végre beadta a derekát. Nem bánta meg: Pancho minden idők legjobb igazolásának bizonyult.

Öcsi akkor éppen Bordigherában la-

kott, pár kilométerre a francia határtól, és bár több nagy klub is kokettált a FIFA által két évre eltöltött balösszekötővel, sőt, az Internazionaleval előszerződése is volt, az egyre jobban gömbölyödő pocak s a lassan másfél éves kihagyás végül elriasztotta az olasz klubokat, miként a szintén érdeklődő Manchester Unitedet is. A Vörös Ördögök még nem tértek magukhoz a pár hónappal korábban elszenvedett müncheni sokkból, a repülőgép-katasztrófából, amelyben odaveszett a csapat színe-virága. Csakhogy Puskás — akkor még — nem beszélt angolul, s a szigorú szigetországi futballtörvények sem tették lehetővé a leigazolását.

A háttérben azonban gőzerővel dolgozott Östreicher Emil, a Honvéd korábbi szakosztályvezetője, az 1956-1957-es dél-amerikai túra szervezője, vezetője, pénztárosa, aki akkor már — de facto — a Real Madrid menedzsere volt. „Don Emilio” kitartóan rágta Santiago Bernabéu klubelnök fülét, hogy szerződtesse le Puskást, nem fogja megbánni.

José Samitier, a Real Madrid technikai titkára — korábbi Barcelona-legenda — hevesen ellenezte Puskás leigazolását, s ezzel nem volt egyedül, hiszen Luís Antonio Carniglia, a Madrid akkori edzője sem szimpatizált Öcsivel. (Carniglia ellenszenvének a múlt kódébe vesző gyökerei voltak. 1947-ben a Ferencváros Mexikóban túrázott, és Opata Zoltán edző a vendégszereplésre kölcsönjátékosokat is vitt magával, jelesül a húszéves Puskást és Mészáros Józsefet — „Dodót” — a Kispestből, valamint Szusza Ferencet az Újpestből. A Fradi azon a túrán történelmi belső hármassal — Szusza, Sárosi dr., Puskás — rohamozta a mexikói ellenfelek, többek között a guadalajarai Atlas kapuját. Azét az Atlasét, amelyben 1946 és 1951 között Carniglia is játszott, s bizony a július 31-i, 2-2-es Atlas-Fradi meccsen Öcsi jó néhányszor megalondította az öregedő Carnigliát. És tizenegy évvel később, a nehezen felejtő argentin úgy érezte, most vissza lehet adni a kölcsönt.

Östreicher szívós „aknamunkája” azonban célba ért. Augusztus elején Öcsi telefonhívást kapott a Honvéd egykori szakosztályvezetőjétől, a Real Madrid aktuális klubtitkárától, hogy érkezik a repülőjegy, Bernabéu várja Madridban.

A szerződést augusztus 11-én írták alá. Bernabéu — aki vérbeli francoista

volt, 1938-ban 43 évesen önkéntesként beállt a falangisták hadseregébe, s harcolt az anarchokommunista ellenességgel — és Öcsi párbeszéde sajtóságos volt. Az elnök spanyolul, Puskás magyarul mondta a magáét, de jelbeszéddel tökéletesen megértették egymást. Puskás elmutogatta, hogy záros határidőn belül megszabadul jókora pocakjától, Bernabéu ezt tudomásul vette, s aláírták a négy évre szóló szerződést. Bernabéu négy évre előre kifizette az összességében 100 ezer dolláros aláíráspénzt — ahogy olvashatjuk Szöllösi György kiváló Puskás-monográfiájában —, mai szemmel nézve hihetetlen bizalom jele volt ez a történelmi gesztus.

Bombagólokkal verte a Fradi a bajnokot

Rangadót játszott egymással a Győri ETO és Ferencváros, igaz ez csak küzdelemben és a parázs csatákban valósult meg az első félidőben. A Győr gyors indításai veszélyesek voltak, míg a Fradi sokpasszos, kreatívabb játékkal igyekezett gondot okozni az ellenfél kapuja előtt.

Amitől ez mégis egy átlagos futballmeccs volt, az a tény, hogy szinte egyetlen komolyabb helyzet sem alakult ki egyik kapu előtt sem. De ez a megállapítás csak a meccs első harmadára volt igaz.

Az első félidő legizgalmasabb jelene a Győr kapuja előtt alakult ki. Bóde Dánielt szerelték gyanús körülmények között a 16-oson belül. Az FTC-nek nincs szerencséje a bírókkal, amilyen vitás jelenet volt a Videoton ellen, azt akkor Kassai befújta büntetőnek, Bóde furcsa szerelésénél Andó-Szabó nem látott okot a 11-esre, sőt a hevesen reklamáló Ricardo Monizt a lelátóra zavarta.

A második félidő első percei aztán meghatározták a meccs további menetét. Borzasztó védekezés után gólt kapott a Fradi, Varga Roland talált be, és ahogy várható volt a vendégek egygyel nagyobb sebességi fokozatra kapcsoltak. De nem csak a Fradi, hanem a Győr is, amitől valóban ritkán látható nagy meccset játszott a két

magyar csapat.

A Fradi újonca, Holmann Dávid nagyszerű góllal egyenlített, egy kattanó labdát vágott be kapásból a jobb felsőbe. Majdnem dráma is történt, Szasa Sztevanovics egy ívelés után Diallóval ütközött össze, a győri kapus másodpercekre az eszméletét is elveszítette, mentőautó vitte el végül.

A döntetlen talán igazságosabb lett volna, hiszen mindkét csapat hasonló nagy akarással küzdött a győztes gólért. Ez viszont a Fradinak jött össze, az első vendéggólnál egy még nagyszerűbb találattal döntött el a meccs. Bóde Dániel kényszerítőzott Julian Jennerrel és a kivételes technikai képességekkel megáldott holland fantasztikus nagy gólt lőtt. Ezzel nyert a Fradi, 2004 után először Győrben.

Pintér Attila szavá tette, az 1-1-nél érvénytelenített góljukra kíváncsi, szeretné majd visszanézni. A Győr két ponttal rajtolt, nyeretlen, míg a Fradi hat ponttal az ötödik.

OTP Bank Liga, 3. forduló
Győr-Ferencváros 1-2 (0-0)
Győr, 7000 néző,

Döntetlen lett a fővárosi csata vége

Az Újpest 1-1-es döntetlent játszott a vendég Honvéddal a labdarúgó OTP Bank Liga harmadik fordulójának vasárnapi zárómérkőzésén.

A hazai pályán április óta nyeretlen Újpest lendületes akciókkal kezdett az előző négy tétmérkőzését elvesztő Honvéd ellen és mezőnyfölénye a 21. percben érett góllá, amikor Simon kiugrott középen, és a kapust elfektetve a hálóbá passzolt.

Szünet után hamar egyenlítették a vendégek: Antón buktatta Vécseit a büntetőterületen belül, Vernes pedig a kapu középebe lőtte a 11-es. A hátralévő időben kiegyenlített játék zajlott a pályán, és az eredmény már nem változott.

Újpest-Honvéd 1-1 (1-0)

DVSC — Diósgyőr 4-0

Videoton — Pécs 5-1

Kecskemét — Mezőkövesd 2-6

Pápa — Kaposvár 1-0

Paks — Puskás 4-1

MTK — Haladás 0-1

Kiss Zoltán (Németország)

Vissza az IRKÁHOZ

Egy különös tárlat

Mindenfajta művészet csodálattal tölt el. Neves mesterek alkotta festmények, szobrok — föltéve, ha tudom, mit jelentenek — elbűvölnek, hatásuk sokáig él bennem. A zeneművek is elkápráztatnak, kivéve a dirimb-doromb „modernkedő” kompozíciókat. Az atonális muzsikát viszont utálom, szopor-nyicát kapok tőlük. Ugyanakkor a milói Vénusz láttán könnybe lábadnak szemeim a gyönyörűségtől. Ha végig hallgatok egy-egy operát, napokig fülembe zsongnak a szebbnél szebb melódiák. Véleményem szerint a művészeteknek tulajdonképpen az egész emberiséget kellene szolgálniuk, nem pedig csak egy bizonyos válogatott társadalmi réteget. Viszont nem lehet elvárni egy földművelő paraszttól, hogy megértse — mondjuk — Beethoven V. szimfóniájának mondanivalóját. De — hála — Istennek — azért mindenki megtalálja a maga igényeinek megfelelő műalkotást, legyen az csak valami egyszerű nótácska. Az sem baj, ha giccs, mert a semminél az is több.

Városunkban, ahol életem utolsó napjait morzsolgatom, nincs különösebb kulturális nyüzgés, és éppen ezért lepődtem meg, amikor a napokban színes plakátokat láttam a hirdetőoszlopokon. Egy ún. vándorkiállításra invitálták a lakosságot. Modern festmények lesznek láthatók, méghozzá olyanok, melyeket alkotók ott egyhelyben, a közönség szeme láttára mázolnak vászonra. No —, mondok anyjukomnak — erre igazán kíváncsi vagyok, hogy és mint készülnek a képek. A tárlatból származó bevételt a helyi Állatvédő Egyesület kapja., beteg, elhagyott állatok gyógyítására fordítják. Már csak a jótékony célra való tekintettel is, elbattyogtam a Tanácsháza kultúrtermébe, ahol a bemutatót tartották. Cca. 130 főnyi látogató verődött össze, sőt a bajor TV tudósítói is kivonultak, beszámolandó a nem

Tanár úr kérem

Válaszok a legutóbb feltett kérdéseinkre: 1. IV. (Kun) László magyar királyról, 2. A Bolívia és Peru határán, 3812 m. magas Titicaca-tó 3. A Portugáliához tartozó Madeira szigetén, 4. Ugandáé, 5. Loyolai szent Ignác, 6. Kánaán, 7. A Libertadores Kupáért, 8. Koptának, 9. Keszthelyen, 10. Kehrling Béla.

E heti kérdéseink:

1. Ki mondta: „Ipar nélkül a nemzet félkarú óriás”?
2. Melyik az az ország, melyben hússzor annyi juh él, mint ember?
3. Hogy hívták a görög városok főterét?
4. Melyik országból származik a teniszjáték?
5. Ki kapott Nobel-díjat 1909-ben a drót nélküli távíró feltalálásáért?
6. A hagyományok szerint mikor alapították Róma városát?
7. Hogyan nevezik az állítható ütemidőmérő készüléket?
8. Melyik Dunántúli városunkat nevezik a „a királynék városának”?
9. Melyik női név becézései az Izacka, Izike, Izucska?
10. Mi a neve Dél-Amerika legdélibb csücskének?

Válaszunkat a következő heti újságban olvashatják:

Összeböngészte: B.L.

mindennapi eseményről, ami — mint később kiderült — valóban párját ritkító volt.

Ami a legnagyobb meglepetést okozta, hogy az alkotó művészek egytől egyig állatok voltak, ők maguk festették a különböző képeket. Az első egy pettyes pófájú, vigyori csimpánz volt. Gazdája piros festékbe mártott ecsetet nyomott a markába, mire az tüstént munkához látott, függőleges irányú csíkokat kent az eléje tett vászonra, s amikor pemzlijéről elfogyott a festék, idomárja sárgába merítette, s a „művész” most vízszintes sávokat mázolt a pirosak tetejére, és ezt így folytatta mindig más-más színnel. A kép számomra nem hatott újdonságként, mert már sok hasonlót láttam, melyeket emberek (nem mindig ép-eszűk) alkottak, mint művészi produktumot. Kíváncsi voltam, milyen címet adnak, majd a műnek, és szignálja-e a „mester”. Végül is a kép „Pancser” néven került eladásra, mert a képeket a tárlat végén az utolsó darabig elárverezték. A következő „művész egy tarka foxterrier volt, akinek farkára gazdája spárgával ecsetet rögzített, majd farral odaállította a festőállvány elé, megsimogatta, mire az eb hevesen csóválni kezdte a farkincáját, és a ráerősített pemzlivel összevissza mázolta a vásznat. Persze a színek itt is változtak. Ami által mozgalmassá színe kavalikád keletkezett. Ezt a műalkotást „Fifike öröme” címmel bocsátották áruba. Azt talán mondanom sem kell, hogy egyik ámulatból a másikba esem. Főleg azon csodálkoztam, hogy a publikum már a kezdet kezdetén, nem hagyta ott ezt az eget verő marhaságot, hanem türelmesen végignézte a bemutatót.

Dacára annak, hogy nem vagyok műtész, őszintén be kell vallanom, ez volt életemben a legnagyobb hülyeség, amit valaha is láttam. Aztán egymás után jöttek a többi „művészek” is. Mivel nagy macskabarát vagyok, kíváncsian vártam, lesz-e cirmos cica is a festők között. Nem csalódtam tényleg előkerült egy rozsdavörös szép kandúr, akinek talpát temperafestékkel kente be gazdája, és végigvezette egy fehér asztalterítón, majd miután a cica az abrosz széléhez ért, tulajdonosa lemosta az első kenetet, és a cirmos mancsait másik színű festékkel kente

be, de ekkor átlós irányban vezette át a vásznon. Az ide-oda sétáltatást többször megismételte, az eredmény láttán igencsak elámultam, mert a macskatalpak nyomán érdekes motívumok maradtak az asztalterítón. A művet „Egerek nyomában” címen regisztrálták.

It. Olvasóim türelmét nem akarom próbára tenni, a kacsatalpak és gyöngtyúklábak által készült festményekről nem kívánok most szólni, de amit három fehér patkánnyal műveltak, az minden eddigi örültséget fölülmúlt. Az említett pocok apró talpacskáit különböző színű festékbe mártották, majd ráengedték őket egy sárga kartonlapra, s hogy a rácsálók szét ne másszanak, egy borítókast helyeztek föléjük. Gazdájuk piszkavassal megmacerálta őket, mire azok keresztl-kasul, ide-oda rohanguáltak a kosár alatt, s közben számtalan nyomot hagytak maguk után a lapon. Ha nem saját szememmel látom, hogyan készültek ezek az örültségek, azt hittem volna, hogy egy félnótás kubista festő műalkotásai, melyeket delirium trémensének utolsó stádiumában kent vászonra.

Nos, egyébként műértő kritikusok is jelen voltak ezen a kiállításon, gondterhelt ábrázattal ténferegtek ide-oda a teremben, látszott rajtuk, nehezükre esik visszatartani röhöghetnékjüket, ezeken az ostobaságokon. Aztán időközben megérkezett a város főpolgármestere, hogy jelenlétével tisztelje meg a bemutatót. Odalépett az egyik bámészkodó polgárhoz, akinek távra maradt a szája a csodálkozástól, és megkérdezte tőle, mi a benyomása a látottakról, illetve az egész rendezvényről. A derék bajort váratlanul érte a kérdés, s így nem volt ideje átgondolni a választ, köntörfalazás nélkül kibökte: — Polgármester uram, akik ezt az állati marhaságot összehozták, egytől egyig tökkelütött hülyék.

Végezetül minden kép elkelt, de hogy tulajdonosaik hová akasztották otthonaikban, arról halvány fogalmam sincs.

Mindenesetre a cirmos kandúr gazdájának egy ötmárkás bankót nyomtam a markába azzal, hogy vegyen a tehetséges cicának egy darab borjómáját, megérdemli. Egy jó röhögős napot szerzett tudományával.

Gyanakodva nézek azokra, akik hazánk sárba tiprását „felszabadulásnak” emlegetik...

NA NE...

Utazik a góbé a vonaton egy mérnök úrral. Csak ketten vannak a fülkében, a mérnök így szól:

— Tud sakkozni?

— Nem tudok.

— Tud pókerezni?

— Nem tudok.

— Akkor játszódjuk azt, hogy felteszünk egymásnak kérdéseket és a másik, ha nem tud válaszolni, fizet.

— Jó, jó, de magának sok iskolája van, meg pénze is sokkal több, mint nekem, úgyhogy maga fizessen 100 lejt én pedig csak 10 lejt, ha nem tudok válaszolni.

Gondolja a mérnök, hogy úgyis ő nyer, hát beleegyezik, st, hogy mutassagylelkűségét, engedi a góbét kezdeni.

— Akkor azt találja ki, mi az: ha feldobják vörös, majd zöld, majd lila és mikor leér, akkor sárga.

Gondolkodik a mérnök, de csak nem jön rá.

— Ide a százast — mondja a góbé.

Fizet a mérnök, majd kéri a bácsikát, hogy legalább mondja meg mi az.

— Nem tudom én sem, tessék a 10 lejt.

Férfiak, nők

A boldogság az, ha egy gyönyörű nő segítõ kezét nyújtja. Az extázis, ha csatolja a többi testrészt is.

A férfi addig él, míg kíván. A nő, amíg kívánják.

A férfi jutalma a nő. A nő jutalma a tudat, hogy ő a jutalom.

A férfiak mindent elfelejtenek. Ezért van lassított visszajátszás minden meccsen.

A férj azt szeretné, ha üzleti útjain olyan jól szórakozna, mint ahogy azt a felesége hiszi róla.

A földi paradicsom és a pokol e szóval foglalható össze: asszony.

A házasság olyan bűn, hogy még az egyház is megtagadja a feloldozást.

A hú asszonyt mindenki tiszteli és csodálja, de vannak szerény természetű nők, akik nem tartanak igényt a csodálatra.

A kutya a férfi legjobb barátja: nem ad tanácsokat, nem kér kölcsön és nincs rokonsága.

A legveszélyesebb sütemény az esküvői torta.

A nő akkor a legerősebb, ha gyön-

geségekkel vértézi fel magát.

A nő egyszer engedelmeskedik, hogy tízszer parancsolhasson.

A női nemmel ne foglalkozz! Csak a női IGENnel!

A nők felsőbbrendűek! Sok okos férfit láttam már buta libával, de még egy okos nőt sem buta férfival!

A nők realitásérzéke az ágyban a legnagyobb.

A nők többnyire tudják, mit akarnak. De nem mindig tudják, mikor akarják.

A nőknél soha meg nem tudhatod, hol végződik az angyal, és hol kezdődik az ördög.

A pesszimista azt hiszi, hogy minden nő könnyelmű, az optimista: reméli.

A tömeghisztéria személyi feltételei: egy feleség és egy anyós.

Adóztassuk meg a gazdag aggregényeket! Nehogy má' jól érezzék magukat!

Az aggregények többet tudnak a nőkről, mint a nős férfiak, különben ők is megnősültek volna.

Az én feleségem a legédesebb, legelnezőbb, és legszebb asszony a világon. (ez egy fizetett politikai hirdetés)

Az ideális nő olyan, mint a hold. Este jön, reggel megy.

Az optimista férfi nősülésre és gyerekekre gondol. A pesszimista férfi nős, és vannak gyerekei.

Azt mondják, a férfiak állandóan a szexre gondolnak. Ez nem igaz, sokszor jut eszükbe a sör is.

Bigámia az, ha valakinek eggyel több felesége van. A monogámia ugyanaz.

Férfi és nő. Hogy érthetnék meg egymást? Hisz mind a kettő mást akar — a férfi nőt, a nő férfit.

Férfihűségnek nevezzük azt a rövidke időszakot, ami két félrelépés közé esik!

Ha a férfiak menstruálnának, állandóan a tamponjuk méretével henege-nének!

Ha egy férfi kinyitja a kocsiját egy nő előtt, akkor vagy a kocsí új, vagy a nő.

Hol tanulták meg az anyukák mindazokat a dolgokat, amiktől úgy féltik a lányukat???

Isten először megteremtette a férfit. Aztán támadt egy jobb ötlete.

Minden férfi a nő javát akarja. A legjavát.

— Szeresd a feleséged gyermekeit, mert lehet, hogy a sajátod is köztük van!

Luxuskriptába temették a cigányvajdát

Szirmokat szórtak hintója elé, **Koós János, Bangó Margit** és cigányprímások húzták nótáját órákon keresztül: így kísérték utolsó útjára az enyingi cigányvajdát. **Rafael János** (+60) holttestét hatfogatos, rózsákkal díszített lovas kocsin még a helyi benzinkúthoz is elvitték.

— Minden reggel ide jött kávézni, többet már nem iszik — csóválták szomorúan a fejüket többen a gyászmenetből. — Miért hagyta itt minket, apukám, olyan jó ember voltál? — tört ki időről időre zokogásban a vajda egyik lánya.

A kánikula ellenére a főút mentén falusiak tolongtak a jó kilátást adó padokért, másról sem lehetett hallani napok óta, mint a temetésről — magyarázták. Sokan már délelőtt kimentek árnyékos helyet foglalni, mások ismerőseik temetőhöz közeli kertjébe kérekedtek be, hogy a sövényen keresztül lessék meg a nem mindennapi roma búcsúztatót.

— Reggel nyolctól óránként zúgtak a harangok, ilyen még nem volt — hitetlenkedett egy enyingi. Délutánra autók lepték el a falut, és jó harminc rendőr vigyázott a rendre, több utat is lezártak a menet miatt. A hintó lépésben haladva ért a temetőhöz, a család zokogását és a 100 tagú cigányzenekar nótáját még a szomszéd faluban is hallották. A kriptá egy hét alatt épült, aranylovas címerrel díszítették a márványt. Információink szerint luxuskörülményeket teremtettek ott, ékszereket vittek halottuknak, és az áramot is bevezették a tévének, mert az elhunyt szerette nézni a műsorokat.

Mielőtt végső nyugalomba helyezték a vajdát, a család több mint egy órán át még a koporsót sem engedte becsukni, sőt többször ki is nyitatták azt. Keserves ajaveszelés közepette még utoljára simogatták, csókolgatták a bebalzsamozott testet. — Barátom voltál, engedd meg, hogy dallal búcsúzzak tőled, isten veled — búcsúzott Koós János, és elénekelte Rafael kedvenc dalát.

Augusztus 26. hétfő	Augusztus 27. kedd	Aug 28. szerda		Aug 30. péntek	Aug 31. szombat	Szept 1. vasárnap
A műsoridőt magyarországi időzónában adjuk						
00:05 Himnusz 00:10 Koncertek az A38 Hajón: Jazzanova live feat. Paul Randolph 01:00 Isten kezében: 100 éves lenne Stephan László 01:30 Tanúságtevők 01:55 Unitárius ifjúsági műsor 02:05 Református magazin 02:35 Katolikus Krónika 03:25 Régi nyár (1941) Magyar játékfilm. Rendezte: Podmaniczky Félix. Szereplők: Honthy Hanna, Simor Erzsi, Rajnai Gábor, Szilassy László, Vaszary Piri, Csontos Gyula. 04:50 Életképek 86. Rész. Magyar tévéfilmsorozat 05:20 Hazajáró: Számvetés III. „Erdők, hegyek, tanok és emberek” 05:55 Ma reggel 09:00 Kárpát expressz 09:25 Magyar történelmi arcképcsarnok: Damjanich János 09:40 Ridikül - Női talkshow: Így tanítunk mi 10:30 Fókuszban a tehetség: Tóth Zsuzsanna - fu-volaművész 11:00 80 liter alatt a Föld körül 20/6. rész 11:35 Hol volt, hol nem volt 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:20 Gazdakör 12:30 Tengerek világa 26/4.: A fűrészes sügér birodalma. 13:00 Az utódok remény-sége 13:25 Kossuth unokák Uruguayban. Magyar dokumentumfilm. Rendezte: Demian József, Józsa Erika. Dél-Amerika egyik kis országában, Uruguayban él egy népes család, mely több mint száz éve őrzi titkát. A múlt század elején, amikor elhagyta Európát, a család-fő megfogadta, hogy elrejtí családját az üldöztetés elől. A család a történelmi Kossuth nevet viseli és a hagyomány szerint ők Kossuth Lajos leszármazottai. 13:40 Magyar elsőők: Az első magyar szennyvízát-emelő telep 14:00 Nótacsokor 14:30 Kívánságkosár 16:30 Életképek. Magyar tévéfilmsorozat 17:05 Szerelmes földrajz: Bornai Tibor 17:35 Család-barát 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:25 Hazajáró: Számvetés 19:55 Úrilány szobát keres (1937) Magyar játékfilm. Rendezte: Balogh Béla. Szereplők: Zilahy Irén, Ajtay Andor, Kabos Gyula, Somló István, Salamon Béla, Lengyel Gizi, Kökény Ilona. 21:20 Dunasport 21:30 Sodrásban (1963) Magyar játékfilm. Rendezte: Gaál István. Szereplők: Moór Marianne, Drahota Andrea, Kozák András, Csikos Sándor, Zsipi Istvánné, Harkányi János, Orbán Tibor, Szersén Gyula 22:50 Duna World News 23:00 Tengerek világa 26/4.: 23:30 Híradó	00:00 Sporthírek 00:05 Himnusz 00:10 Kívánságkosár 02:00 Duna World News 02:05 80 liter alatt a Föld körül 20/6. 02:35 Térkép 03:05 Boross Péter portré 03:55 Híradó 04:25 Sporthírek 04:35 Hej, páva... 04:40 Duna World News 04:50 Életképek 87. Rész. Magyar tévéfilmsorozat 05:25 Hazajáró 05:55 Ma reggel. 09:00 Kárpát expressz 09:25 Magyar történelmi arcképcsarnok: Klapka György (1820-1892) Magyar ismeretterjesztő sorozat 09:40 Ridikül - Női talkshow: Szakmai szerelem 10:30 Fókuszban a tehetség: Karosi Júlia, jazz-énekes 11:00 80 liter alatt a Föld körül 20/7. Rész. Magyar dokumentumfilm-sorozat. 8 nap az Atlanti-óceánon. A Kanári-szigetokről a Zöldfoki-szigetekig Ákosnak és Attilának meg kell küzdenie az óceáni hajózás mindennapi kihívásaival. Környezettudatosság-ból, türelemből, kitartásból és igyekezetből jeles-re vizsgázik a két jóbarát... 11:25 Duna World News 11:30 Hol volt, hol nem volt 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:25 Gazdakör 12:35 Tengerek világa 26/5.: A cetek birodalma. Ismeretterjesztő sorozat 13:00 Isten kezében: Élő rózsafűzér 13:30 Élő egyház. Hírek, tudósítások a Kárpát-medence és a nagyvilág vallási eseményeiről. 14:00 Nótacsokor: Bárány Paál László, Kovács Apollónia, Szalai Antal és zenekara, ifj. Kállai Kiss Ernő és zenekara, Magyar Nándor, Puka Károly és zenekara 14:30 Kívánságkosár 16:30 Életképek. Magyar tévéfilmsorozat 17:05 Szerelmes földrajz: Az UNESCO tetején... Bo-gyay Katalin. Magyar ismeretterjesztő magazin 17:35 Család-barát 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:30 Hazajáró: Erdővidék 2. - Miklósvárszék 19:55 Elfeledett magyar irodalom: Szenczi Molnár Albert - II. rész 20:25 A rejtélyes XX. század - Kun Miklós műsora: A kínai nagy falon túl - 3. rész 20:50 Dunasport 21:00 Önök kérték 21:55 Szeretettel Hollywoodból 22:20 Sportaréna 22:50 Duna World News 23:00 Tengerek világa 26/5.: A cetek birodalma. Magyar ismeretterjesztő sorozat 23:30 Híradó 23:55 Sporthírek	00:05 Himnusz 00:10 Kívánságkosár 02:00 Duna World News 02:05 80 liter alatt a Föld körül 20/7. Magyar dokumentumfilm-sorozat 02:35 Térkép 03:00 Taléntum: Sárközi Márta. Egy sziporkázó személyiségről, a magyar irodalmi élet kiváló szervezőjéről, a Válasz című folyóirat kiadójáról szól a Taléntum. Molnár Ferenc látnyát, Horváth Zoltán, majd Sárközi György fel-ségét gyermekei és barátai mutatják be. 03:35 Magyarország kincsei: Tanösvények. Pásztor parkos tanösvény – So-mogyfajsz. 03:45 Híradó 04:10 Sporthírek 04:20 Hol volt, hol nem volt 04:35 Hej, páva... 04:40 Duna World News 04:50 Életképek 88. Rész. Magyar tévéfilmsorozat 05:25 Hazajáró 05:55 Ma reggel 09:00 Kárpát expressz 09:25 Magyar történelmi arcképcsarnok: Görgey Artúr. Magyar ismeretterjesztő sorozat 09:40 Ridikül - Női talkshow: Irány a kert! 10:30 Zegzugos történetek: Gárdonyi - Bóné Kálmán utca. Magyar ismeretterjesztő magazin 11:00 80 liter alatt a Föld körül 20/8. Rész. Magyar dokumentumfilm-sorozat 11:25 Duna World News 11:30 Hol volt, hol nem volt 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:25 Gazdakör 12:40 Tengerek világa 26/6.: A sebezhetetlen tengerlakók birodalma. Magyar ismeretterjesztő sorozat 13:05 Evangélikus magazin 13:30 Evangélikus ifjúsági műsor 13:40 Magyar elsőők: Az első magyar védett állatok 14:00 Nótacsokor: Máté Otília, Tarnai Kiss László, Gránát Zsuzsa, Puka Károly és zenekara 14:30 Kívánságkosár 16:30 Életképek 88. Rész. Magyar tévéfilmsorozat 17:05 Szerelmes földrajz: Pécsi séták - Dévényi Sándorral 17:35 Család-barát 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:30 Hazajáró: Gyergyói-havasok 19:55 Jövő-Időben: Gyógyvizeink védelme - kiapadhatatlan erőforrás a termálvíz? 20:00 HOGY VOLT!?... - válogatás az MTV archívumából. Az 1970-es év tévé-műsoraiból 21:50 Dunasport 22:00 Rocklexikon: Zalatornay Sarolta 22:50 Duna World News 23:00 Tengerek világa 26/6.: A sebezhetetlen tengerlakók birodalma. 23:30 Híradó 23:55 Sporthírek	 Aug 29. csütörtök 00:05 Himnusz 00:10 Kívánságkosár 02:00 Duna World News 02:05 80 liter alatt a Föld körül. Magyar dokumentumfilm-sorozat 02:35 Térkép 03:00 Taléntum Cakó Ferenc. Portrénk Cakó Ferencről, a világhírű magyar animációs művésről készült. 03:45 Híradó 04:10 Sporthírek 04:20 Hol volt, hol nem volt 04:35 Hej, páva... 04:40 Duna World News 04:50 Életképek 89. Rész. Magyar tévéfilmsorozat 05:20 Hazajáró 05:55 Ma reggel 09:00 Kárpát expressz 09:25 Magyar történelmi arcképcsarnok: Gábor Áron (1814-1849) Magyar ismeretterjesztő sorozat 09:40 Ridikül - Női talkshow 10:25 Zegzugos történetek: Badacsonyi - Római út. Minden út a Római útba torkollik. A Badacsonyi hegy bazaltszikláinálatt. Több ezer éves kultúra ölelkezik a jelennel, három és fél kilométer hossz-szan. Mit jelent ma ez az út az ide látogatóknak, és az itt élőknek? 11:00 80 liter alatt a Föld körül 20/9. Rész. Magyar dokumentumfilm-sorozat 11:25 Duna World News 11:30 Hol volt, hol nem volt 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:20 Gazdakör 12:35 Tengerek világa 26/7.: A sellők otthona. Magyar ismeretterjesztő sorozat 13:00 Katolikus Krónika 13:40 Magyar elsőők: Az első magyar léghajó 14:00 Nótacsokor: Hatvani Kiss Gyöngyi, Pataki István, Szalai Antal és zenekara, Járóka Sándor és zenekara, Ötvös Klára, Puka Károly és zenekara 14:30 Kívánságkosár 16:30 Életképek 89. Rész. Magyar tévéfilmsorozat 17:10 Szerelmes földrajz: Für Anikó - Időjárás. Für Anikó színésznő, ifjú korának kedves helyszíneire kalauzolja el a nézőt. 17:40 Család-barát 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:25 Hazajáró: Rozsály 19:55 Barangolások öt kontinensen: Dél-Amerika válságban 20:25 Taléntum: Radnóti Miklós. Dokumentumfilm-sorozat 20:55 Dunasport 21:05 Szenes Turné 21:55 Táncvarázs: Formációs Tánc Gála, Budapest 22:45 Duna World News 23:00 Tengerek világa 26/7.: A sellők otthona. Magyar ismeretterjesztő sorozat 23:30 Híradó	00:00 Sporthírek 00:05 Himnusz 00:10 Kívánságkosár 02:00 Duna World News 02:05 80 liter alatt a Föld körül. Magyar dokumentumfilm-sorozat 02:35 Zöldár (1965) Játékfilm (ff.) Rendezte: Gaál István. Szereplők: Tóth Benede, Dóry Virág, Koncz Gábor, Meszléry Judit, Horváth Teri, Zsipi Istvánné, Siménfalvy Sándor, Demjén Gyöngyvér, Felek Sári . 04:10 Sporthírek 04:20 Hol volt, hol nem volt 04:35 Hej, páva... 04:40 Duna World News 04:50 Életképek. Magyar tévéfilmsorozat 05:25 Hazajáró: Gutin-hegység 05:55 Ma reggel 08:55 Kárpát expressz 09:25 Magyar történelmi arcképcsarnok: Josip Jellacic 09:40 Ridikül - Női talkshow 10:25 Zegzugos történetek: Ráckeve - Kossuth Lajos utca 11:00 80 liter alatt a Föld körül 20/10. Rész Magyar dokumentumfilm-sorozat 11:25 Duna World News 11:30 Hol volt, hol nem volt 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:25 Gazdakör 12:35 Tengerek világa 26/8.: Az óriáspolip birodalma. 13:00 A sokszínű vallás 13:15 Egy bajor építőmester. Magyar dokumentumfilm. Kaszárnyából iskolát teremtettek Pécsen egy bajor építőmester vezetésével az elmúlt évtizedben, eközben az építőmestertől pécsi polgár lett. 13:40 Magyar elsőők: Az első magyar vízmű és csatorna-rendszer. Ismeretterjesztő sorozat 14:00 Nótacsokor: Szentendrei Klára, Tarnai Kiss László, Járóka Sándor és zenekara. Szöllősi Emese, Puka Károly és zenekara 14:30 Kívánságkosár 16:30 Életképek. Magyar tévéfilmsorozat 17:05 Szerelmes földrajz: „Vétessek ki a szülő szívem...” - Szvorák Katalin. Magyar ismeretterjesztő magazin 17:35 Család-barát 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:25 Hazajáró: Gutin-hegység - A kárpáti vulkán taréja 19:55 Hogy volt?! Bánhidi Lászlóra emlékezünk 20:50 Dunasport 21:00 Fábry 22:15 Hangverseny a Zeneakadémián - Várdai István gordonkaművész diplomahangverseny – Dvorak: h-moll cselló-verse, op. 104 22:55 Duna World News 23:00 Tengerek világa 26/8.: Az óriáspolip birodalma. 23:30 Híradó 23:55 Sporthírek	00:05 Himnusz 00:10 Kívánságkosár 02:00 Duna World News 02:05 80 liter alatt a Föld körül. Magyar dokumentumfilm-sorozat 02:35 Térkép 03:00 Taléntum: Sírás után - Latinovits Zoltán. Az After Crying muzsikál, Latinovits Zoltán mesél a életéről: álmairól, mesterségéről, színházról, szerelemről, életéről, halálról. Csak Latinovits Zoltán hangját halljuk, csak az ő arcát látjuk. Filmetűd arról, miért kellett idő előtt meghalnia a század egyik legnagyobb magyar színészének. 03:35 Magyarország kincsei: Tanösvények. Kitábel tanösvény - Somló 03:40 Híradó 04:10 Sporthírek 04:20 Hol volt, hol nem volt 04:35 Hej, páva... 04:40 Duna World News 04:50 Poén Péntek - Szálka - Avagy Bagi és Nacsa megakad a torkán: Ernyei Béla 05:40 Hazajáró: Liptói-havasok 06:10 A csitári hegyek alatt. Négy felvidéki falu: Menyhe, Béd, Vicsapáti, Nyitraegerszeg egykor magyar ajkú falvak voltak. Idős emberek mondják el, hogyan hal ki a környéken a magyar nyelv. 06:55 Család-barát 09:00 Elfeledett magyar irodalom 09:25 Hogy volt?! Reviczky Gábor felvételeiből 10:20 Magyar történelmi arcképcsarnok: Julius Haynau. 10:35 Duna World News 10:40 HACKTION ÚJRA-TÖLTVE - 9. rész: Kísért a múlt. Magyar sorozat 11:35 Mammama mesél 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:10 Múlt-kor: Szexszimbólumok 12:35 A rejtélyes XX. század - Kun Miklós műsora: A kínai nagy falon túl - 3. 13:05 Kapásjelző 13:30 Nyelvőrző 14:00 Gazdakör 14:30 Barangolások öt kontinensen 14:55 Életművész 6. rész 15:50 Hazajáró Liptói-havasok 16:20 Sírjaik hol domborulnak 16:50 Család-barát 18:10 Táncvarázs: Standard Táncok Magyar Bajnoksága, Budapest 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:35 Beugró - Felkészültek? Mert mi nem! 9. rész 20:30 Poén Péntek - Szálka - Avagy Bagi és Nacsa megakad a torkán 21:30 Tűzvonalba: Árulók és elárultak. Magyar tévéfilmsorozat 22:20 Szeretettel Hollywoodból 22:45 Kézjegy: Tükrök mélyén - Tóth Erzsébet költő. 23:30 Híradó 23:55 Sporthírek	00:05 Himnusz 00:10 Fábry 01:25 Vukán György és Szakcsi Lakatos Béla zongoraestje - Közreműködik a Miskolci Szimfonikus Zenekar - MŰPA 02:20 Férfihez menni tilos! (1963) Magyar játékfilm. Rendezte: Zsurzs Éva. Szereplők: Mátyai Lajos, Darvas Iván, Házy Erzsébet, Psota Irén, Benkő Gyula, Kabos László, Balázs Samu. Rejtő Jenő nagy sikerű kalandregényének filmváltozata. 03:55 Tűzvonalba: Árulók és elárultak. Tévéfilmsorozat 04:55 HACKTION ÚJRA-TÖLTVE - 10. rész: A sápadt Madonna. Tévéfilmsorozat 05:50 Hagyaték: Falu a nádasban, vízivilágunk emlékezte 06:20 Valóságos kincsesbánya - Nap, föld, víz, szél: végtelen a magyar energia. 06:55 Család-barát 09:00 Tetőtől talpig 09:25 Táncvarázs Standard Táncok Magyar Bajnoksága 10:15 Aki a kőből bort fakasztott. Magyar dokumentumfilm. Rendezte: Demian József, Józsa Erika. Ausztráliában egy erdélyi ember lehetetlen feltételek mellett teremtett virágzó szőlőszetet és borászatot, sok találménysággal. 10:30 Magyar történelmi arcképcsarnok: Türr István. Magyar sorozat 10:50 Rocklexikon: Demjén Ferenc 11:40 Sebaj Tóbiás 11:50 A nagy ho-horgász 12:00 Déli harangszó 12:00 Híradó - Déli 12:10 Hogy volt?! Reviczky Gábor felvételeiből 13:05 Fölszállott a páva 15:20 Napok, évek, századok - Tókéczki László műsora. Nők a „magas” kultúrában 16:15 Család-barát 17:35 MESE 17:55 Kultikon + 18:25 Madonnák nyomában. Magyar dokumentumfilm 19:00 Híradó 19:20 Dunasport 19:35 Másfélmillió lépés Magyarországon - 32 év múlva. Bakonyi 1. 20:25 Taléntum: Gyimesi látomások - Antal Imre. A gyimesi és a moldvai csángóság huszadik századi művelődéstörténetének egyetlen hivatalos festője, grafikus Antal Imre. A csángó valóság ugyan megköti a kezét, mégis az elvonatkoztatás merész-sége, a folklorisztikus ihletettség az erdélyi művészet élvonala emelte. 21:00 Gasztroangyal 21:55 Pesty Fekete Doboz: Halálbüntetés, Halál utáni élet 22:50 Csellengők. Eltűntek nyomában 23:20 Evangélikus ifjúsági műsor 23:30 Híradó 23:55 Sporthírek

apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések

Melbourne

HÁZTETŐFES-TŐ, magyarul beszélő háztető restaurátor Melbourneben. Reg. tetőrestaurátor. 1979 óta bízalommal fordul-

tak hozzám terracotta és betoncserepű háztulajdonosok a tető problémáikkal. A háztetőről magas víznyomással a mohát eltávolítom (vegyszer nélkül). Figyelem, a víztilalom rám nem vonatkozik!. A tetője lehet terracotta vagy betoncserep. Színes cementtel kúpcserepeit (dudacserepeit) átcementezem, a törött cserepeket mind kicserélem vagy leragasztom. A terracotta cserepet leglazúrozom vagy a mohanövést gátló vegszerrel bevonom, a betoncserep tetőjét szükség esetén az ön által választott színnel befestem és glazúrozom is. Ha a tető közötti pléh völgy rozsdás és a kémény körül is a pléh rozsdás és már folyik, ezt is mind kicserélem. Szélvihar okozta kárt a tetőn gyorsan rendezem és nyugtát adok a biztosító részére. Amennyiben garázs, veranda, carport vagy ehhez hasonló épületen tetőproblémája van, hullámvas, decking stb. szükség esetén megjavítom, kicserélem, átfestem. Használok Zincalum Colorbond anyagot. Öreg Fiberglass tetőt kicserélem új Fiberglassra vagy Laserlite-ra, hasonló anyaggal is. Szükség esetén darab vízcsatornát is kicserélek. Csatorna kitakarítást is végzek (szükséges ez tűz esetén). Padlás forgó levegőzőt is berakok a tetőbe. Bármilyen tető problémája van, bizalommal forduljon Jánoshoz. Amennyiben sürgős szolgálat kell, hívjon reggel 7-8 óra között, Melbourne 80 km-es körzetében és Geelongban is, vagy hívja magyarul-angolul a 9318-5103 vagy mobilon 0422-770-957. Ha nem jelentkezik, hagyja üzenetrögzítőn az ön telefonszámát és visszahívom.

MAGYAR fogtechnikus nemcsak Gardenvale-i rendelőjében fogad ügyfeleket, de kérésre — előzetes megbeszélés szerint — saját otthonában is felkeresi. Telefon 9596-6611 (Melbourne). Kérje Izabellát.

HÁZAK, hozzáépítések, beázott tetők, stancok javítását, bejáratú ajtók (fixing lock up), konyhák, fürdőszobák átalakítását vállaljuk. Hívja Józsit a 9547-2453 (Melbourne) telefonszámon.

HEARTY HUNGARIAN

Eredeti magyar ételek

levesek, főételek, egészséges magyar ételek, édességek — *diós-, mákos beigli, rétes, krémes* — minden nap kapható helyi fogyasztásra vagy elvitelre.

Specilis rendelések 48 órás előrendeléssel.
Nytva minden nap de.
11.30-tól este 8 óráig.
156a CARLISLE St.
St.Kilda
(Ferdén szemben a St.Kilda Town Hallal)
Tel: 9537-0700

Melbourne Melbourne

GRÜNER HENTESÜZLET

* Delicatessen * *

227A Barkly St., St. Kilda.

Telefon/Fax: 9534-2715.

csabai, debeceni és más kolbászok, házilag készített szalámi, hazai ízek, finom húsok, magyar konzervek és befőttek, akácméz.

GRÜNER HENTESÜZLET

László Pi (László Papp) PRIVÁT NYOMOZÓ. Hívjon: 0451 146-665
Laszlo1234@hotmail.com

FELVÉTELRE KERESSEK

otthoni elfoglaltsággal

a./ Üzleti levelezésben gyakorlott, a komputer kezelésében jártas, magyarul jól fogalmazó hölgyet hivatalt, magyarországi levelezésre.

b./ Magyarországról importált bo-

rok itteni forgalmazására gyakorlott, agilis és rátermett ügynököt.

Levélbeni jelentkezést „Hungarian Wines” jelígre a melbournei szerkesztőség címén kérek, vagy SMS formájában a 0432 912-703 Mobil számon.

KERESEK, egy olyan férfit partnernek, akivel nyugodt, boldog, rendezett életet lehet élni. Ha erre vágyol, hívj fel. 70-75 éves korig jelentkez. Egyedül nagyon rossz. Ezek a számok elérhető vagyok: H.: (03) 9568-7046, M.: 0402 844-971

HÁZVEZETŐI munkát, takarítást, főzést, bevásárlást, szállítást, bébiszitteri munkát vállalom Melbourneben. Megbízható, szorgalmas magyar hölgy vagyok. Beata: (03) 9972-5202, Mobil: 0412 730-226.

Magyarul beszélő villanyszerelő 20 évi ausztrál tapasztalattal kisebb-nagyobb munkát felvállal.

Otthoni és üzleti beszerelések, EMF megmérése,

légkondicionáló vezetékezés stb.

Telefon, intercom és TV antenna beszerelést szintén vállal.

Energia takarékosági szakértő és LED lámpa forgalmazása.

Hívja Barnát 0406 875-097

vagy pedig emailen: gizmoelectrix@gmail.com

Michael Sándor & Associates

Barristers & Solicitors

TANÁCSADÁS — a helyi törvények ismeretében.

CSALÁDI ÜGYEK — (kibékülés vagy válás)

VÉGRENDELET — készítése és végrehajtása

PERES ÜGYEK — képviselte és intézése

ADÓSSÁGOK BEHAJTÁSA

McPherson Building

Telephone: (03) 9650 7574

Level 3, 546 Collins Street

Fax: (03) 9650 7761

Melbourne, Vic. 3000

Email: enquiries@msandor.com

MAGYARUL BESZÉLÜNK

Háztartási cikkek és személyi tárgyak

Magyarországra szállítása hajóval

Hamburgon keresztül egyenesen Budapestre

- Egész konténerek hétvégi berakodása speciális áron
- Kisebb mennyiség köbméterre
- Biztosítás
- Csomagolás ládákba
- Vámoltatás
- Felvétel és kézbesítés
- Raktározás

A HAZATELEPÜLÉS LEGKÉNYELMESEBB MÓDJA!

OSS World Wide Movers Pty Ltd.
36-38 Bearing Rd, Seven Hills NSW 2147
Tel.: 02 88259300 Fax.: 02 88259333

OSS World Wide Movers VIC Pty. Ltd.
30 Gaine Rd. Dandenong South VIC 3175
Tel.: 03 9799-5800 Fax: 03 9799-5888

OSS World Wide Movers QLD Pty. Ltd.
30 Anton Rd, Hemmant QLD 4174
Tel.: 07 33482500 Fax.: 07 33482522

Sydney

FÜGGETLEN, anyagilag rendezett, fiatalos, csinosnak mondott, vígkedélyű nyugdíjas hölgy 65-75 év közötti független férfi ismeretségét keresi közös időtöltés céljából. Magányosan értelmetlen az élet, osszuk meg örömeinket, bánatunkat. Telefonszámos levelet a sydneyi szerkesztőségbe várok KETTESBEN jelígre.

Fordítások, ausztrál bevándorlási és magyar honosítási kérelmek

Hajdu Gábor
(MARN: 0962683, NAATI: 22224)

www.gaborhajdu.com.au

Mobil:

0423-893-206

Sydney

ÜGYVÉD BUDAPESTEN

nagy gyakorlattal és szakértelemmel, mindenféle ügyintézés, jogi tanácsadást vállal. Forduljon bizalommal:

Dr. Horváth Anna

e-mail:

drhorvatha@yahoo.com

fax: (0011) 36-1-4038503

Budapest, Üllői út 124/B.

telefon: 06-20-237-4586.

e-mail cím: somfacuki@gmail.com.

A Magyar Élet Kiadóhivatalának
P.O. Box 210, Caulfield, Vic. 3162

Megrendelem

A Magyar Életet ____ évre Mellékelek \$ ____-t.

Előfizetési díj egész évre (50 szám) GST-vel együtt \$ 160.—

Félévre (25 szám) GST-vel együtt \$ 80.—

Külföld egy évre: Magyarország \$ 240.- NZ \$ 220.-

A Magyar Életnek **régi** előfizetője vagyok ☐

új előfizetője vagyok ☐

Név _____

Cím _____

Postcode _____

A csekket **HUNGARIAN LIFE** névre kérjük kiállítani. **MONEY ORDER** átutalása esetén kérjük, ne felejtse el a postán kapott nyugtát azonnal **elküldeni** hozzánk a fenti címre.

A nevet és a címet olvasható nagybetűkkel kérjük kitölteni.

Címváltozás esetén szíveskedjék a régi címet is közölni.